Aydınlık

Kuruluş yılı: 1921
Kurucusu: ŞEFİK HÜSNÜ

BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ VE EZİLEN HALKLAR, BİRLEŞİN!

CUMA
2
HAZİRAN 1978

250 KURUŞ

Tesisler askeri birliklerin yakıt ihtiyacını karşılamaya devam edecek

NATO petrol boru hattı sivil kullanıma açılıyor

- Üç yıldır sürdürülen çalışmalar sonunda Milli Savunma ve Enerji Tabii Kaynaklar Bakanlıkları arasında anlaşma sağlandı
- Boru hattında sivil kullanım için gerekli düzenleme çalışmaları devam ediyor

NURİ ÇOLAKOĞLU

Kısa adı NATO-ENF olan NATO Altyapı Yatırımları Dairesi tarafından askeri amaçlarla inşa edilmiş olan petrol boru hattı sivil kullanıma açılıyor. İki büyük hat halinde Türkiye'nin Doğu ve Batısını saran petrol boru hattı askeri ihtiyaçların yanı sıra sivil ihtiyaçların kullanımı için de kullanılacak.

Büyük ölçüde NATO kredileriyle inşa edilen petrol boru hattı bugüne kadar askeri ihtiyaçların karşılanması için kullanılmıştı. Bu kapasitenin değerlendirilmesi için Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, Milli Savunma Bakanlığına başvurdu.

Milli Savunma Bakanlığı ve Genelkurmay Başkanlığının yakınlarda aldığı tavır üzerine hızla uygulamasına geçilen proje çerçevesinde yeni bazı dolum, depolama,

(Devamı Sa. 7, Sü. 5'de)

Ölümünün sekizinci yılında işçi sınıfının büyük yazarı

ORHAN KEMAL'E SELAM

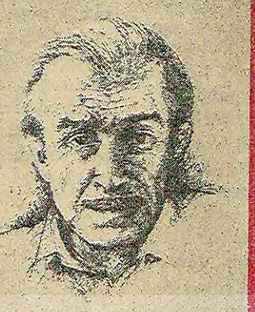

Yaşar Kemal
Rıfat Ilgaz
Necati Güngör
Talat Kılıç
Mustafa Kutlu

Orhan Kemal için AYDINLIK'a yazdılar

SEKİZİNCİ SAYFAMIZDA

"Sabancı milyonlarına, biz ise halkımıza güveniyoruz"

Çimsa işçileri her zaman güçlüklerden yılmadan mücadele ettiler. Resimde Çimsa işçileri eski bir yürüyüşleri sırasında görülüyor.

Grevci Çimsa işçilerinin yürüyüşü büyük destek gördü

MERSİN (ÖZEL)

Çimsa Çimento Sanayii işçileri, grevlerinin 48. gününde fabrikadan Cumhuriyet Alanına kadar yürüdüler. Yürüyüş dün sabah saat 9'da başladı. "Grevci Çimsa işçilerinin Sabancı'yı protesto yürüyüşü" adı verilen yürüyüşte "Sabancı milyonlarına güveniyorsa, biz de halkımıza güveniyoruz.", "Tüm halkımızı Çimsa işçilerine yardım kampanyasına katılmaya çağırıyoruz.", "Yaşasın halkımızın birlik ve dayanışma desteği, işten atılmamak ve insanca yaşamak için grevdeyiz" pankartları taşındı.

Çimsa grevcileri, Anadolu Cam Fabrikası önüne geldiklerinde, fabrikadan coşkun bir alkış ve tezahürat yükseldi. Yol boyunca "Toplusözleşme hakkımız, söke söke alırız. Hak verilmez alınır" sloganları söylendikçe kamyon şoförleri, yol üzerindeki tarım işçileri alkışlarıyla grevci Çimsa işçilerine destek göstermişlerdir bulundular.

Mersin Cumhuriyet Alanında yapılan saygı duruşundan sonra yürüyüş sona erdi.

İmar İskan Bakanlığında 445 işçi işten atıldı

ANKARA (ÖZEL)

İmar ve İskan Bakanlığında iş akitleri feshedilen işçilerden bugüne kadar 445 ine tebligat yapıldı. Bu arada yeni fesih listelerinin hazırlandığı bildiriliyor.

İş akitleri feshedilen işçiler arasında Tez Büro-İş 2 Nolu Şube Sekreteri Güven Önler ile Mali Sekreter Orhan Keleşoğlu'nun da bulunduğu, fakat bunlara henüz tebligat yapılmadığı belirtildi. Ayrıca Tez Büro-İş Mesken Genel Müdürlüğü işyeri temsilcisi Nafiz Bala ile Denetim Kurulu üyesi Bülent Erköse'nin iş akitleri fesh edilerek tebligat yapıldı.

(Devamı Sa. 7, Sü. 8'de)

Çin Dışişleri Bakanı Huan Hua 11 Haziran'da Ankara'ya geliyor

- Huan Hua 15 Hazirana kadar Türkiye'de kalacak
- Huan Hua'nın ziyareti Turan Güneş'in 1974 Temmuzundaki Pekin ziyaretine karşılık olacak
- Huan Hua, Türkiye'den önce Zaire ve Hollanda'yı ziyaret edecek

ANKARA (ÖZEL)

Çin Halk Cumhuriyeti Dışişleri Bakanı Huan Hua, 4 günlük resmi bir ziyaret için 11 Haziranda Türkiye'ye geliyor. Dışişleri Bakanı Gündüz Ökçün'ün konuğu olarak Türkiye'ye gelecek olan Huan Hua, Ankara'daki resmi temaslarını tamamladıktan sonra İstanbul'a da gidecek.

1974 Temmuzunda o zamanki Dışişleri Bakanı Turan Güneş'in Pekin'e yaptığı ziyarete karşılık olarak yapılacak olan bu ziyaret, Çin Halk Cumhuriyeti Dışişleri Bakanının Türkiye'ye ilk ziyareti olacak. Huan Hua'nın Türkiye'ye gelmeden önce Zaire ve Hollanda'ya uğrayacağı daha sonra Pekin'e gideceği öğrenildi.

Çin Dışişleri Bakanının Ankara'da Dışişleri Bakanı Gündüz Ökçün'le yapacağı görüşmelerden başka Cumhurbaşkanı Fahri Korutürk ve Başbakan Ecevit tarafından da kabul edilmesi bekleniyor.

Huan Hua'nın ziyaretiyle ilgili resmi açıklama bugün Dışişleri Bakanlığı tarafından yapılacak.

Ecevit ile Karamanlis'in ikinci kez görüşmeleri bekleniyor

- NATO zirvesi sonunda Ecevit, savunma programına katılmama tutumunu yumuşattı, Karamanlis ambargonun kaldırılmasını öngören "Üstü kapalı" maddeyi kabul etti
- ABD Senatosundaki oylamanın Haziran' da yapılacağı tekrarlandı

Yazısı 5. sayfada

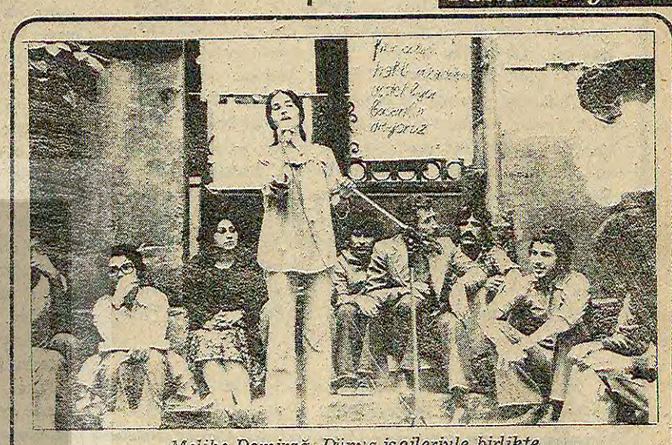

Melike Demirağ, Dünya işçileriyle birlikte.

Melike Demirağ Dünya işçilerinin grevini ziyaret etti

- Grevdeki Dünya gazetesi işçileri yardım kampanyası açtı

İSTANBUL (ÖZEL)

Dokuz gündür grevde bulunan Dünya gazetesi işçilerini dün Melike Demirağ ziyaret etti. Grev yerinde bir konuşma yapan Melike Demirağ "Grevinizi candan destekliyorum. Sizler işçi sınıfı olarak grev yapıyorsunuz. Biz de parçalarımızla mücadele ediyoruz" dedi.

Daha sonra "Ninni" ve "Arkadaş" adlı şarkılarını işçilerle bir-

(Devamı Sa. 7, Sü. 4'de)

Kamboçya ile ilişkileri canlandırmayı görüşüyoruz

- Türkiye ile Vietnam arasında diplomatik ilişki kuruldu

ANKARA (ÖZEL)

Türkiye ile Kamboçya arasındaki diplomatik ilişkilerin yeniden canlandırılması konusundaki görüşmelerin Pekin'de devam ettiği bildiriliyor. Türkiye'nin Pekin Büyükelçisi Adnan Bulak tarafından yürütülen görüşmelerin kısa zamanda sonuçlandırılması ve iki ülkenin karşılıklı olarak Büyükelçi atamayı kararlaştırdıklarını açıklamaları bekleniyor.

(Devamı Sa. 7, Sü. 7'de)

Petrol fiyatlarını dört misli artıran, Filistin mücadelesine karşı duran Batı ülkelerine petrol ambargosu uygulayan OPEC'in 1973 yılındaki Genel Sekreteri ve şimdiki UNİDO Başkanı Abd-El Ralan Khane, Feyzioğlu ile konuşurken... (Foto: Gülay Aldemir)

"Teknoloji'nin Yeniden Transferi" konulu uluslararası seminer başladı

ARMAĞAN ANAR

Teknolojinin yeniden transferi konulu seminer dün İstanbul'da çalışmalarına başladı. Seminerin açılış töreninde Başbakan Yardımcısı ve Devlet Bakanı Prof. Turhan Feyzioğlu ve UNİDO Başkan Abd-el Rahman Khane birer konuşma yaptılar.

Arjantin, Bengaldeş Brezilya, Cezayir, Endonezya, Filipinler, Hindistan, Kenya, Güney Kore, Meksika, Mısır, Nijerya, Pakistan, Sri Lanka, Tayland, Yunanistan ve Türkiye temsilcilerinin ayrıca Birleşmiş Milletler UNDP'nin Brezilya Mısır, Pakistan, Bengaldeş, Irak ve Yunanistan'daki daimi temsilcileriyle Birleşmiş Milletler UNCTAD temsilcisinin katıldığı açış konuşmasında Prof. Feyzioğlu şu görüşlere yer verdi:

"Kalkınmakta olan ülkeler kendiaralarında daha sıkı dayanışmanın ve işbirliğinin önemini daha iyi görmelidirler. Kalkınmış ülkeler ise kendileri de dahil bütün insanlığın geleceğini bir felakete sürüklememek için kısa vadeli çıkarlarından fedakarlık etmeleri gerektiğini öğrenmelidirler".

Feyzioğlu'nun ardından 1973-1974 yıllarında OPEC Genel Sekreterliği görevini üstlenen ve şimdi de UNİDO Başkanı olan Abd-el Rahman Khane yaptığı konuş-

(Devamı Sa. 7, Sü. 7'de)

Sovyetler Birliği Kuzey Irak'ta kışkırtmalara girişiyor

- Baas Partisi iktidarının, ordu içinde yıkıcı faaliyetlere girişen Moskovacı Komünist Partisi ile ilişkileri gerginleşti

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Lübnan'da yayınlanan "El Havadis" gazetesi, Irak'ta yeniden Kürt ayaklanması başladığı haberini verdi. Gazete Sovyetler Birliği'nin Kürtleri kışkırttığını, örgütlediğini ve silah verdiğini belirtti.

Sovyetlerin faaliyetleri sonucu, üç Kürt lideri Molla Barzani, Celal Tahbani ve Ali Askar'ın aralarındaki anlaşmazlığı bir yana bırakarak uzlaştıklarını kaydetti.

Gazete, bu ayaklanmayı

(Devamı Sa. 7, Sü. 9'da)

Türk-İş siyasi parti kurmayı özel bir toplantıda tartışacak

İZMİR (THA)

Türk-İş Yönetim Kurulu toplantısı sonunda, Türk-İş bünyesinden siyasi parti kurulması konusunun, olağan üstü özel bir toplantıda görüşülüp karara bağlanması uygun görüldü. Türk-İş Yönetim Kurulu toplantısı, Genel Başkan Halil Tunç'un Başkanlığında üç gün sürdü.

Türk-İş Basın Müşaviri Ural Yamaç'ın verdiği bilgiye göre, Tek-Gıda-İş Sendikası Başkanı İbrahim Denizcier, Türk işçisinin kendi siyasal örgütünü kurması yolunda bir öneride bulundu. Türk-İş Yönetim Kurulu da bu konuyu özel bir toplantıda görüşüp karara bağlamayı uygun gördü.

Türk-İş Genel Yönetim

(Devamı Sa. 7, Sü. 9'da)

Anayasa Mahkemesi, basının Askeri Mahkemelerde yargılanmasına olanak veren maddeleri iptal etti

- Oybirliğiyle alınan karara göre TCK'nın 159. Maddesini ihlale ilişkin bütün davalar sivil mahkemelerde görülecek

ANKARA

Anayasa Mahkemesi, basın mensuplarının, sivil ve askeri kişilerin "devletin askeri kuvvetlerini tahkir ve tezyif etmek" şeklindeki TCK'nın 159/1. maddesinden Askeri Mahkemelerde yargılanmalarına olanak veren kanun maddesini iptal etti. Anka ajansının verdiği habere göre Anayasa Mahkemesinin oybirliği ile aldığı kararda şöyle deniyor:

"Devletin öteki kuvvetlerine yönelik tahkir ve tezyif suçları ile eşdeğerde olan bir suçun Askeri Mahkemelerde yargılanması sonucunu doğuran, başka bir anlatımla aynı nitelikteki suçları işleyenler arasında, bir bölümünü, tabii hakim sayılmayan bir yargı yeri önünde çıkarmayı gerçekleştirecek ölçülerde bir ayrım yapan yasa kuralı, yasa önünde eşitlik ilkesi ile bağdaştırılamaz".

Anayasa Mahkemesinin kararı uyarınca, halen bu suçlardan Askeri mahkemelerde açılmış bulunan davalar sivil mahkemelere gönderilecek.

Anayasa Mahkemesince iptal edilen hükümler TCK 159. maddesine

(Devamı Sa. 7, Sü. 8'de)

MERSİN'DE EMNİYET MÜDÜRLÜĞÜ BOMBALANDI

- Ankara'da komandolar okuldan çıkan öğrencilere saldırdı 10 öğrenci yaralandı
- Elazığ'da Cabir Aydın'ı öldürmekten zanlı Vahit Cevizli tutuklandı

HABER MERKEZİ

Mersin Emniyet Müdürlüğü dün sabaha karşı 02.00 sularında kimliği belirlenemeyen kişilerce bombalandı. Büyük çaplı tahrip kalbının 1. Şube penceresine konduğu ve pencere altında bir metre karelik bir oyuk meydana getirdiği görüldü.

Emniyet Müdürlüğü içinde hiç bir eşyanın sağlam kalmadığı görüldü. Bu arada birçok belge ve evrakın da tahrip olduğu bildirildi.

Can kaybının olmadığı olayda Emniyet Müdürlüğünün yanındaki Mersin Ortaokulunun bütün camları kırıldı.

ANKARA'DA

Yenimahalle Adliyesinde yargılanan iki arkadaşlarının duruşmasına gelen koman-

(Devamı Sa. 7, Sü. 1'de)

Önceki günkü silahlı saldırı olayından sonra polis dün Kadıköy iskelesinde çıkış kapılarını tutarak arama yaptı, iki komandoyu gözaltına aldı. (Fotoğraf: Taner Kutlay)

Orhan Kemal'in ölüm yıldönümü nedeniyle Gençlik Dernekleri ile ilgili yayınımıza bir gün ara verdik.

Gençlik örgütlerine sorduk

İstanbul Devrimci Gençlik Birliği Başkanı Bülent Baş' ın görüşleri

Yarın 8. saytamızda

FİKİR MEYDANI

Anayasa Mahkemesi Kararlarının yayımlanma süresi üzerine

Hars Nuhrat
AVUKAT

Anayasa Mahkemesinin verdiği kararların Resmi Gazetede yayımlanması süresi uygulamada belirsiz bir tarihe uzatılmakta, iptal kararları karar tarihi üzerinden aylar geçmesine rağmen yayımlanmamaktadır. Bu durum uygulamada aksaklıklar meydana getirmekte, Mahkemeleri güç durumlara düşürmektedir.

Bilindiği üzere, Anayasa Mahkemesine gelen iptal davalarının karara bağlanması için, Anayasada ve Anayasa Mahkemesi Kuruluş Kanununda bellli süreler vardır. Anayasanın 151. ve Anayasa Mahkemesi Kuruluş Kanununu 27. maddeleri bu süreyi ALTI AY olarak belirtmiştir.

Kanun koyucu, Anayasaya aykırı kanun ve tüzüklerin iptallerini çabuklaştırmak, böylece, hukukun üstünlüğünü ve hukuka saygınlığı her an sağlamış durumda tutmak için, süreler üzerinde titizlikle durmuştur. Ancak bu hususta uygulamada gereken hassasiyet gösterilmemektedir. Şimdiye kadarki uygulamalara bakacak olursak görürüz ki, Anayasa Mahkemesi Kararlarının veriliş tarihleri ile Resmi Gazetede yayımlanması arasındaki süre bir yıla kadar varabilmektedir. Örnek olarak iki kararı burada yazalım. 1630 Sayılı Dernekler Kanununun bazı maddelerinin iptali için açılan dava. Esas 1973/3, Karar 1973/37, Karar günü 18.19.20 Aralık. 1973. Resmi Gazetede yayım tarihi ise. 18 Haziran. 1974'dür. Diğer bir davada ise, Esas No. 1972/56, Karar No. 1973/11, Karar günü 6.3.973, Resmi Gazetede yayım tarihi ise 9.11.1973 dür.

Bu durum Anayasa Mahkemesinin bizzat kendi görüşleriyle de ters düşmektedir. Anayasanın değişik 152. maddesinin ikinci fıkrasında, Anayasa Mahkemesince Anayasaya aykırı olduğundan iptaline karar verilen Kanun veya içtüzüğün veya bunların iptal edilen kurallarının, gerekçeli kararın Resmi Gazetede yayımlandığı tarihte yürürlükten kalkacağı, gereken hallerde Anayasa Mahkemesinin iptal hükmünün yürürlüğe gireceği tarihi ayrıca kararlaştırabileceği, bu tarihin Resmi Gazetede yayımlandığı günden başlayarak bir yılı gecemeyeceği yazılıdır. Demekler Kanununun bazı maddelerinin iptali için açılan davada, iptal hükmünün yürürlüğe gireceği tarih saptanırken, yukarıda sözü edilen bir yıla kadar olan sürenin verilmesine karşı olunduğu, oy çokluğu ile alınan kararda açıklanmıştır. Gerekçe olarakta"... Bunlar kimi durumlarda ayrıca ceza kovuşturmalarına da yol açacağı için bir süre daha yürürlükte bırakılmaları savunulamaz" denerek kanunun kendisine verdiği yetkiyi sırf kişi hak ve özgürlüklerinin zedelenmesinin önüne geçmek için kullanılmamıştır. Ancak oy çokluğu ile alınan bu iptal kararına rağmen sözü geçen bu kanunun bazı maddeleri altı ay gibi uzun bir süre daha hiç bir gerekçeye dayanmadan yürürlükte kalmış, ceza kovuşturmalarına yol açmış. kişi hak ve özgürlüklerini kısıtlamıştır.

Oysa, Anayasa Mahkemesi kararlarının Resmi Gazetede de yayımlanması konusunda Anayasanın 151 ve 152. maddeleri ile 44 sayılı kanunun, 51. maddesi açıktır. Anayasanın 151/3. maddesi şöyledir: Anayasa Mahkemesi işin kendisine gelişinden başlamak üzere 6 ay içinde kararını verir ve açıklar. Anayasanın 152. maddesi ve 44 sayılı kanunun 51. maddesi ise Anayasa Mahkemesi kararları Resmi Gazetede hemen yayımlanır demektedir. Bunun aksi bir uygulama Anayasaya aykırılıktır. Anayasanın lafzı ve ruhuyla bağdaştırılmasına olanak yoktur. Böyle bir uygulamayı ilk olarak Anayasa Mahkemesinin reddetmesi gerekir. Öylede olmakta ve muhtelif kararlarında aynı görüşü savunmakta Anayasaya aykırılığı saptanmış ve neşir vasıtalarıyla ilan edilmiş kanun kurallarının yürürlükte kalmasıyla, bir yandan daha uzun bir süre kişi hak ve hürriyetlerinin kısıtlanmasına, toplum üzerine olumsuz etkilerinin sürdürülmesine, öte yandan da kanunlara saygınlığın yitirilmesine yol açılmış olur" denmektedir.

Önümüzde güncelliğini koruyan bir konu olarak, Askeri Mahkemelerin sivilleri yargılayamayacağı konusunda Anayasa Mahkemesinin verdiği karar vardır. Anayasa Mahkemesi 20 Şubat 1978 gününde Askeri Ceza yargılamaları usul yasasının ilgili hükmünün Anayasaya aykırı olduğuna karar vermiş ve iptal etmiştir. Verilen bu iptal kararının hemen Resmi Gazetede yayımlanarak açıklanması gerekirdi. Aradan geçen uzun süreye rağmen, karar şu ana kadar yayımlanmamıştır.

Anayasa Mahkemesi bu uygulamaya bir an önce son vermeli, hukukun üstünlüğü ilkesinin zedelenmesine mani olmalıdır.

Aydınlık meclisi

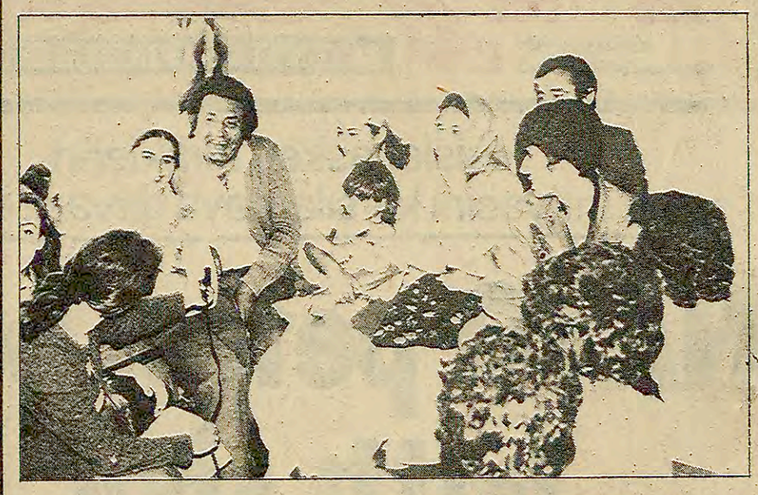

Kocaların karılarını dövmeleri üzerine

Karı-kocalar meclisi

Alibeyköy'de bir gecekondudayız. Ev sahibi kahveci, işi olduğu için katılamadı. toplantıya, karısı meclise katılanları tanıştırıyor.

En yaşlımız nine. Nine için parlamenter diyor birisi. "Çok siyasidir". Öyleyse diyoruz, nine sen yönet meclisi. Nine, gülüyor, "ben ne diyeyim". Oğluna, gelinine bakıyor. Gelini "anlat" diyor, "nasıl döverdi seni?"

"Yok, yok" diyor nine. Diğerleri de söze karışıyor.

—Bu toplumda mesela doğuda kadına nasıl değer verilir?

—Kadınla koca arasındaki ilişki nasıl olmalı?

Nine susuyor, bir oğluna, bir gelinine bakıyor. Bir başkası diyor ki:

—Bak sana bir örnek, arkadaşın biri karısını döverse, kadın gazeteye şikayet eder. Bu bacı da gider döker gazeteye. Gazete yayın yapar. Herkes de gazeteyi okur, ders alır.

Ninenin kocası kanserden ölmüş. Onun için konuşmak istemiyor. Arkasından konuşmam diyor. Konuşmadı nine ama tartışmayı dikkatle izledi.

Demirdökümden yeni atılmış işçi, "dövmenin nedenleri var" diyor yanındakine diğeri "nedenleri var tabii" diye cevaplıyor.

"Dövmenin nedenleri var" diyene mikrofonu uzatıyoruz.

—sizin aranız nasıl karınızla?

—Biz yeni evliyiz daha. Aramız iyi, hanıma karşı sevgimiz de çok. Tatlı tatlı geçiniyoruz. Çelişkimiz olmaz.

Hepsi mutlu olun diyor:

—Dayak hiç bir şeyi çözümlemez.

Mikrofonu ortaya koyuyoruz artık.

Herkes dayağa karşı çıkıyor. Ninenin gelini "ben kendime dayak attırmam" diyor.

Bu arada içeri, gecekondusunu yeni kurmuş Çorumlu çiftçiyle karısı giriyor. Siz ne diyorsunuz diye soruyoruz.

—Dayak mı? İşte ben döve döve, bu hale getirdim bunu. Şimdi bu konuyu getirip de bize şimdi... Daha çok baskı yaparım, eve gidince gene döverim.

Protesto sesleri arasında hepimiz gülüyoruz.

—Haliyle her karı-koca arasında böyle şeyler olabilir. Mesela gitme dediğin yere gider, ben onu döverim. Dur dediğin yerde durmaz, ben onu döverim. Haliyle döveriz.

—Peki sizi babanız döver miydi?

—Gitme dediği yere gittiğim zaman döverdi.

—Peki sizi dövdüğü için, gitme dediği yere bir daha gitseniz gizlemez miydiniz? Madem gidince dövüyor

—Haliyle... saklardım suçumu tabii.

Herkes karışıyor söze: "Gördün mü", "Bak",

—Eh o zaman karın da saklar suçunu...

•••

Benim ailemle arada böyle çelişkiler pek olmuyor. Ama köyde çok gördüm. Bazı arkadaşlar karılarını dayakla ikna etmeye çalışıyorlardı. Böylece çelişkiler büyüyordu. Git gide açılıyordu araları. Aylarca konuşmuyorlardı. Dayak genellikle bizim Anadolu'dan geliyor.

—Peki abinin dediğine ne diyorsun?

—Abi diyor, suçunu yakalarsam, bulursam döverim diyor. Şimdi herkes suç işleyebilir. Dayak atmak iyi değil. Ona anlatacaksın. Şunun zararları şunlardır şunlardır, diye anlatırsa, eğer karşısındaki de insansa, yani anlar. Bu benim kocam, bu benim en samimi arkadaşım, değil mi, bu benim dostum yani bana dost lafı söylüyor. Bunu yapmaz tahminimce. Dayak bir şey halletmez. Başka bir kadın çiftçiye doğru:

—Bak sen karını haksız görüyorsun." diyor.

Çiftçinin karısına soruyoruz:

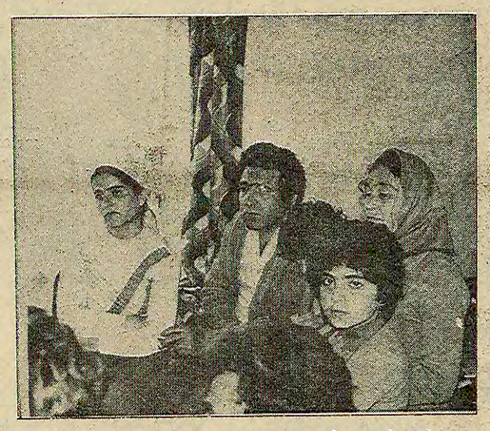

—Peki kocanızın hiç suçu olmuyor mu? Siz nasıl ikna ediyorsunuz?

—Gitme diyorsun, gidiyor. Erkek olduğu için, bir şey diyemiyorsun. Lanet olsun diyorsun. Şimdi o nasıl dedi, ben onu tokatla döverim. Ben de onu lafla döverim.

—Dövsün.

—Peki o size dayak atmıyor

—Kocasına saygısındandır.

Bir kadın atılıyor.

—Peki sizin karınıza saygınız yok mu?

—Sayıyorum amma.

Başka bir kadın

—Kadınlar da dövmesin, erkekler de dövmesin. Karı-kocasını sayıyorsa, erkek de karısını saysın.

Çiftçinin karısı:

—Bak ciddi konuşuyorum şimdi. Şakayla konuştuğumuz bu. Daha 16 senelik evliyiz. Birbirimize karşı çıkacak bir kelime konuşmamışızdır. Aha yüzde duruyor. Ne o benim kalbimi kırmıştır. Ne ben onun.

* * *

Bir de şöyle bir durum var bacı. Bazı bayan arkadaşlar vardır. Çok serttir yani. Ben görüyorum kadın gerçekten aksilik yapar. Bazı yerlerde koca gerçekten dayak atmak zorunda kalır. Sinirleniyor. Sinirlerine hakim olamayınca dayak atıyor. Dayak atılmaz ama sinirlenince bir tokat atmış, suç mudur? Konuşan daha önce dövmenin nedenleri var Demirdökümden atılmış işçi.

Kadınlardan biri:

—Eleştiriyorum ben, yanlıştır.

—Yani şöyle bir durum var. Hep aksilik yapıyor. Anlamıyor.

—Tokat atmakla o yola mı gelir?

—Bir şey anlamaz, dinlemez, sen istediğin kadar anlat, sabah başla akşam anlat. İkna etmesi gerekir ama sinirlenince... Kimi adam sinirlerine hakim olur, soğukkanlıdır. Kimi olamaz.

—Peki kadın sinirlenmez mi?

Lafa karışıyorum

Peki dövünce ikna oluyor mu?

—Hayır ama,

—Öyleyse dayağın çaresi yok.

—Tabii, olmazsa boşanmak lazım.

Boşanmak lazım diyen genç çocuğa "evli misin" diye soruyoruz.

—Hayır bekarım

Gülüyoruz. "Tabii o zaman kolay söylemesi. 4-5 tane çocuk var. Kadın okumamış, bir işte çalışmamış nasıl ayrılsın? Yaşı da ilerlemişse..."

Boşanma üzerinde pek durmuyor kimse. Bazen zorunlu olabilir ama çoğunluk için değil. Bu feodal anlayış atılırsa karı-kocalar daha iyi anlaşacak.

—Siz ne diyorsunuz?

—Ben ne diyeyim, Memnunum kocamdan. Dayak atmaz.

—Peki aranızda hiç anlaşmazlık çıkmıyor mu?

— 9 yıllık evliyiz. Ara sıra olur tabii.

—Peki nasıl halledi yorsunuz?

—İyilikle

—Peki siz sinirlendiğiniz zaman anlayışlı davranıyor mu?

—Dışarı çıkıyor. Sinirim geçince gene konuşuyoruz.

Genç evliye soruyoruz.

—Lise mezunuyum. Halen boştayım. Hanım memurdur. Hastanede çalışıyor. Aramızda hiç anlaşmazlık yoktur. Çok iyi anlaşıyoruz. Kadının da erkek kadar hakkı vardır. Böyle uygulanması lazım.

—Peki parasızlık yüzünden hiç tartışma çıkmıyor mu aranızda?

—Yok, inanın çıkmıyor.

Çiftçinin karısı:

—Çalıştığı için çıkmayabilir. Belki çocuk da yoktur.

—Çocuk var.

Herkes "ne mutlu" diyor.

Yanımda oturan genç:

—Sosyalist toplumlarda karı-koca arasındaki ilişki iyidir. Boşanma da yok denecek kadar azdır. Çelişkiler anlaşarak çözülür. Bu bakımdan kadınla erkeğin kurtuluşu genel olarak toplumun kurtuluşu sosyalist toplumda gerçekleşecektir. Bugünkü kadınla erkek arasındaki anlaşmazlıkların çoğu ekonomik sebeplerdendir. Bunlar da devrimle ortadan kalkar.

Meclisimizi izlediniz. Daha çok söz söylendi sohbetimiz koyulaştı. Meclisin sonuna yakın, Demir Döküm'den atılmış işçi "peki siz ne diyorsunuz?" diye sordu. Köşemiz dolduğu için sözümüz yarına kaldı.

HALKIN SESİ

GAZETEMİZİN SAHİBİ 45 MİLYON HALKTIR

KONYA

"Kardeşim sana dostça söylüyelim, dilekçeni al geri götür"

SALİM BAYRAKTAR

Askerden 1975 tarihinde terhis oldum. İlkokul mezunuyum. Her genç gibi istikbalimi kurmak için iş aramaya koyuldum. İlkokul mezunu olduğum için iş bulma olanağım az. İlkokul mezunlarının girebileceği her işe ben de dilekçe verip, her sefer sınava katıldım. Bütün İmtihan sonuçları fiyasko. Benim adamım olmadığından işe giremedim. İmtihanlarda başarılı olan değil de istediklerini alıyorlar. Ben yazılı imtihanlarda başarıyorum. sözlü mülakatlarda ise bırakıyorlar.

Bunun bir örneği de Kulp Belediyesinde oldu. Belediye ye işçi alacaklardı. Üç ilkokul mezunu alınacaktı. İkisi zabıta memuru biri de elektrikçi. Belediyeye girecek işçilerin belli olduğu söylentileri çıktı. Söylentilere kulak asmadım, dilekçemi verdim. Kulp Belediyesinden bana "Kardeşim sana dostça söyleyeyim. Dilekçemi al geri götür. Sınavı sadece adet yerini bulsun diye yapıyoruz. Alacağımız adamlar bellidir. diye cevap verildi. Oysa biz ne umutla Belediye Başkanına oy vermiştik. Şimdi gözümüze bakarak haksızlık yapıyor.

MALATYA

Faşistler trene saldırdı

BİR OKUYUCU

Diyarbakır yönünden gelen Güney Ekspresi 18-5-1978 tarihinde Malatya girişinde faşistler tarafından taşa tutuldu. Saldırı sırasında tren de bulunan üç vatandaş taş ve cam kırıklarıyla çeşitli yerlerinden yaralandı. Malatya'nın çıkışında da aynı durumla karşılaşıldı. Bu saldırıda da iki vatandaş yaralandı. Tren Malatya garından çıkamadı. Bu arada yaralı vatandaşlarla birlikte istasyonda bulunan polislere başvurduk. Yaralılar tedavi edildi.

Tren Malatya'ya girerken saldırıya uğradı. çıkarken de uğrayacağı belliydi. Bunu polise bildirdiğimizde "kendini bilmez serseriler yapmıştır." dediler. Biz de bunlar kendiliğinden bu harekette bulunamazlar bunları iten var deyip bunun için önlem alınmasını istedik. Bunların işi basite almaları faşistlerin saldırılarına zemin hazırlamış olmaz mı?

Malatya'da trene yapılan saldırı küçümsenecek bir olay değildir.

İSTANBUL

Yetkililer ne zaman ilgilenecek?

Biz kapıcılar asgari ücret bile alamıyoruz

Şişli'den Bir Grup Kapıcı Adına Şükrü

Sabahın dördünde kalkarız. Kalorifer yakmak, silip süpürmek çöp toplamak hepsi bizim üzerimizde. Günde bir akşam bir sabah olmak üzere iki sefer servis yapmamız gerekir. Servisten sonra hemen biri çıkar" Şükrü efendi şunu unutmuşum" diğeri "Şunu alır mısın bunu alır mısın?" diye günde elli kere bakkala, kasaba, manava koştururlar bizi. Gecenin köründe biri anahtarı unutmuştur, bizi kaldırılar. Bize uykuda dahi rahat yoktur. Bu kadar emeğimize karşı çoğumuz asgari ücret dahi alamayız. Günde 16-18 saat çalışırız. Ne tatilimiz var, ne ikramiyemiz. Asgari ücret istediğimizde, işten atmakla tehdit eder yönetici. Bir kısmımızı işe alırken "Mukaveleyi senin adına yapalım. istersen hanımını da çalıştır" diye sözde iyilik yaparlar.

Bu şartlarda asgari ücretle ev geçindirmek mümkün değil, İşimizin yanında yeni ek işler tutuyoruz. Hanım bizim adımıza mukavele yapılan yerde sabahtan akşama kadar köle gibi çalışır. Bu haksızlığa tahammül edemeyip, asgari ücret isteyen, ya da başkaldıranları tazminatsız atıyorlar. Gerekçe olarak da "Bizimle mukavelesi olduğu halde başka yerde çalışıyor" diyorlar.

KAYSERİ BELEDİYE BAŞKANLIĞINDAN

459.000.- lira keşif bedelli stablize nakliyesinin ihalesi 19 Haziran 1978 Pazartesi günü saat 15.30'da encümende kapalı zarf usulüyle yapılacaktır. Muvakkat teminatı 22110 lira olup taliplilerinin 2490 sayılı kanuna uygun hazırlayacakları teklif mektuplarını ihaleden bir saat evveline kadar encümene vermeleri keşif ve şartnamenin fen işlerinde görüleceği ilân olunur.

Basın: 16892- 358

Arkadaşımız GÖNÜL ÇITAKLI'yı kaybettik

Gazi osmanpaşa Plevne Lisesi öğrencisi Gönül arkadaşı dürüstlüğü, çalışkanlığı ve halkı için fedakar tutumuyla, her zaman hatırlayacağız.

Ailesine ve arkadaşlara başsağlığı dileriz.

GAZİOSMANPAŞALI DEVRİMCİLER

BULMACA

SOLDAN SAĞA: 1) Esas olarak köylülerin sömürüsüne dayanan toprak ağalarının hakimiyetindeki toplumsal düzen.2) Basına P harfi gelirse bir ucu bağlı saçak şeklinde ipten demeti.-Tersi Aydınlık gazetesinin kurucusunun ilk ismi 3) Beyaz-Ced- Arapça su 4) Halkın küçük tasarruflarını toplayarak patronlara peşkeş çeken resmen örgütlü tefeci müessesesi- Sarmaktan emir 5) Osmiyum madeninin simgesi.- Denizli'de bir dağ adı 6) Kıbrıs'ta bir kent- Tersi bir nota 7) Tersi bir uzvumuz - Aynı ana babadan olanlar 8) Turpgillerden tohumu hekimlikte kullanılan ve tozundan bir çeşit macun yapılan açı bir bitki- Tersi bir hayvan adı- 9) Elektrik yüklü aygıt- Utanma- Bal yapar 10) Eski toplumsal düzeni yıkıp yerine ileri ve yeni bir toplumsal düzen kurma eylemi 11) Bağışlama- Bir nota- İçi sıvı dolu vücutta oluşan torbacık.

YUKARDAN AŞAĞI: 1) Bir spor çeşidi- Yanlışlık 2) Müzikte dur işareti- Başkasının sırtından geçinen 3) Bir erkek adı- Tersi romantik çağın ünlü bir ressamının ikinci adı. 4) Ticaret için kullanılan yer- Yabancı 5) Bir renk- İlgi- Tersi hayvanı yakalama 6) Yunanistan'da eski bir kavim 7) Bir ülkenin yönetiminde bulunma, yapma gücü- Tersi pislik 8) Tersi başına bir harf gelirse ödünç verilen paradan alınan bedel- Tersi isim- Bir nota 9) Tersi fermium madeninin simgesi - Ortasına bir harf gelirse ölü değil- Bağırsak 10) Başına Ş harfi gelirse çizelge, bir tasarının planı- Belirti 11) Osmanlıların köylülerden aldığı tahıl vergisi- Bir sıfat takısı

DÜNKÜ BULMACANIN ÇÖZÜMÜ

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	İ	N	D	İ	R	A	G	A	N	D	İ
2	M	E	R	A	M	■	A	M	İ	A	N
3	A	H	■	■	İ	■	E	K	İ	S	■
4	R	A	D	Y	U	M	■	L	A	M	İ
5	E	R	■	A	L	A	■	İ	H	■	K
6	T	■	Ü	T	Ü	■	O	Y	■	A	■
7	■	K	L	O	F	■	K	A	L	E	M
8	■	A	M	E	R	İ	K	■	T	Ü	L
9	E	R	Ü	■	C	E	R	■	G	E	M
10	L	A	■	B	İ	R	■	H	A	M	İ
11	A	D	A	N	A	■	K	U	R	T	E	M

EDİRNE BELEDİYE BAŞKANLIĞINDAN

Aşağıda cinsi, miktarı, geçici teminatı, muhammen bedeli, ihale gün ve saati yazılı işler 2490 sayılı kanunun 31 nci maddesine göre kapalı zarf usulü eksiltmeye konulmuştur.

Bu işlere ait şartnamaler hergün mesai saatleri dahilinde Belediyede görülebilir.

Taliplerin kanuna uygun olarak hazırlayacakları kapalı zarflarını ihale saatlerinden en az bir saat önce Belediye Başkanlığına teslim etmeleri, telgrafla müracatların ve postada vaki gecikmelerin dikkate alınmayacağı ilan olunur.

İşin cinsi ve miktarı	Muhammen bedeli	Geçici teminatı	İhale gün ve	saati
1000 adet tahta sandalye alınması	66.000.-lira	4550.-lira	15.6.1978	15.00
20 adet eşofman alımı.	20.000.-lira	1500.-lira	15.6.1978	15.20
250 adet şehir amblemli 250 adet Kırkpınar amlemli bayrak yaptırılmasına.	400.000.-lira	19.750.-lira	15.6.1978	15.40
500 adet çöp kovası yaptırılması	220.000.-lira	12.250.-lira	15.6.1978	16.00

Basın: 16693- 356

KÜTAHYA
SAĞLIK OKULU MÜDÜRLÜĞÜNDEN

CİNSİ	MİKTARI	MUHAMMEN BEDİLİ LİRA	KRŞ.	GEÇİCİ TEMİNATI LİRA	KRŞ.	İHALE SAATİ
TEKTİP EKMEK	60.000 Adet	150.000.00		8.750.00		10.00
KURU ERZAK ve YAĞLI MADDE	30 Kalem	409.325.00		19.728.00		10.30
SEBZE ve MEYVE	39 Kalem	191.225.00		10.812.00		11.00

1- KÜTAHYA SAĞLIK OKULU ihtiyacı olan ve dört grupta gösterilen ihtiyaç maddeleri KAPALI ZARF usulü ile 16 HAZİRAN 1978 CUMA günü belirtilen saatlerde ihaleye konulmuştur.

2- İhale okul Müdürlük odasından yapılacaktır.

3- Taliplilerin 2490 sayılı kanunda yazılı belgelerle müracaatları ve kapalı zarfların ihale saatinden bir saat evveline kadar komisyonumuza verilmiş olması şarttır.

4- Şartnameler mesai saatinde okul müdürlüğünde görülebilir.

5- İhaleler 2490 sayılı kanun hükümlerine göre yapılacaktır. Postadaki gecikmeler kabul edilmez. Basın: 15831-355

İLAN OLUNUR

GAZİANTEP VALİLİĞİNDEN

1- Gaziantep Devlet Hastanesinin yeni açılan beyin Cerrahi servisi ihtiyacı olan 82 kalem beyin cerrahi aleti 611.500.00 TL'sı Muhammen bedelle ve 45.862.00 TL'sı geçici teminatla 2490 sayılı kanunun 31. maddesi uyarınca kapalı zarf usulü ile eksiltmeye konulmuştur.

2- Eksiltme 27.6.1978 Salı günü saat 11,00 de Gaziantep Devlet Hastanesi Kütüphanesinde toplanacak komisyonca yapılacaktır.

3- Eksiltmeye ait liste ve şartnameler her gün mesayi saati sonuna kadar İstanbul, Ankara, İzmir, Adana, Diyarbakır Sağlık Müdürlükleri ile Gaziantep Devlet Hastanesi Müdürlüğünde görülebilir.

4- İsteklilerin belirtilen gün ve saat de kanuni belgelerine haiz teklif mektuplarını ihale saatından bir saat evvel Gaziantep Devlet Hastanesinde teşekkül edecek komisyon başkanlığına makbuz karşılığında vermeleri ve postadaki gecikmelerin kabul edilmeyeceği luzumu ilan olunur.

Basın:17009-359

Eritre gerillaları Barantu kentini kuşattı

Eritre Kurtuluş Cephesi ve Eritre Halk Kurtuluş Cephesi gerillaları, Rus ve Kübalı askerlerin desteğindeki saldırgan Etyopya birliklerine karşı her gün yeni bir zafer kazanıyorlar. Gerillalar, Etyopyalı askerleri Barantu kentinden atmak için geniş bir harekat başlattılar.

Gerillalar: "Bağımsızlığa kadar silahlarımızı bırakmayacağız"

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Eritre Kurtuluş Cephesi ve Eritre Halk Kurtuluş Cephesi'nin birlikte oluşturdukları Askeri Konsey önderliğinde, Barantu kentinin ele geçirilmesi için geniş çaplı bir harekat başlattıkları bildiriliyor. Barantu kenti, Etyopya kuvvetlerinin halen elinde tutabildiği 4 kentten biri.

Barantu, Eritre'nin başkenti Asmara ile Sudan sınırı arasında ve ulaşım açısından son derece önemli bir noktada bulunuyor. Bu yüzden Rusya'nın bu kente özel bir önem verdiği bildiriliyor. Etyopya, Kübalı askerlerin, Sovyet ve Kübalı askeri danışmanların da desteği ile, kente yoğun bir askeri yığınak yapmış bulunuyor.

Askeri gözlemciler, kentin ele geçirilmesi için, iki kurtuluş örgütünden 2500 gerillanın görev aldığını bildiriyorlar.

"BAĞIMSIZLIĞA KADAR SİLAHI BIRAKMAYACAĞIZ"

Öte yandan Eritre Halk Kurtuluş Cephesi'nin bir sözcüsü Roma'da verdiği bir demeçte, Adis Ababa'nın, müzakerelere oturmak üzere silahların bırakılması önerisini reddettiklerini açıkladı.

Sözcü, "Etyopyalıların bizimle hangi koşulları görüşeceğini biliyoruz. Bize 9 maddelik bir program kabul ettirmek istiyorlar. Bu program ise uğruna yıllarca savaştığımız Eritre'nin bağımsızlığını içermiyor" dedi.

Sözcü sözlerini şöyle sürdürdü: "Etyopya hükümetiyle, kendi kaderini tayin ve bağımsızlık hakkının kabul edilmesi koşuluyla görüşmeye hazırız. Etyopya'nın savaşı yoğunlaştırması, halkı imha etmesi, 'Barışçı Çözüm' sloganıyla ters düşmektedir. Bağımsızlığa kadar savaşacağız."

Federal Almanya

Schmidt: "Avrupa Sovyet SS-20 Roketlerinin tehdidi altındadır"

FRANKFURT (ÖZEL)

Federal Almanya Başbakanı Helmuth Schmidt, ABD'nin Sovyetler Birliği ile ikinci kez SALT (Stratejik Silahların Sınırlandırılması) anlaşması imzalayacağını, fakat SALT dışındaki silah sistemleri sorununun çözülmeden ortada kaldığını söyledi.

Schmidt, NATO zirve toplantısının son gününde yaptığı konuşmada, Avrupa'nın Sovyet SS-20 roketlerinin tehdidi altında bulunduğunu söyledi. Konuşmasında Afrika sorununa da değinen Schmidt, Sovyet ve Kübalıların Afrika'ya girmelerinin ne derece tehlikeli olduğunu belirtti

Fransa ve Belçika'ya, Zaire'ye yaptıkları yardımlardan dolayı teşekkür etti.

Zirve toplantısında 1973 petrol krizinden bu yana dikkatlerin Afrika kıtasına yönelmiş olduğu görüldü.

Sovyetler Birliği, Vietnam'da Çin'i hedef alan bir füze üssü kurdu

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Hong Kong'da yayınlanan "Ven Vei Pao" gazetesi, Sovyetler Birliği'nin Kuzey Vietnam'da Çin'i hedef alan bir füze üssü kurduğunu bildirdi. Bu üssün bundan altı ay kadar önce, Vietnam'ın Kamboçya'ya saldırmasından hemen sonra kurulduğunu kaydetti. Sovyetlerin Vietnam'a askeri ve iktisadi yardımda bulunmak için bu üssü ilk koşul olarak öne sürdüğünü belirtti.

Füze Üssü'nün Hanoi'nin 350 kilometre kadar güneyinde olduğunu bildiren "Ven Vie Pao" gazetesi, Sovyetlerin Hayfong limanı ile Amerika'nın eski deniz üssü "Kam Ran" körfezine yerleştikleri haberini de verdi.

Prag'da konuşan Brejnev, Batının soğuk savaş çıkarmaya çalıştığını iddia etti

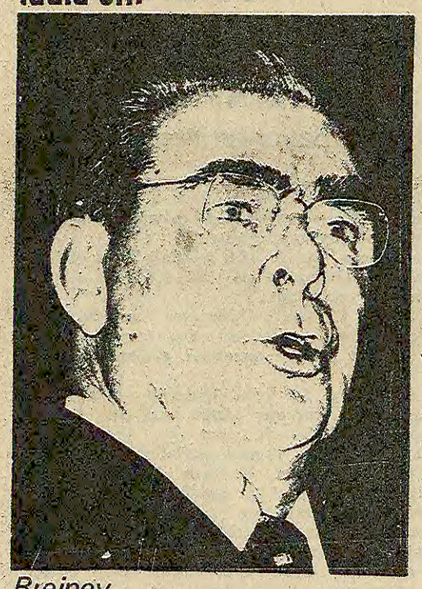

Brejnev, işgal sonrası Çekoslovakya'yı "düzgün" olarak niteledi

FRANKFURT (ÖZEL)

Çekoslovakya'da bulunan Sovyetler Birliği Devlet Başkanı Leonid Brejnev, çeşitli konulara ilişkin görüşlerini açıkladı.

Leonid Brejnev, Prag'da Çekoslovak Parti yöneticilerinin ortak toplantısında NATO ülkelerine silahsızlanma çağrısı yaptı ve NATO'nun bu alandaki siyasetinin çelişkilerle dolu olduğunu iddia etti: "Silahsızlanma sorunundaki temel tutumumuz kısaca şöyledir" diyen Brejnev sözlerine devamla "Sovyetler Birliği'nin diğer ülkelerle yapacağı anlaşma temelinde sınırlamaya veya yasaklamaya hazır olmadığı hiç bir silah tipi yoktur" dedi.

"SAVAŞ ÇIKARMAYA ÇALIŞIYORLAR"

Brejnev, ABD Başkanı Carter'in NATO Zirvesinde yaptığı konuşmaya doğrudan değinmeden, bazı "Batılı liderleri" BM Silahsızlanma Özel Toplantısına da "Silahsızlanma konusunda yüksekten atarcasına ileri geri konuşup", öte yandan NATO toplantılarında yıllar sonrası için askeri planlar yapmakla suçladı.

Konuşmasında Helsinki Konferansına değinen Brejnev, "Detantı engellemek amacıyla ortaya çıkan ve sadece Avrupa'da etkinlik göstermeyen bazı siyasal çevreler tüm çabalarını soğuk olmasa bile soğuk savaş yaratmak için harcamaya başladılar" dedi.

"ZAİRE OLAYINA KARIŞMADIK"

Brejnev, Salı günü Çek liderle görüşmelerinde "NATO ülkelerinin Zaire'ye kanlı bir müdahalesi" olduğu suçlamasını tekrarladı. Brejnev, Zaire sorununda dikkatleri saptırmak için Sovyetler Birliği ve Küba'nın olaylara müdahale ettikleri yalanlarının uydurulduğunu öne sürdü.

ÇEKOSLOVAKYA İŞGALDEN SONRA "DÜZGÜN"LEŞMİŞ

1968 olaylarında ve Çekoslovakya'nın Varşova Paktı üyesi ülkeler tarafından işgaline çok kısa bir şekilde değinen Brejnev "O zamanlar sosyalizm düşmanları Çekoslovak işçi sınıfının kazançlarına bir saldırı düzenlemişlerdi" dedi. Bugünkü Çekoslovak yönetimini "düzgün" olarak nitelendiren Brejnev, Devlet ve Parti Başkanı Husak'ı, "Çekoslovakya halkının parlak bir evladı" olarak nitelendirdi. Husak yaptığı konuşmada Çekoslovakya'nın Sovyetler Birliği ve diğer Varşova Paktı ülkeleri tarafından istilasını "sosyalist enternasyonalizme bağlılığın bir ifadesi, sosyalizmi koruma meselesine hazırlıklı olmak" şeklinde yorumladı.

Afganistan'da askeri birliklerle bir aşiret arasında çatışma çıktı

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Afganistan'da geçen hafta, bir grup aşiret üyesi ile askeri birlikler arasında, Nangarhar bölgesinde çıkan bir anlaşmazlık yüzünden çatışma patlak verdi. Birçok kişi öldü ve yaralandı.

Pakistan'da Urdu dilinde yayınlanan "Nawai Vakit" adlı gazetenin haberine göre, aşiret üyeleri ile kendilerini durdurmak isteyen askerler arasında çatışma çıktı. Aşiret üyeleri ölen ve yaralanan askerlerin silahlarını alıp olay yerinden uzaklaştılar. Habere göre, bölge, olaydan sonra askeri uçaklarla taranmasına rağmen hiç bir sonuç alınamadı.

Afganistan'da geçtiğimiz 27 Nisanda Sovyet yanlısı bir darbe olmuş, Devlet Başkanı Davut Han ve birçok yönetici öldürülmüştü. Bunun yanı sıra, darbeye karşı koyan hükümet kuvvetleri ve halktan da çok sayıda ölenler olmuş, ölü sayısı 10 bini geçmişti.

Sovyetler Birliği ve Küba, darbenin hemen ardından, başında Taraki'nin olduğu yeni Afganistan yönetimini tanıdığını ve onunla sıkı işbirliğine girmeye hazır olduğunu açıklamıştı.

ÇEKOSLOVAKYA'DA "YASA 77"Yİ İMZALAYANLAR YENİ BİR BİLDİRİ YAYINLADILAR

Bildiride siyasi tutuklulara yapılan baskılar teşhir edildi

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Çekoslovakya'da "Yasa 77"yi imzalayanlar, kanunların ve insan haklarının Çiğnenmesiyle ilgili yeni bir bildiri yayınladılar. Bildiride 1970'lerden itibaren Çekoslovak cezaevlerindeki şartlar ve uygulamalar kapsamlı bir şekilde teşhir ediliyor.

Bildiride, son yıllarda Çekoslovakya'da 20-30 bin kişinin 3 aydan bir yıla kadar değişen süreler içinde gözaltında tutulduğu söyleniyor. Belirtildiğine göre, gözaltında tutulma şartları, çalışma kampları ve tutukevlerindeki şartlardan çok daha ağır. Gözaltına alınanlar hücrelere kapatılıyorlar ve haftada ancak dört kez, yarım saatlik süreler için küçük bir avluya çıkarılıyorlar. Ayrıca gözaltındakilerle görüşmek için, özel izin alınması gerekiyor.

Gardiyanların, gözaltına alınanları sık sık rahatsız ettiğini ve gözyaşartıcı gaz fışkırttığını söyleyen bildiri, gözaltına alınanların ayrıca bu süre içinde kendi masraflarını yine kendilerinin karşılamak zorunda olduğunu açıklıyor. Bu da onların devlete borçlanmalarına yolaçıyor.

Bildirinin ikinci bölümü tutukevleri ve çalışma kamplarının şartlarıyla ilgili. Çek resmi açıklamalarına göre, ülkede hiç siyasi tutuklu yok. Ama "Yasa 77"yi imzalayanlar, 1968 yılında 111, 1970 yılında 1576, 1971 yılında ise 861 kişinin "devlete karşı suç işledikleri" gerekçesiyle hüküm giydiğini bildiriyor ve siyasi tutuklu statüsünün tanınmasını talep ediyorlar.

Bildiride, bütün hükümlülerin çalışmak zorunda oldukları belirtiliyor. Çalışmayı reddetmek, bazı şartlarda cezanın 9 ay artırılmasına yol açıyor. Hükümlüler ancak üç ayda bir yalnızca akrabalarıyla görüşebiliyorlar. Bazılarına ise cezalarının niteliğine göre, ancak yılda bir kez ziyaret hakkı tanınıyor. Bildiride hükümlülerin sık sık hücreye atıldıkları belirtiliyor.

Güney Lübnan'da Falanjistler halka ateş açtı, 22 kişi öldü

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Bir Filistin askeri sözcüsü, Lübnan'daki Nebatiye kenti ve bütün çevre köylerin önceki akşamdan beri, ağır topçu ve roket ateşi altına alındığını açıkladı. Nebatiye kenti, Filistinliler ile ilerici Lübnanlıların genel karagahı durumundadır.

Sözcü, İsrail kuvvetleri ile Falanjistlerin açtığı ateş sonucu halktan 22 kişinin öldüğünü ve çok sayıda yaralı bulunduğunu bildirdi. 48 saat içinde bu bölgenin iki kez bombalandığı verilen haberler arasında.

Yapılan bombardımandan söz eden Falanjist radyosu, sorumluluğun İsrail'lere ait olduğunu ifade etti.

Filistin Kurtuluş Örgütünün bir sözcüsü, Filistin kuvvetlerinin ateşe henüz cevap vermediğini, ancak top ateşi sürdüğü taktirde karşılık vermek zorunda kalacaklarını söyledi.

Gözlemciler, bombardımanın, Lübnan Devlet Başkanı Elias Sarkis'in Suriye'yi resmen ziyaretinin arifesine rastladığına dikkati çekiyorlar.

LÜBNAN DEVLET BAŞKANI SURİYE'YE GİTTİ

Lübnan Cumhurbaşkanı Elias Sarkis, Suriye Devlet Başkanı Hafız El Esad ile görüşmek üzere, dün Suriye'nin kıyı kenti Laskiye'ye gitti. Elias Sarkis'e Başbakan Selim El Hoss, Dışişleri Bakanı Fuad Butros ve yüksek düzeyde yetkililer eşlik ediyor.

İki devlet başkanı, Lübnan'daki durumu, özellikle Mart ayında işgale uğrayan Güney Lübnan'daki durumu, ikili ilişkileri, Lübnan-Filistin ilişkilerini ve Orta Doğu sorununu ele alacak.

Lübnan'da yaşayan ve İsrail altındaki bölgenin sınırlarında toplanmış bulunan Filistinlilerin geleceği ve çoğunu Suriyeli askerlerin oluşturduğu Arap Barış Cüzünün durumu da görüşmelere konu olacak.

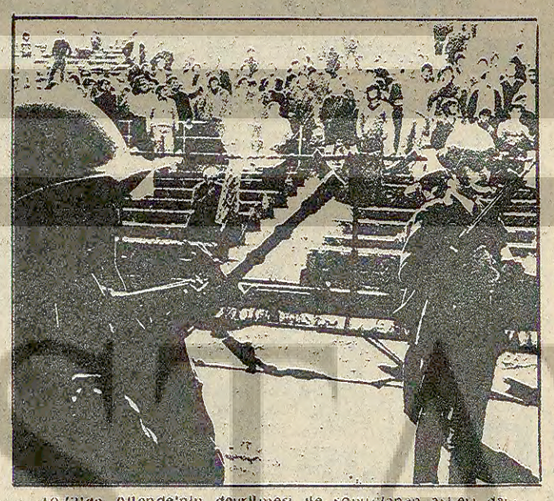

1973'de Allende'nin devrilmesi ile sonuçlanan askeri darbeden sonra, Askeri Cunta stadyumları bile toplama kamplarına çevirmişti. Halka baskı uygulayarak ayakta kalmaya çalışan Cunta, tutukladığı siyasi muhaliflerin akıbetleri hakkında da hiç bir bilgi vermiyor.

Şili'de 141 kişi hâlâ açlık grevinde

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Şili'de 1973 darbesinden sonra tutuklananların akıbetleri hakkında Askeri Cuntanın sürdürdüğü suskunluğa son vermesi amacıyla, 141 kişinin 22 Mayıs'ta Santiago'da başlattığı açlık grevi sürüyor.

Aralarında tutukluların yakınları da bulunan 141 grevci, 9 Katolik Kilisesi, Birleşmiş Milletler Santiago bürosu, ve Kızıl Haç Merkezlerinde grevlerini sürdürmektedirler. 17 doktor gönüllü olarak greve katılanların sağlık durumları ile ilgilenmektedir.

Bu arada, çeşitli ülkelerde yaşayan Şilililer, Pinochet rejimini protesto etmek amacı ile ülkelerindeki mücadeleye paralel olarak, açlık grevleri başlatmışlardır. Bunların 10'u Caracas'ta, 50'si Stocholm'da, 20'si Cenevre'de, 14'ü Toronto'da ve 10'u da Meksika'nın Cuernavaca kentinde bulunmaktadır. Panama kentinde de 7 kadın açlık grevine başlamıştır.

Allende'nin devrilmesinden bu yana Pinochet'in Askeri Diktatörlüğüne karşı çıktıkları için 600 kişi tutuklanmıştı. Grevciler Augusto Pinochet'in, ortadan kaybolduklarını ileri sürülen tutuklular hakkında hesap vermesini istiyorlar.

Pinochet ise verdiği demeçte, "Grevcilerin bulundukları yerlerden ayrılmadıkları sürece hükümetle diyalog başlatmalarının olanaksız olduğunu" öne sürdü.

PARİS'TEKİ ŞİLİLİLER DE AÇLIK GREVİNE BAŞLADI

Şili'nin başkenti Santiago'da sürdürülen açlık grevini desteklemek amacıyla, Paris'te de 16 kişi 29 Mayısta süresiz açlık grevine başladı.

Sürgünde yaşayan 16 Şilili, bir basın toplantısı düzenledi. Basın toplantısında, akibetleri hakkında hiç bir açıklama yapılmayan tutuklular ve özellikle Askeri Cuntanın haklarında bilgi vermeyi reddettiği 567 kişinin bulundukları yeri öğrenmek istediklerini bildirdiler.

Grevciler bu arada, Fransız yetkililerinin de Şili hükümetine baskı yapmasını istediler.

Fransa'da, birçok kuruluş ve sendikanın da grevcileri desteklediği bildiriliyor.

Sovyetler Birliği ile ABD arasında SALT görüşmeleri başladı

DIŞ HABERLER SERVİSİ

ABD ile Sovyetler Birliği arasında SALT görüşmeleri dün New York'ta başladı. ABD Dışişleri Bakanı Vance, görüşmeler başlamadan önce gazetecilere verdiği demeçte, son birkaç ay içinde Afrika'daki durumun, ABD ile Sovyetler Birliği arasındaki ilişkileri etkilediğini ve havanın gerginleşmesine yol açtığını belirtti. Ancak SALT anlaşmasının ayrı bir konu olarak ele alınması gerektiğini iddia etti. Bununla birlikte siyasi atmosferi etkilemesi nedeniyle, Afrika'daki gibi durumların dikkate alınacağını da sözlerine ekledi.

Brzezinski'nin, Rusya'nın Afrika'daki faaliyetleri ile ilgili demeci Pravda'nın tepkisini çekti

DIŞ HABERLER SERVİSİ

"Pravda" gazetesi, Carter'ın ulusal Güvenlik Danışmanı Brzezinski'nin, Sovyetler Birliği'nin Afrika'daki eylem ve tasarıları ile ilgili sözlerine şiddetle saldırdı. "Pravda"da yayınlanan yorumda "Brzezinski'nin Sovyetler Birliği aleyhine zehirli bir kampanya başlattığı, bu kampanyanın uluslararasında bir yumuşamanın sağlanması için sarfedilen çabalara ters düştüğü" iddia edildi.

Brzezinski bir süre önce Çin Halk Cumhuriyetini ziyaret etmiş, ayrıca ABD televizyonuna verdiği demeçte, Sovyetler Birliği'nin Afrika'daki faaliyetlerinin üstünde durmuştu.

5 kıtadan KISA HABERLER

OGADEN *Somalili gerillalar Sovyet tanklarını tahrip etti*

Somalili gerillaların, Güney Doğu Etyopya'da Ogaden Çölü'ndeki 2 gün süren çarpışmalarda 400'den fazla Etyopya askerini öldürdükleri açıklandı.

Batı Somali Kurtuluş Cephesine bağlı gerillaların, 21 ve 22 Mayıs tarihlerinde Sovyet yapısı 5 adet T-54 tankı, 3 adet zırhlı araç ve askeri kamyonları tahrip ettiği öğrenildi.

GUATEMALA *Köylüler büyük kahve çiftliklerini işgal etti*

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Guetemala'nın kuzeydoğusunda bulunan Lata Verapaz eyaletinde bir köylü ayaklanmasının patlak verdiği bildirildi. Askeri birliklerin 43 kişiyi öldürdüğü, 35 kişiyi de yaraladığı belirtildi.

Kahve üretiminde çalışan köylüler, başkent Guetemala City'nin yakınında Panzos kasabasında çiftliklere el koymaları üzerine, toprak ağaları ve koruyucuları, geleneksel bıçaklar ve tabancalarla kullanan köylülere, ağır silahlarla ateş açtılar. Daha sonra bölgeye sevkedilen askeri birliklerin de toprak ağalarının yanında köylülere saldırdıkları bildiriliyor.

Bir ordu bildirisinde köylülerin bir ordu karargahına saldırdıkları ve 7 askeri öldürdükleri öne sürüldü.

FRANSA *Sovyet müdahalesine karşı Batı ülkeleri toplantı yapacak*

Sovyetler Birliği'nin Afrika'daki askeri müdahalelerinden kaygı duyan Batılı ülkeler durumu görüşmek ve çeşitli önlemler almak üzere, 5 Haziran Pazartesi günü Paris'te bir toplantı düzenlediler.

Toplantıya, Fransa, Amerika, İngiltere, Almanya, Belçika ve İtalya katılacak.

Söz konusu toplantının daha şimdiden Moskova'nın tepkisini çektiği bildiriliyor.

RODEZYA *Beyazlar göçüyor*

Yayınlanan resmi istatistiklere göre her ay yaklaşık 1000 kadar beyaz Rodezya'yı terketmektedir.

Rodezyalı beyazların, ülkede iktidarın siyah çoğunluk tarafından ele geçirileceğinden kuşku duydukları için ülkeyi terk ettikleri bildiriliyor.

Siyasal gözlemciler, ülkeyi terkedenlerin sayısının resmi istatistiklerde belirtilenden daha kabarık olduğunu belirtiyorlar. Turist olarak ülkeyi terkeden beyazların çoğu ülkeye geri dönmüyor.

Son yapılan sayımda, Rodezya'da beyazların mevcudunun 220 bin dolayında olduğu saptanmıştı. Özellikle son aylarda bu sayının hayli azaldığı bildiriliyor.

İSPANYA *Kral Carlos Çin'e gidecek*

İspanya Kralı Juan Carlos, Haziran ayı içinde Çin'i resmen ziyaret edecek.

İspanya Dışişleri Bakanlığı bir açıklama yaparak, Kral Carlos ve Kraliçe Sofia'nın, 16 Haziran da Çin'i resmen ziyaret edeceklerini açıkladı. Ziyaret 21 Haziran'da sona erecek. Kral ve Kraliçe'nin Çin'den sonra, İran ve Irak'ı da ziyaret edecekleri bildirildi.

Juan Carlos'un Çinli liderlerle yapacağı görüşmelerde, İspanya'nın NATO'ya ve Ortak Pazar'a üyeliği konularının da ele alınması bekleniyor. Siyasal gözlemciler, Çin'in, İspanya'yı bu iki örgüte girmesi konusunda destekleyeceğini belirtiyorlar.

İspanya Dış İşleri Bakanı Marcelino da görüşmeler sırasında hazır bulunacak.

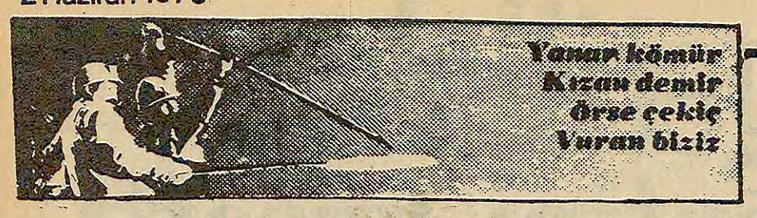

Lastik-İş yönetiminin patronla işbirliği sonucu

İlkester Reçine'den 2 işçi atıldı

Atılan baştemsilciyi sendikacılar daha önce tehdit etmişti

İSTANBUL (ÖZEL)

İvaliz Holding'e bağlı Kemerburgaz'da kurulu İlkester Reçine Sanayinde yetkili olan DİSK'e bağlı Lastik-İş Sendikası yönetimi, patronla işbirliği ederek, fabrikanın baştemsilcisini ve ikinci temsilcisini devrimci oldukları için işten attırdı.

İlkester Reçine'de 55'i sendikalı olmak üzere 100 işçi çalışıyor. Baştemsilci Abdülrezak Uşak ve İbrahim Anıl'ın, toplu sözleşme görüşmelerinin başladığı bir sırada işten atılması işçiler arasında tepkiyle karşılandı.

1 hafta önce işçiler, toplu sözleşme görüşmeleriyle ilgili olarak sendikaya gittiklerinde, sendikanın koordinatörü, baştemsilciyi ve ikinci temsilciyi "Siz aşırı gidiyorsunuz, sık sık toplantı yapıyorsunuz" diye tehdit etti. İki gün önce de bildirim bile yapmadan, temsilcileri görevden aldı ve ertesi günü patron iki işçiyi de işten attı.

Aynı Holdinge bağlı Bomonti'de kurulu İlkalem Fabrikası da bir süre önce, patronun sendikayla anlaşması üzerine kapatılmış ve bütün işçileri sokağa atılmıştı. Sadece sendikanın has adamı olan baştemsilci ve patronun bir adamı işten atılmamış ve bunlar Kemerburgaz'daki fabrikaya aktarılmıştı.

İZMİT PİSTON FABRİKASINDA 27 İŞÇİ ATILDI

Maden-İş yöneticileri patronla işbirliği halinde

İZMİT (ÖZEL)

İstanbul Mahle Piston Sanayiine bağlı İzmit Piston Fabrikasında çalışan 27 işçinin önceki gün işlerine son verildi. 400 işçinin çalışmakta olduğu fabrikadan daha 10 işçinin atılacağı bildiriliyor.

İşverenin 27.5.1978 tarihinde fabrikaya astığı "Ekonomik darboğaz içindeyiz, döviz sıkıntısı var" şeklindeki bir duyurudan sonra işçi çıkarımının başladığı görüldü. Bu arada iş akitleri feshedilen 27 işçiden çoğunun tecrübeli ve kıdemli işçi olduğu öğrenildi. Kazanılmış haklarının diğerlerine oranla biraz daha fazla olduğu belirtilen tecrübeli işçiler işten atılmadan önce, fabrika patronunun geçen ay içinde 100'e yakın genç ve kıdemsiz işçiyi işe aldığı dolayısıyla işçi fazlalığı bulunmadığı, ancak tecrübeli işçi çalıştırmaktan patronun kaçındığı bildirildi.

MADEN-İŞ DE PATRONLA EL ELE

Öte yandan işçilerin bağlı bulunduğu DİSK'e bağlı Maden-İş Sendikası yetkilileri de konuyla ilgili olarak "Biz patronla görüştük, hiç değilse genç ve tecrübesiz işçileri çıkarması yolunda ikna etmeye çalıştık" dediler. İşçiler tensikat karşısında sendikanın bu tutumunu kınarken, 7 Haziranda patronun tazminat için 27 arkadaşlarını çağırdığını, işçilerin durumu kendi aralarında değerlendireceklerini bildirdiler.

FINDIK-İŞ SENDİKASI DİSK'E KATILDI

İSTANBUL (THA)

4500 üyeli Bağımsız Fındık-İş Sendikası bugün Giresun'da yaptığı olağan Genel Kurul toplantısında oy birliği ile DİSK'e katıldı.

Sendikanın DİSK'e katıldığı toplantı sırasında bir konuşma yapan DİSK Genel Sekreteri Fehmi Işıklar, "İşsizlik artarken başta işçi sınıfı olmak üzere bütün emekçilerin yaşamını çekilmez hale getiren fiyatlardaki artış yarışı devam ediyor. Düzenin sorumsuzluğu işçi sınıfı ve diğer sınıfların omuzlarına yüklenmek isteniyor" dedi.

Çanakkale-Çan

Comag Maden Ocağında ihmal yüzünden göçük oldu

4 İŞÇİ ÖLDÜ HALK İNFİAL HALİNDE

Vali ocağı kapattı

ÇANAKKALE(ÖZEL)

Çanakkale'nin Çan ilçesinin Helvacık köyünde Comag Maden Ocağında 3 Mayıs günü sabah saat 00.30'da kömür kayması ve karbon monoksit zehirlenmesinde dört işçi öldü. Göçük altında kalan Adem Sarı, Remzi Şahin, Ahmet Durmaz, Sedat Komutan adlı işçiler işverenin ihmali yüzünden iş cinayetine kurban gitti.

Dört işçinin öldüğü, olaydan sonra halkın ayaklandığı, olay yerine giden Çanakkale valisinin işverenin kesin ihmali olduğunu tespit ederek kömür ocağını kapattığı bildiriliyor. Bu arada Zonguldak Kömür İşletmelerinden kurtarma ekibinin istendiği, işçi cesetlerinin çöküntülerin altından bugün çıkartılmasının beklendiği açıklandı. Çökmeden sonra etrafa yayılan karbon monoksit gazının kurtarma çalışmalarını aksattığı ve bu yüzden enkazın kaldırılmasının geciktiği bildiriliyor.

DENİZCİER'İN AÇIKLAMASI

İZMİR(ÖZEL)

Tek-Gıda-İş Genel Başkanı ve Türk-İş Yönetim Kurulu üyesi İbrahim Denizcier, dün düzenlediği basın toplantısında Türk-İş'in örgütsel olduğu kadar siyasal bir güç olarak da eylemini sürdürmesi gerektiğini söyledi.

"Türk işçisi artık kendi siyasi partisini kurmalıdır" diyen Denizcier, bu konuyu bir muhtıra ile İzmir de devam etmekte olan Türk-İş yönetim Kurulu toplantısına da getirdiğini açıkladı.

KÜTAHYA VALİLİĞİNDEN
Bayındırlık Bakanlığı
YAPI İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜNÜN:

1—Kütahya Teknik Lise Elektrik ve Tesviye Atölye binası ikmal inşaatı 2490 sayılı Kanunun 31'inci maddesine göre kapalı zarf usulüyle eksiltmeye konulmuştur.

2—İşin Keşif Bedeli 3.827.111.92 TL.dır.

3—Eksiltme Kütahya Bayındırlık Müdürlüğünde İl İhale Komisyonunca 28/HAZİRAN/1978 ÇARŞAMBA günü saat 15'de yapılacaktır.

4—Eksiltme Şartnamesi ve diğer evrak Bayındırlık Müdürlüğünde mesai saatleri içerisinde görülebilir.

5—Eksiltmeye girebilmek için isteklilerin:

A—128.563.36 Liralık geçici teminatını,

B—1978 yılına ait Ticaret veya Sanayi odası belgesini.

C—Müracaat dilekçeleriyle birlikte verecekleri eksiltme şartnamesinde belirtilen ve usulüne göre hazırlanmış olan Yapı Araçları bildirisi, Sermaye ve Kredi imkanlarını açıklayan Mali Durum Bildirisi, Taahhüt beyannamesi, Plan ve teçhizat Beyannamesi, Teknik Personel beyannamesi, Banka Referans Mektubunu ve Bayındırlık Bakanlığından almış oldukları (C) grubundan keşif bedeli kadar işin eksiltmesine girebileceklerini gösterir müteahhitlik karnesinin ASLINI ibraz etmek suretiyle Kütahya Bayındırlık Müdürlüğünden alacakları ihaleye iştirak belgesini teklif mektubu ile birlikte zarfa koymaları lazımdır.

6—İstekliler teklif mektuplarını ihale günü ihale saatinden bir saat öncesine kadar makbuz karşılığı ihale komisyonu Başkanlığına vereceklerdir.

7—İştirak belgesi alınması son müracaat tarihi 26/6/1978 PAZARTESİ günü mesai saati sonuna kadardır.

8—Telgrafla müracaatlar ve postadaki vaki gecikmeler kabul edilmez.

Keyfiyet ilan olunur.

Basın: 16840-357

SAMSUN BELEDİYE BAŞKANLIĞINDAN

1—Belediye ve E.S.O İşletmeleri Genel Müdürlüğü ihtiyacı bulunan ve aşağıda cinsi, miktarı, muhammen bedeli ve geçici teminatları yazılı olan malzemenin alınması ve yaptırılması işi tanzim olunan şartnameleri dairesinde 2490 Sayılı Kanun hükümlerine istinaden kapalı zarf usulü ve eksiltme suretiyle ihalesi yapılacaktır.

2—İşin eksiltme ve ihalesi 23.6.1978 Cuma günü saat (16.00)da Belediye'de Belediye Encümeni huzurunda icra edilecektir.

3—Talipler tarafından hazırlanacak kapalı zarf teklif mektuplarına geçici teminattan başka 1978 Yılı Ticaret ve Sanayi Odası Kayıt Belgesi konulması şarttır.

4—Teklif mektuplarının mezkur gün en geç saat (15.00)'e kadar Belediye Encümeni Başkanlığına tevdi'i gereklidir.

5—Postadaki gecikmeler ile telgrafla müracaatlar kabul edilmeyecektir.

6—Şartnameleri mesai saatleri dahilinde Encümen İşleri Müdürlüğünde görülebilir.

CİNSİ	Miktarı.	Muhammen Bedeli:	Geçici Teminatı:
140 Cm. 1.nci Hazse	5000 Mt.	275.000.-TL.	27.500.-
1000x20 Dış Lastik	50 Adet	335.000.-TL.	33.500.-
1000x20 İç Lastik	100 Adet	60.000.-TL.	6.000.-
1000x20 Dış Lastik Kaplaması	300 Adet	660.000.-TL.	66.000.-
900x20 Dış Lastik Kaplaması	100 Adet	200.000.-TL.	20.000.-

Basın: 16774-360

Dünya işçilerinden

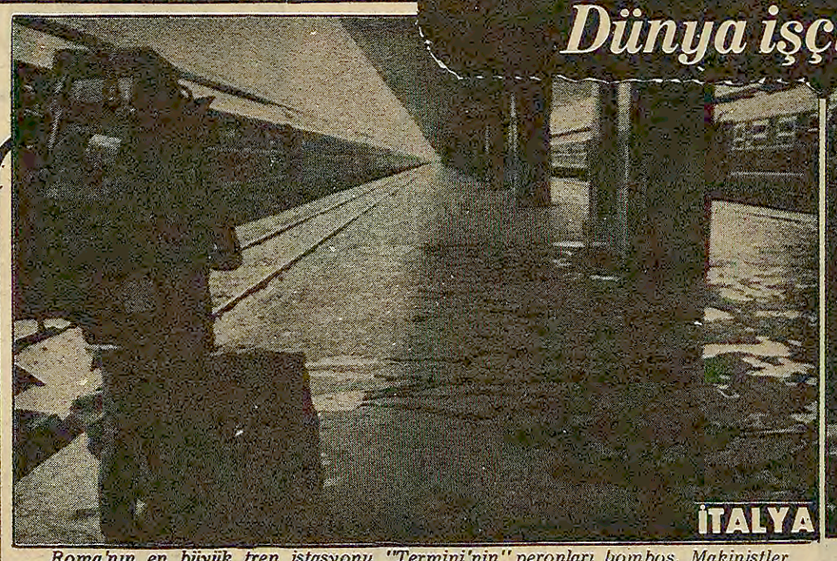

Roma'nın en büyük tren istasyonu "Termini'nin" peronları bomboş. Makinistler zam istiyor.

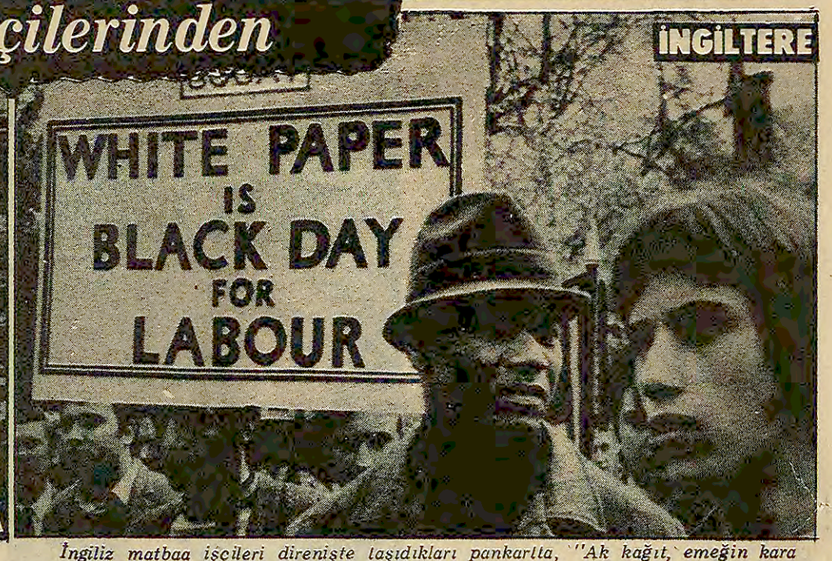

İngiliz matbaa işçileri direnişte taşıdıkları pankartta, "Ak kağıt, emeğin kara günüdür" yazıyor.

Genel grev Peru'yu derinden sarstı

Peru'da sokak çatışmalarından bir görüntü. Hükümet zorunlu ihtiyaç maddelerine zam yapınca, fabrikalar durdu. İşçiler sokaklara barikatlar kurdular. Genel grev kanla bastırıldı. Peru halkı bu grevde devrim mücadelesine ışık tutan önemli bir deney kazandı.

● 20'den fazla gösterici öldü yüzlerce kişi tutuklandı

Mayıs ayının son haftalarında, Peru kanlı bir genel grev yaşadı. Peru hükümeti, bir süre önce Uluslararası Para Fonu IMF'nin isteklerine uygun olarak hayati ihtiyaç maddelerine ve taşıt araçlarına zam yapmış ve benzin fiyatlarını yüzde 64 oranında artırmıştı.

Hayat şartlarının böyle ağırlaştırılmasını protesto eden Peru sendikaları genel greve geçtiler. Sıkıyönetime ve grev yasağına rağmen 28 şehirde bir milyonu aşkın işçi greve katıldı.

Peru'nun başkenti ve bir sanayi merkezi olan Lima'da kitleler harekete geçti. Yollarda barikatlar kuruldu. Arabalar ateşe verildi. Kitlenin üzerine yürüyen panzerler kaldırım taşlarıyla bombardımana tutuldu. Yüksek gerilim antenleri tahrip edildi. Telefon kabloları kesildi. Genel grev bir halk direnişine dönüştü.

Devlet Başkanı Bermudes yönetimindeki Askeri Dikta, gösterilere ateşle ve kitle tutuklamaları ile cevap verdi. 20'yi aşkın gösterici öldü. 100'ü aşkın politikacı sendikacı ve gazeteci tutuklandı. 4 Haziran'da yapılması gereken genel seçimler ertelendi.

Son yılların en derin iktisadi krizini yaşayan Peru'da işçi sınıfı IMF'nin ülkeye dayatmak istediği şartları ve burjuvazinin kendi sırtına yüklenmesini onaylamadığını sert bir biçimde gösterdi. Bu genel grev Peru halkının önümüzdeki yıllardaki mücadelesini de etkileyecek önemli bir kitle hareketi oldu.

İNGİLTERE'DE MATBAA İŞÇİLERİNİN GREVLERİ SÜRÜYOR

● Gazete patronları iflasın eşiğinde

İngiltere'de matbaa işçilerinin peşpeşe başlattıkları grevler İngiliz gazetelerini ciddi bir buhrana sürüklüyor. Sendika yöneticileri bütün çabalarına rağmen bu grevleri durdurmayı başaramıyorlar.

Çeşitli matbaalarda vasıflı işçi grupları "daha yüksek ücret ve daha az çalışma süresi" talepleri ile, sık sık işi bırakarak direnişe geçiyorlar.

Mayıs ayı içinde "Times", "Observer" ve "Reveille" gazetelerinde çalışanlar sendikanın karşı çıkmasına rağmen direnişe geçtiler ve bu gazeteler günlerce yayınlanamadı.

1977 yılı içinde bu tür kendiliğinden grevler nedeniyle, İngiliz gazeteleri toplam olarak tam 120 milyon nüsha basamadılar. 1978'in ilk dört ayı içinde basılmayan nüsha sayısı şimdiden 60 milyonu buldu.

İngiliz matbaa işçilerinin sendikası MGB'nin (Milli Grafik Birliği) yöneticileri, bu grevleri önlemek için gazete patronları ile işbirliğine gittiler. Vahşi greve katılan işçilerden, işbaşı yapacağına dair yazılı bir kağıt alınmasına dair bir karar çıkardılar. Aksi taktirde onları sendikadan ihraç edeceklerini ilan ettiler. Sendikadan çıkarılmak beraberinde işten atılmayı da getiriyordu. Çünkü İngiliz gazetelerinde sadece sendikaya üye olan işçiler çalışabilir.

Ancak sendika yöneticilerinin bu tehditleri matbaa işçilerini etkilemedi. "Reveille" gazetesinde işçiler, bu karardan sonra yeniden direnişe geçtiler. Sendika yöneticilerinin grevi durdurmak ve gazeteyi çalıştırmak için gönderdiği yedek elemanlar da grevcilere katıldı.

Gazete sahipleri bu grevler karşısında çaresiz kaldıklarını, eğer sendikalar buna bir çözüm bulamazsa gazetelerin yayın hayatına son vereceklerini açıklıyorlar.

Liberal görüşlü "Guardian" gazetesi bu grevleri şöyle tanımlıyor: "Endüstriyel gerilla gruplarının beklenmeyen pusu ateşi gibi patlıyor ve sürekli bir kargaşalık yaratıyor."

İTALYA'DA DİRENİŞ VE GREVLER HAVA VE TREN YOLLARINI FELCE UĞRATIYOR

● İtalya revizyonist partisi, grevleri kısıtlayıcı önlemler alınmasını istiyor

İtalya'nın en büyük sendikaları hava yolları ve demiryollarında grevleri önlemek istiyorlar.

Geçen hafta bir pilotun hava yollarından atılması üzerine İtalyan Pilotlar Birliği direnişe geçerek, hava trafiğini felce uğratmıştı. Kendiliğinden patlayan bu grev, İtalya'da özellikle hizmet sektöründeki grevler konusunda yeni bir tartışmayı başlattı.

İtalyan revizyonist partisi İKP bu tür grevlere karşı çıktı, direnişe geçenleri "sorumsuzlukle" suçladı ve bu konuda önlem alınmasını istedi.

Ancak İtalya'nın bütün sendikaları grevleri kısıtlayıcı bir kanun değişikliği yapılmasına karşı çıkıyorlar. İtalya'nın en büyük sendikasının başkanı olan Luciano Lama böyle bir şeyi "çok tehlikeli bir yol" olarak niteledi.

İtalya tam hareketli bir turizm mevsimine girerken tren makinistleri, otobüs şoförleri, postacılar, ve çöp taşıyıcıları da peşpeşe greve gidiyorlar.

Geçen hafta tramvay, telefon, gaz işçileri ve gümrükçüler kısa aralıklarla sık sık işi durdurdular. Kamu sektöründe en düşük ücreti alan demiryolu işçileri de, özellikle tatil günlerinde direnişe geçerek taleplerini yükseltiyorlar.

İtalyan revizyonist partisi, kamu sektöründeki grevlerin günlük hayatı olumsuz yönde etkilediğini öne sürüyor. Gittikçe düzenin koruyucusu rolünü üstlenen İtalyan revizyonist partisi, bu sektördeki grevlerin kötü etkisinin sendikalar tarafından alınacak bir dizi "gönüllü disiplin tedbiri" ile hafifletilmesini istiyor.

Bu önlemlerden bazıları şunlar:

Grevler 36 saat öncesinden haber verilmeli. Aniden greve çıkılmamalı. Sendikanın onayı olmadan kesinlikle greve çıkılmamalı. Grev sırasında bazı zorunlu hizmetler yerine getirilmeli. Hava ve tren yollarındaki personel hafta sonlarında yılbaşında ve tatil günlerinde grev yapmamalı.

Erzurum'un Yol köyünden inşaat işçisi Demir Bozkurt

"Güya başlık parası biriktirecektim"

Alaca karanlıkta meydanlarda iş bekleyenler

Yusuf Çelik

İstanbul'da şafak atar atmaz alaca karanlıkta, özellikle emekçilerin oturduğu semtlerde hayat cıvıl cıvıl hareketlenir.

Sıcak çorbasını, çayını içen işçiler, fabrikadaki işlerine yetişmek için hızlı adımlarla evlerinden ayrılırlar. Simitçiler, gazeteci çocuklar sokaklarda bağıra bağıra simit ve gazete satarlarken, küçük esnaf da yavaş yavaş dükkanlarının kepenklerini kaldırır, şoförler dolmuşlarını çalıştırırlar.

Öte yandan İstanbul'un bu alaca karanlığında Alibeyköy'ün, Küçükköy'ün, Gaziosmanpaşa'nın ve diğer semt meydanlarını dolduran yüzlerce inşaat işçisi, umutsuz ve hareketsiz bir şekilde beklerler. Bu işçilerin çoğu Doğudan, Erzurum'dan, Ağrı'dan, Tunceli'den, Mardin'den, Adıyaman'dan ve Diyarbakır'dan gelmişlerdir.

Şafakla birlikte Alibeyköy meydanına indim. İnşaat işçileri meydanda toplanmışlardı bile. Hepsi de gözlerini alana açılan sokaklara dikmişler, "Acaba bizi işe götüren olacak mı?" diye düşünüyorlar.

- Merhaba kardaş. Ne iş var?" diye soruyor. Ben daha cevabımı vermeden, "Ne iş var?" lafını duyan diğer işçiler yanımıza doluşmaya başlıyorlar.

İstanbul'un amele pazarları vardır. Alibeyköy'de, Aksaray'da, Gaziosmanpaşa, Kadıköy, Küçükköy'de sabahın erken saatlerinde Anadolu'nun dört bir yanından İstanbul'a çalışmaya gelen insanlar toplanır. Onları gurbete atan topraksızlıktır, ağa baskısıdır, işsizliktir. Ama ekmek İstanbul'da da aslanın ağzındadır. İşsizlik onlarla birlikte gezer. Gurbete başlık parası kazanmaya çıkanlar bakarsınız dönemez. Sılada bekleyen nişanlıların saçları tel tel ağarır.

AĞA BASKISI

"Ben geleyim abi" "Ne iş var?", "Ben geleyim" "Arkadaşlar, benim işim filan yok, gazeteciyim" deyip derdimi anlatıyorum. Konuşmaya başlıyoruz. Konuştukça açılıyorlar.

—Benim adım Haydar Kaplan. Erzurum Karayazı'sının Kazbel köyündenim. Köyde toprağım yok. Var olanlarınki de susuzdur. Çoğu zaman ekilmiyor. Çoğu ağanın topraklarında çalışırlar.

—İstanbul'a geleli ne kadar zaman oldu?

Buraya 5 aydır gelmişim. Bu süre içinde 45 gün ancak çalışmışım. Onu da yemek parası ve ev kirası veriyorum.

Haydar'ın yanındaki yaşlı adama soruyorum.

—Sen de Erzurumlu musun?

Yarı Türkçe yarı Kürtçe cevap veriyor.

Hayır ben Erzurumlu değil Ağrılıyım. Adım Abdurrahman Güldür. Eleşgirt kazasının Hayrangül köyünden. 5 nüfus bakıyorum. Burada 2 gün ise gidiyorsak 5 gün boşuz. 12 kişi bir olup bir oda tuttuk, orada kalıyoruz. Yağmur yağsa odanın içi su doluyor, yataklarımız hep ıslanıyor, nem oluyor. Bu yüzden hergün bir iki arkadaşımız hastalanıp yataktan çıkamıyor.

- Peki neden geldiniz buraya?

—Gelmeyip de ne yapak kardaş. Köyde tarlamız yok. Bağımız, bahçemiz, davarımız yok, Bir de ağa zülüm ediyor, köyde kaldıkmı ağanın adamları gelip, hadi şu işe git, hadi bu işe git deyip bizi çalıştırırlar. Ne yapalım çektik geldik buraya.

Abdurrahman'ın anlattıklarını dinleyen çevredeki işçiler de etkilenmişti. Kimseden en ufak bir çıt çıkmıyordu. Tam solumda, 40-45 yaşlarında şapkalı, esmer, gözleri çukura gömülmüş, on günlük sakalı olan bir işçi duruyor.

BETON ÜZERİNDE

Sen neden geldin buraya?

- Ben ağanın önünden kaçıp geldim. Eğer ağanın adını yazarsan benimkini yazma. Çünkü onun eli uzundur.

Peki senin ismini yazmam diyorum.

—Ben Erzurum'un İncesu köyündenim. 3 yıldır buraya gelmişim. 2 çocuğum var. Bu 3 yıl içinde toplam bir yıl çalışmışım. 10 bin lira borcum var. Kirada oturuyorum. Boş kaldığım zaman sabah saat 6.30'dan akşam 7'ye kadar şu betonun üzerinde bekliyoruz.

- Hani sen ağadan bahsetmiştin?

—Bizim ağanın ismi Mehmet Reşit ağadır. Köyde hükümette o, kanun da o, nizam da o. Köyde sana tarla verir, "Süleyman sen şu tarları ek", "Ahmet sen bu tarları ek" der. Ekersin, biçersin, harmana getirip döversin, samanı buğdaydan ayırırsın. Tam o sırada çıkar gelir. Ağanın adamları "Siz şu kadan nüfussunuz, bu kadar yeter" deyip, bir kaç ölçek bırakırlar, diğerini yükleyip götürürler. Hadi bakalım gel ki sen bu adamın yanında durasın. Aldım çoluğu çocuğu, buraya kaçtım.

İşçilerle sohbeti bitirip ayrılacağım sırada genç bir işçi elindeki küreğiyle arkamızdan sesleniyor.

—Abi bizimkini niye yazmadın? Ben Erzurumluyum. Tekman kazasının Yel köyünden, Şefket'in oğlu Demir Bozkurt'um. Buraya 4 aydır gelmişim. 28 gün çalıştım, aç kaldığım günler çok oldu. Hiç para biriktiremedim. Güya başlık parasını toplayıp evlenecektik.

Sözünü tamamlayamadı. Meydanın diğer tarafından işçi almaya gelen bir adamın etrafına birikti işçiler. Demir de koşarak onların yanına gitti.

Zirve Bildirisinden notlar:

AFRİKA'DAKİ SOVYET MÜDAHALESİ

NATO Zirve toplantısı bildirisinde yer alan konulardan en önemlilerinden biri de Afrika'daki Sovyet müdahalesi oldu. Bu konuda şöyle deniyor:

"Müttefik liderler, Sovyetler Birliği ve müttefiklerinin kalkınmakta olan dünyadaki bazı bölgesel çatışma ve dengesizlikleri sömürdükleri ve kendi çıkarlarına kullandıklarına kaygıyla işaret etmişlerdir. Detant'ı önemsememek, Doğu-Batı ilişkilerinin gelişmesini tehlikeye atmaktan başka bir şey olamaz. Müttefik liderler, bu tür durumları sadece Doğu-Batı ilişkileri çerçevesi ve kavramı içinde değerlendirmemek gereğine de dikkat çekmişlerdir."

SOVYETLER İNSAN HAKLARINI ÇİĞNİYOR

"Sovyetler Birliği ve bazı Doğu Avrupa ülkelerinin yurttaşlarına, baskı altında kalmaksızın, Helsinki Belgesi hükümleri uyarınca davranmaları hakkını tanımamalarını sonuç belgesi ve yumuşama ile bağdaşmaz görmüşlerdir.

SOVYET ASKERİ YIĞINAĞI

"Müttefik liderler, Varşova Paktının saldırı gücünün giderek genişlemesinden duydukları kaygıyı ifade etmişlerdir. Müttefiklerin, savunma güçlerini artırırken, silah kontrolü ve silahsızlanma anlaşmaları sağlamak amacıyla görüşmeleri yürütmekten başka seçenekleri bulunmadığına karar verilmiştir."

SİLAHSIZLANMA

Müttefikler, Birleşmiş Milletlerin silahsızlanmayla ilgili özel oturumlar düzenlemesini memnunlukla karşıladıklarını ifade etmişlerdir."

UZUN VADELİ SAVUNMA PROGRAMI

"Müttefikler aralarında savunma için daha fazla işbirliği sağlanması amacıyla çabaların harcanması ve NATO'nun birleşik bir savunma planı uygulamasının gerekliliğine dikkat çekilmesinden memnunluk duyduklarını ifade etmişlerdir. İttifaka bağlı ülkeler savunma harcamalarını yıllık yüzde üç oranında artırmak koşuluyla bütçelerini savunmalarına göre ayarlayacaklardır."

Ecevit ile Karamanlis'in ikinci kez görüşmeleri bekleniyor

WASHİNGTON

THA'nın bildirdiğine göre, Başbakan Ecevit'le Yunanistan Başbakanı Karamanlis'in ABD Başkanı Carter'ın tavsiyesi üzerine bu sabah yeniden görüşmesi bekleniyor. İki gün süren NATO Zirve toplantısında ABD Başkanı Carter, Batı Alman Başbakanı Schmidt, Karamanlis ve Ecevit arasındaki görüşmelerden sonra ambargo konusunda bir adım daha atıldı. Zirve sonunda yayınlanan ortak bildiride, Ecevit, Türkiye'nin NATO "Uzun Vadeli Savunma Programı"na koyduğu muhalefeti yumuşatırken, Karamanlis Türkiye'ye uygulanan ambargonun kaldırılmasını öngören "üstü kapalı" cümleyi kabul etti.

Ortak bildirinin Türkiye ile ilgili maddeleri şöyle:

"Müttefikler, Türk ve Yunan başbakanlarının buluşmalarını memnunlukla kaydetmişlerdir. İkili sorunlar konusundaki bu diyalogun iki ülke arasındaki anlaşmazlıkların çözümüne katkıda bulunacağı umudunu belirtmişlerdir.

"Müttefikler, özellikle Güneydoğu kanadında, birlik ve beraberliğe ve dayanışmaya verdikleri önemi yinelemişlerdir.

"Müttefikler, mevcut sorunların çözümleneceği ve müttefikler arasında savunma alanında tam işbirliğinin yeniden başlanacağı umudunu belirtmişlerdir."

Ecevit Zirve sonunda Carter ve NATO Genel Sekreteri Lunsla birlikte

CARTER-KARAMANLİS GÖRÜŞMESİ

Ecevit'ten sonra Yunanistan Başbakanı Karamanlis'i kabul eden Carter, Türkiye ile Yunanistan arasındaki anlaşmazlığın mutlaka barışçı yoldan çözümlenmesi gerektiğine inandıklarını ısrarla ifade etti. Carter, "Amerika'nın bu bölgede barışı tehlikeye düşürecek her türlü girişimi engellemeye kararlı olduğunu" da bildirdi. Kaynaklar, Karamanlis ile Carter arasında ambargo konusunda görüş ayrılığı çıktığını kaydediyorlar.

AMBARGO İÇİN OYLAMA HAZİRAN AYI İÇİNDE YAPILACAK

AA'nın bildirdiğine göre, Amerikan Kongresinde ambargo ile ilgili oylama Haziran ayı içinde yapılacak.

ECEVİT'İN DÜNKÜ TEMASLARI

Başbakan Ecevit, NATO zirve toplantısından sonra, dün de temaslarını sürdürdü.

Başbakan Ecevit, Milli Basın Enstitüsünün, onuruna verdiği yemeğe katıldıktan sonra New-York'a gitti. Burada da, Uluslararası İlişkiler Konseyinde, Türk dış politikasını etkileyen yeni öğeler konusunda bir konuşma yaptı.

Ecevit daha sonra, Amerika'nın ünlü bankacılarının katıldığı özel bir toplantıda, Türkiye'nin içinde bulunduğu ekonomik ve siyasi durum hakkında kısa bir konuşma yaptı. Toplantı City Bank tarafından düzenlenmişti.

ZABLOCKİ'NİN DÜZENLEDİĞİ BASIN TOPLANTISINDA ECEVİT AMBARGONUN KALDIRILMASINI İSTEDİ

Ecevit, ABD Dış İlişkiler Komitesi Başkanı Zablocki'nin düzenlediği toplantıda, ambargo konusunda bir konuşma yaptı.

Toplantıda yaptığı konuşmada Ecevit, ABD'nin uyguladığı silah ambargosunun, Türkiye'nin ekonomisine ve savunmasına yaptığı olumsuz etkileri anlattı. NATO'nun güneydoğu kanadının güçlenmesinin de ambargonun kaldırılmasına bağlı olduğunu işaret eden Ecevit, ambargonun bir an önce kaldırılması gerektiğini söyledi.

ECEVİT'İN AMERİKAN TELEVİZYONLARINA VERDİĞİ DEMEÇ

Öte yandan, Amerika'da televizyonda yayınlanan bir demecinde Ecevit, "Ambargonun kaldırılması konusunda iyimserim" dedi. Ecevit bu konuşmasında, Türkiye'nin stratejik mevkiinin Amerikan kongresini ikna etmek için elindeki en büyük koz olduğunu söyledi.

Bülent Ecevit, televizyonda yayınlanan konuşmasında, "Eminim ki, Türkiye NATO'da çok önemli bir yer işgal etmektedir. Dünyanın en kritik bölgesinde kuruluştur ve yumuşama dönemlerinde, bir toplu güvenlik sisteminde boşluklar yaratmak çok tehlikelidir. Başkan Carter, Türkiye'nin ittifak açısından, yumuşama açısından ve barış açısından sahip olduğu önemi kavramaktadır" dedi.

Yunanistan basınında Zirve

Yunanistan Radyo ve Televizyonu, NATO Zirve toplantısı ve Türkiye'ye uygulanan ambargo konularına geniş yer verdi. Atina Radyosu, dün saban NATO zirve toplantısı konusunda yayınladığı haberinde, ambargo konusunun NATO ortak bildirisinde yer almamasının Karamanlis tarafından sağlandığını bildirdi. NATO zirvesi, "Yunanistan diplomasisinin zaferi olarak nitelendi.

Hükümet yanlısı olarak tanınan Akropolis gazetesi, karamanlis'in Carter'le yaptığı görüşmede, "Ambargonun kaldırılmasını istemiyoruz" dediğini yazıyor. Gazete, Türkiye-Yunanistan arasındaki sorunların da bu görüşmede ele alındığını bildiriyor.

Hükümetin görüşlerini yansıtan Vradini gazetesinin dünkü manşeti, "Ege'de barış" idi. Gazetenin başyazısında şu yoruma yer verildi: "Yunanistan, Türk-Yunan işbirliğinin sağlanması için elinden gelen çabayı harcamaktadır. Başbakan Karamanlis,ABD'deki temasları sırasında, Yunanistan'ın içten ve iyi niyetlerinin örneğini vermiştir. Buna karşılık ise karşı tarafın barışta ve işbirliğinde, mantık yoluyla Yunanistan'ı ne ölçüde izlemeye kararlı olduğunu zaman gösterecektir. Komşularımız mantık dışı hak iddialarında ısrar ederlerse bunun suçu da, sorumluluğu da bize ait olmayacaktır."

To Vima gazetesi ise, Carter ve Ecevit'in, Kıbrıs ve ambargo konularında aynı fikirde olduklarını yazıyor. Muhalefet gazetesi olan To Vima, Türk Silahlı Kuvvetlerinin güçendirilmesinin karar altına alındığını, Başkan Carter'in Türkyanlısı davrandığına dikkati çekiyor.

Ecevit'in bugünkü programı

—BM Genel Kurulunun Silahsızlanma özel toplantısında konuşma

—BM Genel Sekreteri Kurt Waldheim'ın, Genel Kurula katılan hükümet ve devlet başkanlarına vereceği öğle yemeğine katılma

—Türkiye'nin BM'deki daimi temsilcisi Büyükelçi İlter Türkmen'in New-York'taki Türkevinde vereceği resepsiyonu

Carter, Kongre üyelerinden ambargonun kaldırılmasını istedi

HABER MERKEZİ

Başkan Carter, Zirve toplantısının sona ermesi dolayısıyla düzenlediği basın toplantısında, "Zirvede Türkiye'ye uygulanan kısıntıların kaldırılması konusundaki kararlılığımızı belirttik" dedi.

ABD Başkanı Carter, Dışişleri Bakanlığının "Acheson" salonundaki basın toplantısında şöyle dedi:

"NATO'nun Güneydoğu kanadının durumu, Türkiye-ABD ve Yunanistan ilişkileri konusunda, zaman zaman tartışmalı geçen uzun görüşmeler sonunda, NATO'nun güney kanadını güçlendirmek için bütün hukuki engelleri aşarak, Türkiye'ye gerekli silah yardımının yapılmasında kararlı olduğumuzu toplantıda belirttik.

"Tüm NATO üyeleri, Türkiye'ye uygulanan kısıtlamaların kaldırılması konusunda kesin tutumlarını belirttiler. Beklenildiği gibi Yunanistan bu konuda karşı görüşlerini belirtti.

"Türkiye ile Yunanistan'ın sorunlarını çözümleyip, NATO'nun güney kanadını güçlendirici işbirliğine girmeleri konusunda görüş birliğine varıldı.

"Uzun vadeli savunma programı oybirliği ile onaylandı. Ekonomik ve siyasi açıdan Doğu ve Batı ilişkileri analizi tamamlandı. Ayrıca SALT görüşmeleri, karşılıklı ve dengeli kuvvet indirimi, Orta Doğu sorunu ve üye ülkelerin ekonomik durumları gözden geçirildi. Genel olarak toplantıda yeni adımlar atıldı.

"Son derece yapıcı ve verimli bir toplantı oldu."

Türkiye ile Yunanistan arasındaki sorunlarla ilgilenen Birleşik Amerika Kongresi demokrat ve cumhuriyetçi üyelerin bir toplantısında söz alan Carter, Türkiye'ye uygulanan silah ambargosunun kaldırılmasını istedi. Carter, ambargonun NATO'nun bütünlüğünü ciddi olarak zedelediğini söyledi.

Başkan Carter, NATO Güneydoğu kanadının güçlendirilmesinin, kongrenin bu yıl karşı karşıya kalacağı en önemli savunma ve dışişleri sorunlarından biri olacağını belirttiği konuşmasında, şöyle dedi:

"Türkiye'ye uygulanan ambargo, olumsuz sonuçlar doğurmuş ve amacının ulaşamamıştır. Hangi yönden alınırsa alınsın bu ambargo ülkemiz için, Akdeniz için ya da Avurpa için hayırlı olmamıştır."

Batı Avrupa Birliği Savunma Konseyi, ambargonun kaldırılmasını istedi

HABER MERKEZİ

Batı Avrupa Birliği Asamblesi Savunma Komisyonu, Birleşik Amerika'yı, Türkiye'ye uygulanan silah ambargosunu kaldırmaya çağıran bir tavsiye kararını, kabul etti.

Tavsiye kararında, Tito' dan sonra Yugoslavya'nın bağımsızlığını ve toprak bütünlüğünü desteklemeleri için, Konseye üye ülkelere çağrıda bulunuldu. Aynı kararda, İspanya'nın NATO tatbikatlarına, diğer NATO ülkeleriyle eşit olarak katılmasından yana olunduğu belirtildi.

Sun gazetesi: Ecevit'in "Sovyetlerden tehdit gelmiyor" sözü ambargoyu kaldırmak için manevradır"

WASHINGTON (AA)

ABD'de, özellikle Washington'da yayınlanan gazete ve dergiler, Ecevit'in NATO Zirve toplantısını açarken yaptığı konuşmaya geniş yer verdiler, bu konuda yorumlar yayınladılar.

Bunlardan Sun gazetesi, Ecevit'in konuşmasında üstü örtülü olarak silah temini konusunda tek ülkeye fazla bağlanmanın tehlikesinden söz ettiğini yazdı. Sun gazetesi yorumunda şöyle diyor:

"Başbakan Ecevit, yalnız silah dengesine dayalı caydırıcılığın yeterli olmadığını, daha sağlam ve sağlıklı bir barışa varmak için karşılıklı anlayış ve güvenin şart olduğunu düşünüyor."

Sun gazetesi, Ecevit'in Sovyetler'den tehlike gelmediği görüşünü de "Carter yönetimini ve Kongreyi etkilemek amacı taşıyan bir manevra" olarak niteledi. Yorumda Ecevit'in şu konuşmasına da dikkat çekiliyor:

"Gerçekten kuşkuya yer varsa, ittifak ve özellikle ABD, Türkiye'nin savunma gücünü artırmasına ve dünyanın bu çok kritik bölgesinde bir güç boşluğu yaratılmasını önlemeye çaba harcamalıdır."

Schimdt: "Silahsızlanma ile Batı ittifakının güçlendirilmesi çelişmez"

HABER MERKEZİ

NATO zirve toplantısına ve BM Genel Kurulu Silahsızlanma özel oturumuna katılan Federal Almanya Başbakanı Schmidt, dün ülkesine dönerek Federal Almanya parlamentosuna bilgi verdi.Schmid,parlamentoda yaptığı konuşmada, silahların sınırlandırılması ile, batı ittifakının güçlendirilmesinin birbiriyle çelişmediğini söyledi.

Federal Almanya Başbakanı, Uluslararası yumuşamanın sürdürülmesi için, askeri dengenin korunması gerektiğini hatırlatarak, NATO'nun uzun vadeli savunma programına önemli katkıda bulunacaklarını bildirdi. Schmidt konuşmasında, hükümetinin, NATO dışındaki ülkelere silah satılmaması yolundaki kararından vazgeçmediğini de açıkladı.

Kıpriyanu, ambargo konusundaki kararı Carter'ın değil kongre'nin vereceğini söyledi

WASHİNGTON

Kıbrıs Cumhurbaşkanı Spiros Kipriyanu, Beyaz Saray tarafından yayınlanan ve ambargonun kaldırılması için Carter yönetiminin elinden geleni yapacağını açıklayan bildirinin kendisini şaşırttığını söyledi. Kipriyanu'nun Sovyet yetkililerinin Türkiye'ye silah satmayacakları konusunda kendisine teminat verdiği şeklindeki açıklaması THA tarafından bildiriliyor.

Gazetecilere bir demeç veren Spiros Kipriyanu, Carter'in Türkiye'ye ambargonun kaldırılması konusunda güvence vermesine değinerek bu konuda karar verme yetkisinin Kongre'de olduğunu söyledi. Kipriyanu, Carter'e ambargonun kaldırılmasının yaratacağı "tehlikeleri" bir kere daha anlatmaya çalışacağını da sözlerine ekledi. Kıbrıs Cumhurbaşkanı, Ecevit-Carter görüşmesinden sonra yayınlanan bildiride, Waldheim'in Kıbrıs'taki iki toplumun liderleriyle yapmakta olduğu müzakerelere de yer verilmesinin kendisi için sürpriz olduğunu söyledi ve "Halen böyle bir diyalogun sürmekte olduğundan benim haberim yoktu" dedi.

Öte yandan Kipriyanu, Amerikan ABC televizyonuna da bir demeç verdi. Demeçte, Ecevit'in 'Ambargo kalkmadığı takdirde Sovyetler'den silah alacağız yolundaki sözlerine Kipriyanu, "bunlar blöf" dedi. Kipriyanu şöyle konuştu,

"Kıbrıs'ta görüştüğüm Sovyet liderleri böyle birşeyin söz konusu olamayacağını söylediler. Bu konuda bize güvence verdiler. Bazıları Türkiye'nin NATO'yu terkedeceğine inanıyor. Ben buna kesinlikle inanmıyorum Türkiye NATO'da kalmak zorundadır. Çünkü Türkiye bütünüyle Batı'ya bağımlıdır.

Kipriyanu daha sonra Kıbrıs'taki bazı Türklerin liderlerini ve Türk hükümetini eleştirmeye başladıklarını belirterek, Fazıl Küçük'ün Kıbrıslı bir kızın Türkiyeliler tarafından kaçırılması üzerine yazdığı makaleye dikkat çekti.

Filistin Kurtuluş Örgütü İzmir Fuarına katılmak istiyor

İZMİR(ÖZEL)

Filistin Kurtuluş Örgütü'nün İzmir Enternasyonal Fuarı'na katılmak için bugünlerde Dışişleri Bakanlığına müracaat etmesi bekleniyor. FKÖ, bu konuda önce İzmir Enternasyonal Fuarı'na müracaat etmiş, ancak Fuar yetkilileri bu yetkinin kendilerinde olmadığını belirterek durumu Dışişleri Bakanlığına bildirdi.

NATO eski Başkumandanı ve ABD Türkiye eski Büyükelçisi:

AMBARGONUN SÜRMESİ, BÜTÜN TARAFLAR İÇİN KÖTÜ SONUÇ VERECEKTİR

WASHİNGTON

1963-1969 yılları arasında NATO Başkumandanlığı yapan Lyman Lemnitzer ile 1965-1968 yılları arasında ABD Türkiye Büyükelçisi olan Parker Hart, ambargonun kaldırılmaması halinde Türkiye'nin bütün ortak savunma üslerini tamamen kapatacağını söylediler. Dün Amerikan Dış Siyaset Enstitüsünde ortak bir basın toplantısı düzenleyen Lemnitzer ve Hart, şöyle dediler:

"Sovyetlerin Afrika'da giderek artan etkinlikleri dikkate alındığı takdirde, Türkiye'nin NATO'nun Güneydoğu kanadında bulunması bizim için bulunmaz bir armağan olarak kabul edilmelidir. Ancak bu gerçek görülmeli ve Kongrenin ambargoyu kaldırması için zorlu bir savaşım verilmelidir. Kongre üyeleri için, ambargoyu kaldırmak kolay olmayacaktır. Yunanistan için bile durum askıdadır."

Lemnitzer ayrıca "Ambargonun kaldırılmaması bütün taraflar için çok kötü sonuçlar verecektir. Üstelik bölgenin NATO'nun önemli ölçüde desteklemesi gereken bir konumda olması nedeniyle daha da ciddileşecektir" diye konuştu.

"AFRİKA GÜVENLİK KUVVETLERİ" KURULMASI İSTENDİ

NATO toplantısının yanı sıra, ittifaka üye ülkelerin liderlerinin gayri resmi toplantılar yaparak, Afrika'daki Sovyet ve Küba müdahalesini tartıştıkları bildiriliyor. Batılı ülkeler bu müdahaleye karşı ortak önlemler alınması konusunu görüştüler.

Afrika'da halen 22 bin ile 40 bin arasında Kübalı asker olduğunu söyleyen NATO yetkilileri, buna karşı Afrika'nın güvenliğinin sağlanması için özel bir askeri kuvvet ayırmayı düşünüyorlar.

BASINDAN SEÇMELER

Hazırlayan: Mustafa Tütüncübaşı

Toker: "Ecevit'in ne konuşacağı ABD'de endişe konusu"

Metin Toker Washington'dan "Ambargo Budalalığı" başlığıyla 30 Mayıs tarihli Hürriyet'te şunları yazıyor:

"Ecevit kısa bir süre önce Londra'da Türkiye üzerinde önemli ve acil bir sovyet tehlikesinin bulunmadığını söylemişti. Bunu zirvenin açılış konuşmasında tekrarlarsa sıcak aşa soğuk su katmış duruma girecek ve herkesle ters düşecektir. Bundan sakınması, zirvenin sonuna kadar müttefikleri ambargoya karşı Türkiye'nin arkasında tutması lazımdır. Belki en iyi formül, Sovyet askeri tehlikesinden bahsedilirken Sovyetler'le en uzun sınıra sahip müttefike ambargo uygulamanın çelişkisini belirtmek olacaktır. Türkiye Başbakanı'nın nasıl konuşacağı bilinmediğinden bir merak, hatta bir endişe zihinlerde yer almaktadır...

"Washington'a gelen Başbakan Ecevit'in fiilen başlayacak, Amerika turnesi görünüşte çeşitli faaliyetleri kapsıyor: NATO, Türk-Amerikan ilişkileri, New York'lu parababalarıyla temaslar, Kıbrıs sorunu... Fakat gerçek şu ki, bu görüntünün arkasında sadece bir tek amaç ve hedef var: Ambargo budalalığına son verilmesi."

"Buna son verilip verilmemesi hem NATO'da, hem Türkiye'de inanılmaz derecede çok ve önemli şeyi etkileyecektir. Bir dengenin değişmesi veya kalması bahis konusu olacaktır."

Güneri Civaoğlu "Kıbrıs'tan toprak tavizi verelim"

Güneri Civaoğlu 30 Mayıs tarihli Tercüman'da "Ateşteki Üç Kestane" başlığıyla hükümetin önündeki üç düğüm ve üç çözüm konusundaki fikirlerini tekrarlıyor. Civaoğlu, Ecevit'in Washington'da yapacağı görüşmeler sırasında Kıbrıs sorunuyla ilgili toprak düzenlemesi konusunu iç politikada yıpransa bile halletmesi gerektiğini belirterek böyle bir tutumun ülke yararına olacağı görüşünü savunuyor. Güneri Civaoğlu'nun yazısının bir bölümü şöyle:

"Üçüncü düğüm Kıbrıs'tır. Kıbrıs düğümünde ambargo vardır. Türkiye-ABD ilişkilerinin gerginleşmesi, batıdan soğuma, macera yörüngelerine sapma tehlikesi vardır. Çözüm ise Kıbrıs'ta önemli ölçüde toprağın Rumlara bırakılmasıdır. Denktaş, bu yoldaki KTFD teklifini açıklamış bulunuyor. Genel kanaat, Ecevit'in de Washington temaslarında Denktaş'ın esnekliğini göstermesi halinde, ambargonun kaldırılması için çalışanların çok etkili bir koza kavuşacakları yolundadır. Bu konuda iç ve dış basında yorum haberler yayımlanmıştır. International Communication Agency'ye göre (Haberi 1. Sayfada) Türkiye'nin Washington Büyükelçisi Melih Esenbel ABD Dışişleri Bakanlığı'na Türkiye'nin de Denktaş'ın tekliflerini benimsediğini bildirmiştir. Türkiye Cumhuriyetini temsil eden Esenbel'in bu bildirimi, elbette hükümetin görüşünü yansıtmaktadır. Kaldı ki, Denktaş'ın da, böylesine önemli bir teklifi, Ankara ile uyum sağlamadan, hatta Ankara'dan işaret almadan ortaya atması mümkün değildir...

"Toprak düzenlemesinde 'ÖNEMLİ' deyiminin kapsamı, Karamanlis'in kafasındaki ölçüye yaklaştığı oranda, Ecevit kendi ülkesinin kamuoyunun tepkilerini dikkate almak durumunda kalacaktır. Sanıyoruz konunun kritik yönü, uzlaşmanın zorluğu bu çelişkiden kaynaklanmaktadır."

"Ne var ki yüksek oranda devalüasyonu gerçekleştirmek de gemileri yakmak değil miydi? Bu yapılmıştır. Şimdi Ecevit, dış politikada da aynı kesin tutumu benimseyebilmelidir. İç politikada yıpransa da..."

"78 Türkiyesi'nde siyasi iktidara talip olmak ateşteki üç kestaneye çıplak elle uzanmayı göze almayı gerektiriyordu.

"Ülke yararı için parmaklar yanacaktır.."

"Anayasacı" profesör'ün uyanıklığı

30 Mayıs tarihli Milliyet'te Mümtaz Soysal "Uyutma" başlığıyla Washington'daki iyimserlik havasını yorumluyor. Soysal'a göre ambargo öne sürülerek Türkiye'nin Kıbrıs konusunda daha fazla taviz vermesi sağlanacak. Bunu futbol maçındaki taktiklerle açıklamaya çalışan Mümtaz Soysal, Türkiye'nin nasıl "uyutulmak" istendiğini şoven bir tutumla şöyle açıklıyor:

"Washington'daki iyimserlik havasının boşuna ve bilinçsizce yaratıldığını sanıyorsanız, aldanıyorsunuz.

Kıbrıs konusunda Türk tarafının esnek olduğunu, önerilerin kesinlik taşımadığını, masaya oturulduktan sonra belirli ilkeler dışında bir çok sorunun uzlaşma konusu olabileceğini Amerikan Dışişleri Bakanlığı bilmiyor muydu? Hele Maraş'ın statüsü bakımından daha da esnek davranılacağı'ndan haberi yok muydu?

Maraş'ın boş mahallelerine şimdiden 30.000 kadar Rum'un yerleştirilmesine razı olunacağı, daha önceden de açıkça söylenmemiş miydi?

Ama, şimdiye kadar, Amerikalı yetkililer, bütün bunları bildikleri halde, 'biraz daha, biraz daha' demekten öte gitmemişlerdi.

Şimdi, birdenbire ağız değiştirip 'çok olumlu bir hava' estirmeye başlamışlardır. Öyle bir hava ki, ambargo ha kalktı ha kalkacak: 'Aman olumlu havayı bozmayın'. Gol girmek üzeredir, biraz daha, biraz daha bizim sahamıza gelin...

Gelin de kalenizin önü boş kalsın ve sizi iyice yere serecek son gol atılmış olsun: Yani sonunda hem ambargo kalkmadan kalsın hem de Türkler, daha masaya oturmadan, Kıbrıs konusunda kendilerini bağlayacak bütün ödünleri vermiş olsunlar. Şimdiye kadar, 'savaş alanında kazandıklarını masada yitirmek'le nam salmış olan Türkler, 'masaya bile oturmadan zararlı çıkmak' şanını da kazansın.

Daha da önemlisi, Türkiye Başbakanı, 'olumlu havayı bozmamak' endişesiyle, Batı dünyasının kurduğu güçler dengesinde önemli değişikliklere yol açabilecek 'sivri' sözleri etmesin. Türkiye, 'mengeneye sıkıştırılmış müttefik' olmak durumundan bir süre daha kurtulamasın."

GERÇEĞİN IŞIĞINDA

Ambargo mu Kıbrıs'tan Kıbrıs mı ambargodan?

Doğan Yurdakul

Bir Amerikalı senatör, Metin Toker'e şöyle demiş: "Kongre öyle bir karar almalıdır ki, Carter Türkiye'ye dönüp, işte ambargo kaldırıldı, desin. Yunanistan'a da dönüp işte kaldırılmadı diye cevap verebilsin."

Carter artık "kalktı...madı" mı der, yoksa "kalkıyor gibi oldu"mu der bilinmez ama, ambargo hikayesi tam bir cambazlığa döndü.

Metin Toker'in Washington'dan bildirdiğine göre ambargo hikayesi "tavuğun mu yumurtadan çıktığı, yumurtanın mı tavuktan çıktığı" gibi tartışmaya açık bir sorunu ortaya çıkarmış.

"Eğer Türkiye Kıbrıs'ta adil ve kabul edilebilir bir çözüm teklifinde bulunursa, ambargo da kalkar" diyenlere karşı Türkiye "Ambargo kalkarsa Kıbrıs konusunda öyle uyuşma önerileri kabul edebiliriz ki herkes şaşar" dediği için işler bu kadar karışıyor ve yumurta-tavuk bilmecesine dönüyormuş.

Bu hikayenin geçmişini hatırlarsınız. Türkiye'nin Kıbrıs'a müdahalesinden sonra Amerika Türkiye'ye yaptığı silah yardımını kesti. Yani ambargo sorunu ortaya çıktı. Arkasından Sovyetlerle ilişkiler geliştirmeye başladı. Bunun sonucunda Sovyetler tarafından siyasal belge dayatıldı. Ecevit'in şimdi Moskova'da imzalayacağını söylediği siyasal belge, Helsinki nihai belgesinin tekrarı mahiyetinde olacak. Ancak Sovyetler bununla da yetinmeyip, saldırmazlık paktı imzalanmasını istiyor.

Öyleyse Metin Toker'in söylediği bilmecenin cevabı da kendiliğinden beliriyor. Yumurtadan civciv çıkar, civciv piliç olur, piliç büyük tavuk olur. Kıbrıs'tan ambargo çıktı, ambargodan siyasal belge çıktı, siyasal belgeden de belki saldırmazlık paktı çıkacak.

***

Günaydın gazetesinin manşet haberine göre ise Ecevit-Carter görüşmesinde, Carter Sovyet tehlikesinden sözedince Ecevit şöyle sormuş: "Sovyet tehlikesi varsa, neden ambargoyu kaldırmıyorsunuz?"

Aynı soru başka bir biçimde Ecevit'e de sorulabilir: "Sovyet tehlikesi yoksa, neden ambargoyu kaldırmaya uğraşıyorsun?" Elbette bu sorunun cevabı yok. Çünkü "Sovyet tehdidi" meselesi de yumurta ve tavuk bilmecesinin yeni unsuru haline getirilmiştir. Ambargo kalkarsa Sovyet tehdidi yok, ambargo kalkmazsa Sovyet tehdidi var.

***

Metin Toker bu denklemi başka bir biçimde ifade ediyor. "Ambargo kalkarsa en etkili demogog bile Türkiye'yi Batıdan koparamaz. Ama ambargo kalkmazsa milliyetçilik kartı ağır basar." Yani ambargo kalkarsa Batıdan kopmayız, kalkmazsa milliyetci oluruz.

Aslında bu ifade, Ecevit'in bugünkü dış politikasının da gerçek ifadesidir. İki süper devlet arasında manevra politikası! Kıbrıs'ı elinde şantaj aracı tutarak iki süper devlet arasında manevra yapmak politikası.

Bu politikanın milliyetçilikle, bağımsızlıkla yakından uzaktan ilişkisi yoktur. Türkiye'ye geçmişte de hayır getirmemiştir, bundan sonra da getirmez. Götüreceği yer ise, Türkiye'nin iki süper devlet arasındaki çatışmanın girdabına daha fazla batmasıdır.

Frankfurter Allgemeine Zeitung: "Kipriyanu'nun olumsuz tutumu çözümü engelliyor"

ANKARA(ANKA)

Almanya'nın en büyük ve etkili gazetelerinden "Frankfurter Allgemeine Zeitung"da çıkan bir yazıda şöyle deniliyor:

"Ankara son sıralarda Yunanlılara karşı tekrar tekrar uzlaşma belirtileri gösterdi. Ama Kıbrıs konusunda olumlu bir yaklaşım doğması, Kıbrıs Rum yönetimi lideri Kipriyanu'nun tavrıyla olanaksızlaşıyor. Kipriyanu, New York'da barışçıl bir çözüme temel olarak 1960 Anayasasına dönülmesini istiyordu. 1963 yılında Türklerin cembere alınmasıyla sonuçlanan kanlı olaylardan ve Türklerin garantör devlet olarak Ada'ya müdahalesini doğuran 1974 askeri darbe hareketinden sonra böyle bir şey olanaksız. Ayrıca Kipriyanu, yeni bazı önerilerle Amerikan Dışişleri Bakanlığında olumlu etki yapan Türk toplum lideri Denktaş'la barış görüşmelerinin ön koşulları üzerinde konuşmaya bile yanaşmıyor. Bu durumda Kipriyanu, Avrupa'nın güneydoğusundaki savunma örgütünü düzeltme çabalarını zorlaştırmış oluyor".

GAZETE BAYİLERİ ANLATIYOR

36 Reportaj: ŞENOL KONUKÇU

18 yıllık bayi

Sami Yenici

"Belediye bizlere kapalı bir satış yeri temin etmelidir"

Adliye durağında yıllardır bayilik yapan Sami Yenici gazete bayilerinin sorunlarıyla ilgili olarak bize şunları anlattı:

"Tekirdağ'ın Saray ilçesindenim. İstanbul'a 1962 yılında geldim. İlk geldiğim zaman Aksaray'da gece satışı yapıyordum. Akşam gazetesi o zamanlar çok satıyordu. Benden başka gece satışı yapan da yoktu zaten. Gecede bin gazete satardım. Orada da açıkta karda kışta çalışırdım. 8-9 senedir de burada gene açıkta çalışıyorum.

Meslekte ne gibi güçlüklerle karşılaşıyorsunuz?

Yukarıda da belirttiğim gibi kapalı bir satış yerine sahip değiliz. Gerek kışın gerekse yazın çok güçlük çekiyoruz. Belediyenin bize bu konuda yardımcı olması lazım. Küçük bir yerim olsa en azından iadelerimi koyarım. Birde bizim çalışmamızın bir sınırı yok. Hastalansak imkan yok ki tedavi olasın.

Konuştuğum diğer bayiler sendikalaşmak gerektiğini söylüyorlar. Siz bu konuda ne diyorsunuz?

Sendikalaşmak taraftarıyım. O zaman haklarımızı arayabiliriz. Oysa şimde hiç bir hakkımızı arayamıyoruz."

Gazete satışlarında bir değişiklik var mı?

Gazete ve kitap satışlarında eskiye nazaran artış var. Evvelden fazla çeşit yoktu. Şimdi çok çeşitli gazete, dergi ve kitap var. Bu da haliyle satışı artırıyor. Buna rağmen geçim durumlarımız gittikçe zorlaşıyor. Hayat çok pahalı. Bütün yük emekçilerin sırtına biniyor.

Şu veya bu siyasetin gazete ve dergisini sattığınız için size baskı yapılıyor mu?

Eskiden pek olmazdı. Fakat son zamanlarda biri geliyor şu gazeteyi satma, diğeri geliyor bu gazeteyi satma bizde şaşırdık hangisini satacağımızı. Ben bu tür girişimleri doğru bulmuyorum. Herkes istediğini alıp okuyabilmelidir."

Kupayı kim kazanacak?

'78 Dünya Kupasını hangi takım kazanacak? Gazeteler çeşitli otoritelerin tahminlerine yer veriyor.

Kupanın en büyük favorisi Brezilya. Brezilya özellikle son Avrupa turnesinde sergilediği başarılı oyunlarla göz doldurdu. Tekniğini kondisyonla birleştirebildiğini gösterdi. Otoritelerin şans tanıdığı ikinci takım evsahibi Arjantin. Arjantin'in büyük bir olasılıkla finallere kalacağı söyleniyor, finale oynama şansı yüzde 50 olarak görülüyor.

Avrupa'dan katılan takımların arasında en iddialı olan B. Almanya. Hollanda'ya ve Polonya'ya şans tanıyanlara rastlanıyor.

Çin'in FİFA'ya alınması çözüme bağlanamadı

Konu yürütme kuruluna havale edildi

FİFA Genel Kurulunda Tayvan'ın üyelikten çıkarılarak yerine Çin Halk Cumhuriyeti'nin alınmasını öngören İran önerisi bir karara bağlanamadı. Delegeler, sorunun yürütme Komitesine havale edilmesini kararlaştırdı.

Asya Futbol Federasyonundan ihraç edilen İsrail'in Avrupa Futbol Federasyonuna (UEFA) alınmasını öngören bir önerge oy çokluğuyla reddedildi.

Çin sorununun tartışılması sırasında delegeler arasında zaman zaman kavgaya varan sert tartışmalar cereyan etti.

Üçüncü Dünya ülkeleri, Dünya Kupasına da ağırlığını koymaya başladı

● Üçüncü Dünya ülkeleri, Avrupa takımlarının sayısının azaltılmasını ve kendilerine daha fazla şans tanınmasını istiyor

BUENOS AİRES (AA) Uluslararası Futbol Federasyonu (FİFA) Genel Kurulu, İspanya'da yapılacak olan 1982 Dünya Kupası finallerine 20 veya 24 takımın katılabileceğini kararlaştırdı.

Genel Kurulda dünya kupası finallerine 16 takım yerine 24 takımın katılması ya da finalist takımların 16'da dondurulup, Avrupa'dan katılacak takım sayısının 8'den 6'ya indirilmesi görüşleri tartışıldı. Avrupanın kupalarda daha az takımla temsil edilmesini isteyen Üçüncü Dünya ülkeleri, kendilerine kupada fazla bir şans tanınmadığını belirttiler. Üçüncü Dünyanın bu görüşü Avrupalıların sert tepkisiyle karşılaştı. Avrupalı bir delege "eğer böyler bir şey yaparlarsa bütün Avrupa kupadan çekilir, Brezilya ve daha birkaç ülke bize katılır. O zaman Üçüncü Dünya başının çaresine bakar" dedi.

Almanya Polonya 0-0 berabere

Almanya-Polonya maçında tehlike atlatan Almanya kalesi görülüyor.

Geçen kupada Polonya'yı 1-0 yenerek finale yükselen Batı Almanya rövanşı vermedi ve maç 0-0 sona erdi Almanya'nın 4-2-4 sistemine karşılık Polonya 4-3-3 sistemiyle sahaya çıktı. İlk devre taraflar üstünlük sağlayamadılar.

İlk devrede Polonya orta saha hakimiyetini kurdu ve Almanya kontrataklarla karşılık verdi. Polonya ilk devrenin son dakikasında mutlak bir fırsatı kaçırdı ve ilk devre 0-0 sona erdi.

İkinci devrede Almanya oyuna hızlı girdi. Meier Szarmanch'ın bir atağını önlerken, 50. dakikada Almanya'da bir gol kaçırdı. Uzun kale paslarının yapıldığı maçta seyirciler zaman zaman ıslık çalarak zevksiz geçen maçı protesto etti. 80 bine yakın seyircinin bir Almanya-Polonya maçında gol beklemesine karşılık maç 0-0 sona erdi.

Cumhurbaşkanlığı ve Başbakanlık Kupaları yapılıyor

● BAŞBAKANLIK KUPASI

Başbakanlık Kupası, Türkiye Ligi ikincisi Trabzonspor ile Türkiye Kupası ikincisi Adana Demirspor arasında 8 Haziran Perşembe günü saat 17'de oynanacak.

● CUMHURBAŞKANLIĞI KUPASI

Fenerbahçe ve Trabzonspor, 13 Haziran Salı günü saat 17.30'da Cumhurbaşkanlığı Kupası için karşı karşıya gelecek.

Atletlerimiz Balkanlar'da yarışıyor

ANKARA(AA) Bulgaristan ve Romanya'daki Uluslararası atletizm yarışlarına katılacak olan milli atletlerimiz Sofya'da.

Sofya daki yarışlarda Ayşe Özkol, Temel Erbek, Turan Kahraman, Selim Ergun, Aydoğan Erdoğan; Romanyadaki müsabakalarda ise Mehmet Yurdadön, Sermet Timurlenk ve Yusuf Söğütlü Türkiye'yi temsil edecek.

Öte yandan 4-6 Haziran günlerinde Yugoslavya'nın Zagrep ve Maribor kentlerinde yapılacak uluslararası yarışmaya Uğur Sel, Esen Özgören, Murat Akman, Recep Yıldırım Ömer Remzi Tülek katılacak.

Mehmet Yurdadön bir müsabakada koşarken

Eurovision Videla'nın teklifini reddetti

FRANKFURT(ÖZEL) Eurovision, maç aralarında Arjantinlilerin yaşantısını şirin göstermeyi amaçlayan filmin televizyonda gösterilmesini isteyen Arjantin teklifini reddetti.

Eurovision, siyasi bir amacı taşıyan böyle filimlerin oyun aralarında gösterilmek istenmesini tepkiyle karşıladı.

Hamit Kaplan Güreş Şampiyonasının geliri sakat çocuklara bağışlanacak

BERLİN (AA) Eski Türkiye, Olimpiyat, Dünya ve Avrupa Şampiyonu Hamit Kaplan adına düzenlenen 2. Berlin serbest güreş şampiyonası 11 Haziranda Berlin'de yapılacak.

2. Hamit Kaplan kupası 1978 Berlin serbest güreş şampiyonasının tüm geliri bu yıl sakat çocuklara bağışlanacak.

23 kilodan başlıyarak gençler ve öğrenciler arasında yapılacak olan bu müsabakaya Berlin'deki güreşçiler çağrıldı.

Ayrıca bu müsabakayı düzenleyen organizasyon komitesi, Ahmet Ayık'ı da turnuvaya davet etmeyi kararlaştırdı.

İsmet Hancıoğlu

Türkiye'de amacından saptırılan mücadele sporları

Tekvando, Karate, Kung-fu nedir?

Çinliler Kung-fu'yu daha küçük yaştan itibaren bir ödev olarak öğreniyorlar.

Tekvando, Karate, ve Kung fu (Çin boksu), Uzak Asya ülkelerinde yaygın sporlardır. Bu sporlar insan vücudunun zinde kalmasını ve ruhsal dengeyi amaçlar.

Bugün bir takım kişilerin kiremit ya da buz kırma gibi gösterilerinin, bu sporlarla hiç bir ilgisi yoktur. Böyle kişiler spor yapma yerine, toplumdaki bireysel tutkuların etkisiyle süper (üstün yetenekli) insan olmak arzusundadırlar.

Çin, Kore ve Japonya'dan Avrupa ve Amerika kıtasına yayılan bu sporlar, on yılı aşkın bir süredir ülkemizde de yapılmaktadır. Karate, Çin boksu (Kung-fu), Tekvando'nun Avrupa ve Amerika ülkelerinde federasyonlar himayesinde çalışmalar yapmasına karşın, bizde, daha henüz pek tanınmamış olan Kung-fu'nun dışındaki Karate ve Tekvando, özel salonlarda yapılmaktadır.

Zihinsel ve vücutsal bir uyumu amaçlayan bu sporlar, giderek hakim güçlerin aleti oldu. "İnsan en kolay nasıl öldürülür?" düşüncesiyle, varılmak istenen amaçtan uzaklaşıldı. Zamanla bu sporların yapıldığı yerler, hakim sınıfların en gerici kesimlerine vurucu güç yetiştiren birer özel salon haline getirildi. Ve hepimizin bildiği gibi haklı olarak, adı geçen bu salonlar Gençlik ve Spor Bakanlığınca kapatıldı. Toplum içinde, mücadele sporları hakkındaki yanlış yargıya açıklık getirmek için, önce bu sporları tanıyalım:

Karate

Karate o zamanki çeviriye göre, "Çin sanatı", tam olarak "Çin eli" anlamına geliyordu. Karatenin kaynağı, bugün hâlâ Çin Halk Cumhuriyetinde yapılmakta olan Çin boksu Ch'uan-Fa (Kung-fu) ya da Kempoya dayanmaktadır. Çin tarihinin 2000 yıl gerilerine kadar gider. Bir mücadele sporu olarak, Okinawa Adasındaki Çinliler Japon işgalcilerine karşı bu sporu geliştirdiler. Ve zamanla Çinli karate hocaları Japonya'ya giderek bu sporun Japonya'da gelişmesine katkıda bulundular.

Tekvando

Japonların Kore'yi işgalleri sırasında, Japon karatesi ve eski Kore mücadele sporu T'akyon'un kombinasyonu olan çeşitli, karateye benzer sporlar oluşturuldu. Esas olarak ayaklarla yapılan bu eski T'eakyon'u Çin ve Japonlardan etkilenerek, ellerin de kullanıldığı bir sisteme dönüştürdüler.

Tekvandonun tipik karakteri; Koreliler Japonlara göre biraz daha uzun boylu olduklarından, tekme vuruşlarının sıçramalarla yapılmasıdır.

Çin boksu (Kung-fu)

Yumrukla mücadele sanatı anlamına gelen Kung-fu'nun tarihçesi oldukça eskidir. Tien Sien'de yapılan kazılarda M.Ö. 1400 yıllarında yapılmış çömlek ve duvar fresklerinde yumruk, tekme tekniklerine rastlanmıştır. M.Ö. 220 de ise, meşhur bir doktor ve operatör olan Hua to savunma ve saldırma hareketlerini temel alan bir yöntem geliştirdi.

Birinci yüzyılda ise bu spor özellikle Çinli rahipler tarafından büyük bir ilgi gördü. Rahiplerin dini görüşlerine göre silah taşımaları yasaktı. Fakat diğer yandan, yolların tehlikeli oluşu ve manastırların devamlı olarak saldırıya uğraması karşısında, vücudun doğal gücünü haydutlara karşı uygulayarak kendilerini savunmaya çalıştılar.

Zamanın akışı içersinde Çin boksu halk arasında geniş ölçüde yayıldı. Yerden mantar gibi bitercesine sayısız spor okulları kuruldu.

Top tüfeğe karşı yumruk

1723'te manastırlar Mancu hanedanınca yıkıma uğradığında, spor okulları rahiplerin öncülüğünde bütün ülkeye yayılmıştı. Böylelikle 100 den fazla köyün kendisini savunacak bir silahı olmuştu. köylüler Çin boksu Mancu hanedanı memurları tarafından yasaklanmasına rağmen, gizli olarak çalışmalarını sürdürdüler. Halk arasında bu sporu yapanlara boksor denildi. Boksör Çincede I-ho Cuan cümlesinin kısaltılmış şekiidir. "Haklı ve ahenkli yumruklar anlamına gelmektedir."

Yüzyılımızın başlarında imparatorluk, Batılı emperyalistler tarafından işgal edildiğinde, imparator ve birçok spor hocaları öğrencilerini anti-emperyalist savaşa çağırdılar. Ve tarihe "Boksörlerin İsyanı" olarak geçen bağımsızlık mücadelesini, emperyalistler yumruğa karşı top tüfekle büyük zorluklar altında bastırabildiler. Boksörlerin yabancı işgalcilere karşı verdiği savaş topa karşı sıkılmış bir yumruktan ibaret olsa da, Çin devrimine kadar uzanan ulusal kurtuluş hareketlerinin başlangıcı olmuştur.

Mücadele sporu olarak varılması istenen amaç

Bugün Çin Halk Cumhuriyeti'nde milyonlarca kişi Çin Boksu (Kung-fu) yapmaktadır. Diğer sporlarda olduğu gibi, tesis şartı ya da yaşa sınırlandırılması olmadığı için, 7'den 70'e kadar herkesin yaptığı gerçek bir kitle sporudur.

Asıl amaç yenmek ya da yenilmek değildir. Gerçek bir Kung-fu sporcusu ya da kareteci karakterinin gelişmesine çalışır. Zaten karateyi geliştiren en büyük ustalardan biri olan Bruce Lee, ülkesi Hong Kong'u sömüren yabancılardan nefret eder ve saldırıya uğrayanlara daima yardıma koşardı. Hakim güçler Bruce Lee'yi ilerde kendileri için büyük bir tehlike olacağını gördükleri için, Mafia'ya öldürttüler.

Bu birbirine benzeyen spor dallarında aranan hedef: Vücutsal ve ruhsal dengeyi sağlamak, böylelikle uyumlu bir hayat sürmektir. Antremanlar esnasında yapılan konsantrasyonlarla vücut ve zihnin bütün yorgunluğu atılır. Bu sporları yapan kişi hayatının hangi döneminde olursa olsun, sıhatli kaldığı ve hayati enerjisini de artırdığı için, mücadele sporları üretime de yöneliktirler.

Özel salonları kapatmak çözüm değildir

Kapatılan özel salonlar yurt çapında faaliyet gösteren, en az komando ve akıncıların kampları kadar tehlike yaratan faşist yuvalardı. Kapatılma yararlı oldu. Yalnız devamının getirilmesi gerekirdi. Bugün ülkemizde bu sporları yapan binlerce genç vardır ve bu gençler ister istemez bu yarıda kesilen çalışmalarını, gizli de olsa sürdürmek isteyeceklerdir. Gençlik ve Spor Bakanlığından bu sporların diğer ülkelerde olduğu gibi, federasyonların kontrol ve himayesi altında bir kitle sporu olarak yapılmasını diliyoruz.

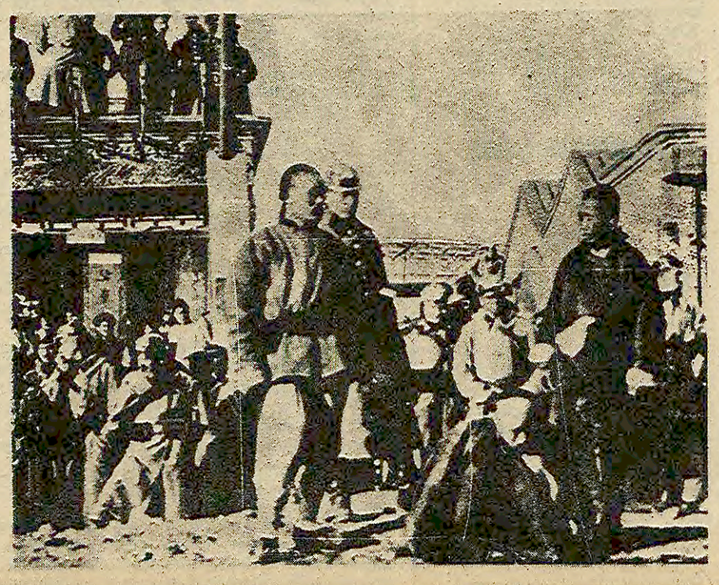

Çinli boksörler sporu ülkelerinin bağımsızlığı yolunda yaptılar ve bu uğurda başlarını verdiler

Yaslısı genci parklarda hocaların nezaretinde Kung-fu yapıyor.

önce dostluk

CÜNEYT AKALIN

Şike ve politikacılar

Sahalarımızda çok çirkin oyunlar oynanıyor. Türkiye şike söylentileriyle çalkalanıyor. Seyirciyle, gençlerimizle, ülke sporuyla oynanıyor.

Şikenin son kurbanı Sivasspor. Sivasspor'un yanıbaşındaki Altınordu'ya herkes küme düştü gözüyle bakıyordu. Cel gör ki Altınordu son maçında birden canlanıverdi. Sanki bütün bir yıl oturmuş da son maçı beklemiş gibi İskenderun'a gol yağdırdı. 8 gol attı. 7 atsa yetmiyor. İlla 8 gol lazım. Golleri yiyen İskenderun ise II. kümenin en güçlü takımlarından. Ertesi gün İskenderunlu yönetici demeç veriyor. "Ben yapmadım" diyerek hakemi gösteriyor. Merdi kıpti şecaat arzederken sirkatin ortaya koyarmış. Peki hakem mi atmış bu golleri. İnsanın aklı havsalası almıyor.

Sadece Altınordu mu, yüzlerce maçta şike yapılıyor. O hale geldi ki, maçları yakından izleyen her meraklı, hangi maçta şike yapıldığını kolayca söyleyebilecek kadar ustalaştı bu konuda.

Şike spor bünyemizi kemiren öldürücü bir hastalık haline geldi.

Daha da endişe verici olanı ilgililerin tutumu. Bunlar yaraya tuz biberekiyorlar. Politikacıları ele alalım. Sivaslı politikacılar. Gençlik ve Spor Bakanına başvurmuşlar, filan... Bunların arasında iki bakanın da bulunduğunu öğreniyoruz. Peki şike bu bakan baylaların aklına Sivas mağdur olunca mı geliyor? Bunlar Türkiye'nin bakanı değil mi? Gençlerimizin, halkın içine itildiği kepazelik bunların hiç mi yüreğini sızlatmıyor?

Daha da önemlisi Spor Bakanı Çakmur'un tutumu. Yüksel Çakmur "amatör sporculara sahip çıkacağım" diye nutuk atmaktan hoşlanıyor. Ama iş şikeye gelince, bakan dut yemiş bülbüle dönüyor. Peki şike konusuna kim eğilecek?

Dahası var. Sahir Gürkan birkaç ay önce verdiği demeçte, şike konusunun üzerine gideceğini vaad etmiş ve "bazı kulüplerin canı yanacak" demişti. Bakan gide gide Arjantin'e gitti, canı yanan da garibanı Gedikpaşa oldu.

Şike ülke sporunu kemiriyor. Her geçen gün daha öldürücü bir hastalık haline geliyor. Üç beş vurguncu, üçbeş kulüp ağası, birkaç politikacı gençlerimizi, seyircileri ve halkı gittikçe büyüyen bir bataklığın içine itiyor.

Şike yapanlar kadar, göz yumanlar da sorumlu!

Şike olayları ve basından tepkiler

GERÇEKLER — Ergun Hiçyılmaz

UTANÇ KÜRSÜSÜNDEKİ ONURSUZ KELLELER VEYA REZALET MADALYASI

Para çalmak.. Mal çalmak.. Puan çalmak..

TERCÜMAN 31.5.1978

... Bir toplumun yapısını alaşağı edecek, çirkinleştirecek nitelikteki bu olaylar çoğul bir görünüme sahip olduğu zaman ülkenin ahlak yapısına kuşkuyla bakmak gerekir... Suçların toplumun ana kesimini oluşturan gençlik ve spora yapışması çok düşündürücüdür. Sosyal yapısı yara bere içindeki bir ülkede bazı yöneticilerin gençliğe, spor sağlık ve ahlak götürmekle yükümlü kulüpleri ahlaksızlığın zirvesine çıkarılması karşısında bu ülkede her sorumlunun yapacağı çok şey vardır.

Gücümüz Gedikpaşa'ya yetiyorsa hakemi ile, müşahidi ile, yazarı ile, yöneticisi ile bir olup onlara çullanıyorsak, bu kendimizi aldatmaktan, hiyanet yarışına girmemizden başka birşey değildir.

Utanç kürsülerine onursuz kelleler, çıkarmak, rezalet madalyaları imal etmek giderek sanayi oluyor.

Ne kadar rezilce bir olay

Bir yorum

Yetkililere açık mektup

Metin GÖREN yazıyor

ANKARA- Koca bir se- ... Hiç de iç açıcı ol- ... bu ülkede "Haysiyetli" futbol kavgası yapılmasın...

GÜNAYDIN 31.5.1978

"Nasıl mutlu olabiliyorsunuz, şu baş belası şike ayyuka çıkarken? Ligin son maçında küme düşme endişesi içinde olan bir takım, ligin güçlü ekiplerinden diğer takıma 8 golü bir maçta atarken. Ve.... Birinci Türkiye Liginde 'düşme hattı' içinde gezinen bir başka takım sanki kurulu makina gibi "her iki yarının ilk dakikalarında gollerini sıralayıp, kümede kalma başarısı gösterirken, hâlâ mutlu olabiliyor musunuz?

Mersin'de Emniyet Müdürlüğü bombalandı

(Baştarafı 1. Sayfada)
dolar, Adliye içinde ve çevresinde bulunan devrimcileri sürekli tahrik ettiler. Yenimahalle Karakolundan çağırdıkları polislerle birlikte devrimcilere saldırdılar. Adliye içindeki saldırılar, Adliye dışında da devam etti.

Polisler ellerinde silahlarla Beşinci Durak ve çevresini kordon altına alarak, devrimci bildikleri kişileri yoldan çevirdiler, bir kısmını gözaltına aldılar. Devrimcilerin gittiği bir kahveyi basarak kahve sahibini tartakladılar. Gözaltına aldıkları iki devrimciye karakolda işkence yaptılar. Beşinci Durak çevresindeki bir evi basarak camlarını kırdılar.

KOMANDOLAR BEŞEVLER'DE SALDIRIYA HAZIRLANIYOR

Öte yandan komandolar, işgal altında tuttukları okullarda boykota gidecekleri ve buradaki güçlerini Beşevler bölgesine, özellikle Gazi Eğitim Enstitüsüne yığacakları bildiriliyor. 6 Haziranda açılacağı açıklanan Gazi Eğitim Enstitüsü ve Erkek Teknik Yüksek Öğretmen Okulu uzun süredir kapalıydı. Komandoların boykota gitmeleri saldırı düzenleyeceklerinin bir belirtisi olarak değerlendiriliyor.

Dün öğleden sonra derslerinden çıkmakta olan Ankara İktisadi Ticari İlimler Akademisi öğrencileri, 300-350 kadar komandonun silahlı, taşlı, sopalı saldırısına uğradı. Olay sırasında 10 kişi çeşitli yerlerinden yaralandı. Olayda taşla başından yaralanan Hasan Tahsin isimli öğrencinin durumunun ağır olduğu belirtildi. Öğrenciler komandoların çeşitli bölgelerden güç toplayarak saldırıya geçtiklerini söylediler. Saldırı sırasında meydana gelen panik yüzünden kız öğrencilerden de ezilenler oldu. Polisin de olayı önlemeye kalkışmadığı gibi, saldırıya zemin hazırladığını belirten öğrenciler, Fen Fakültesine doğru kaçan arkadaşlarına polisin saldırdığını da sözlerine eklediler.

ANKARA

Bayındırlık Bakanlığında memur olarak çalışan Bilal Öztoprak ölü olarak bulundu. Bilal Öztoprak'ın Bayındırlık Bakanlığında şöför olarak çalışan Hasan Öztoprak'ın oğlu olduğu bildirildi.

Ankara'nın Kayaş Tepecik mahallesinde dün saat 19.30 sıralarında iki grup arasında çıkan silahlı çatışmada bir kişi öldü çok sayıda yurttaşta tabanca kurşunlarıyla yaralandı.

Tepecik mahallesinde iki yamaçta kurulu gecekondular arasında çıkan çatışma polis ve jandarma birliklerinin iki saatlik çalışmaları sonucu bastırılabildi.

Çatışma sırasında Hüdaverdi Polat adlı kişi öldü. Kimlikleri tespit edilebilen yaralıların adları ise şöyle:

Rıza Yılmaz, Ali Öztürk ve İbrahim Atakol.

Bu arada aramalar sonucu çatışma yerine bırakılmış iki silah ele geçti. Polis olay yerindeki evlerde arama yaptı.

GAZİANTEP

Gaziantep Eğitim Enstitüsü Müdürü Halil İban 29 Mayıs Pazartesi günü Gaziantep'te 4 kişinin ölümü ve 2 öğrencinin yaralanmasıyla sonuçlanan olayların ülkücüler tarafından daha önceden planlandığını söyledi.

Halil İban dün düzenlediği basın toplantısında halk arasında "komando" ya da "ülkücü" diye adlandırılan öğrencilerin 29 Mayıs gününü "Fetih Günü" ilan ederek yola çıktıklarını ve daha önce hazırladıkları planı 29 Mayıs günü aynen uyguladıklarını belirtti.

BURSA'DA

Bursa Emniyet Müdürü İsmail Hakkı Demirel, Eğitim Enstitüsü önünde Enstitü Müdürü ve Yardımcıları ile 2 memura yöneltilen silahlı saldırılarıyla ilgili olarak 10 kişinin gözaltına alındığını açıkladı.

Öte yandan olayda ağır yaralanan Enstitü Müdür Yardımcıları Mehmet Yılmazkaya ve Necdet Yılmaz'la Ahmet Alkan'ın sağlık durumlarının iyiye gittiği bildirildi.

İZMİR'DE

Demirci olaylarından sonra tutuklanan 60 kişi hakkında kasten yangın çıkarmak, toplu gösteri yapmak, halkı isyana teşvik etmek, cinayet ve yaralama suçlarından dava açılıyor.

Sinan Cemgil ve arkadaşlarının ölüm yıldönümü nedeniyle gösteriler düzenleyen 23 kişi polisçe gözaltına alındı.

ELAZIĞ'DA

Elazığ Endüstri Meslek Lisesi öğrencisi Cabir Aydın bundan üç gün önce 7.65 çapında bir tabancayla vurulmuştu. Aydın'la aynı evde kaldıkları saptanan Vahit Cevizli isimli komando olay üzerine verdiği ifadede "Benim evime geldi. Güneş gözlüğümü istedi. Ben pencereden bakarken tabancanın patladığını duydum. Gerisini bilmiyorum" demişti.

Elazığ Valisi zanlı olarak yakalanan Vahit Cevizli'nin tutuklandığını ancak olay nedeninin kesin olarak saptanamadığını söyledi.

İSTANBUL'DA

Şehremini Keresteci Veli Sokakta bulunan Şehremini Gençlik Derneğine Çarşamba akşamı 19.00 sularında ateş açıldı. Daha sonra olay yerinde 2 adet boş mermi kovanı bulundu. Çukurbostan mevkiinde de Engin Saltoğlu adındaki şahsı elindeki tabancanın kabzasıyla yaralayıp daha sonra Maraş öğrenci yurdu önünde havaya ateş edip kaçmaya çalışan Önder Işıdı adındaki bir kişi, olay yerine gelen polisler tarafından yakalandı.

Sabah saat 07.30'da da Tahtakale'de yerde kablolara sarılı olarak bulunan patlayıcı maddeyi eline alan Ruhi Sonuray adlı işçi bombanın elinde patlaması sonucunda yüzünden ve ellerinden yaralandı. İlk Yardım Hastanesinde tedavi altına alındı.

ANTAKYA'DA

Milli Eğitim Müdür Yardımcısı İbrahim Oflazoğlu, Salı günü Kavukçu köyünden Antakya'ya dönerken Akgel yöresinde, otomobiline uzun menzilli silahlarla ateş açıldı.

Oflazoğlu, otomobilin hızını artırarak vurulmaktan kurtuldu.

TEKZİP

AYDINLIK GAZETESİ YAZI İŞLERİ MÜDÜRLÜĞÜNE "YAKALANAN ÜLKÜ OCAKLARINA KAYITLI DEĞİLDİR"

Gazetenizin 2 Mayıs 1978 tarihli nüshasında 7. sayfada yer alan bir haberde "Ülkü Ocaklarına kayıtlı şahsın 4-5 kişi üzerine ateş açtığı" şeklinde asılsız, asılsız olduğu kadar uydurma bir iddia yer almıştır.

Bahsi geçen şahsın Ülkü Ocakları Derneği ile yakından uzaktan hiç bir alakası yoktur ve derneğimizin hiç bir şubesine kayıtlı değildir.

Bu tür uydurma haberlerle nereye varmak istediğinizi tahmin edebiliyoruz. Fakat şunu bilmilisiniz ki gerçek dışı suçlamalarla mensubu olduğunuz fikrin ne kadar çürük ve sakat olduğunu, ancak demogoji ile ayakta durabildiğini ispatlamış oluyorsunuz.

Ülkücü Hareket ve onun mensupları sizin kara çalmalarınızdan etkilenmez. Hak bildiği yolda çabalarınızı hangi yola dökerseniz dökün ilerlemeye devam edecektir.

Muhsin Yazıcıoğlu
ÜLKÜ OCAKLARI DERNEĞİ
GENEL BAŞKANI

TELEVİZYON

19.00 HABERLER
19.15 ÇALINAN TAÇ
Mark Twain'in eserinden uyarlanan dizi filmin ikinci bölümünde saraya giren yoksul çocuk, saray adetleri karşısında şaşkına döner.
19.45 FRANSA-İTALYA FUTBOL MAÇI (Dünya Kupası) İlk Yarı.
20.30 HABERLER
20.45 FRANSA-İTALYA' İkinci yarı.
21.30 KADINLARIMIZ
Dizinin bugünkü bölümünde Türkiye'de kadın ve eğitimi sorunu, çeşitlimesleklerdeki kadınların tanıtımı ile başlıyor. İlk kadın avukatımız Süreyya Ağaoğlu ve ilk kadın ressamlarımızdan Müjdan Arel'le yapılan konuşma ile devam ediyor.
22.00 ADA ŞARKILARI
Programa katılan sanatçılar. Suna Batıgün, Zekai Tunca.
22.25 HANEDANLARIN ÇÖKÜŞÜ
Belgesel dizinin "Son Çırpınmalar" adlı bölümü yayınlanacak. Bu bölümde, 1914 yılı, Birinci Dünya Savaşı'nın öncesindeki olaylar, Avusturya-Macaristan İmparatorluğu veliahtı Franz Ferdinant'ın kendisine suikast yapılmasından endişelenmesi konu ediliyor.
23.10 GÜNE BAKIŞ
23.25 TV'DE SİNEMA (KAN DAVASININ SONU)
Yönetmenliğini John Sturges'in yaptığı, başrollerini Kirk Douglas, Anthony Ouinn ve Carold Jones'un paylaştıkları 1959 yapımı bir Amerikan koyboy filmi. Bir kanun adamının karısının genç katilini adalete teslim etmek için giriştiği serüvenlerin öyküsü.
01.10 ARJANTİN-MACARİSTAN FUTBOL MAÇI (Dünya Kupası).

RADYO

TRT 1

05.05 Türküler, Oyun Havaları
06.02 Günaydın
07.02 Köye Haberler
07.30 HABERLER
07.40 Sabah'tan Sabaha
09.02 Kadın Dünyası
10.01 Arkası Yarın
11.00 Kısa Haberler
11.02 Şarkılar ve Oyun Havaları
11.30 Türkçe Sözlü H.Müzik
11.45 Türküler
12.00 BÖLGE HABERLERİ
12.10 Öğle Üzeri
13.00 HABERLER
13.15 Oyun Havaları
14.32 Yurttan Sesler
15.01 Sizlerle Birlikte
16.00 BÖLGE HABERLERİ
16.05 Hafif Batı Müziği
17.02 Akşama Doğru
18.01 Çocuk Bahçesi
19.00 HABERLER
19.30 Bölgesel Yayın
20.15 Köy Dağarcığı
20.40 Şarkılar (M.Sağyaşar)
21.02 Türkçe Hafif Müzik
21.17 Yaşayan Bestecilerimiz
21.45 Türküler
23.00 HABERLER
23.10 Tatil Gecesi

TRT 2

08.00 Gün Başlıyor
08.30 Sabah Konseri (Adam)
09.00 Olayların İçinden
09.30 Çeşitli Sololar
10.00 Şarkılar (R.Birgıt-T.Yakarçelik)
10.30 Turizm Deyince
10.50 Çağdaş Türk Sanat Müziği
11.40 Şarkılar
12.00 Türk Hafif Müziği
12.20 Yaşayan Ekonomi
12.40 Şarkılar (Alaeddin Yavaşça)
13.15 Çağdaş Türk Sanat Müziği
13.30 Olayların İçinden
14.00 Türküler
14.15 Beri Gel Barışalım
14.35 Şarkılar
15.00 Türküler
15.15 Hafif Batı Müziği
15.30 Şarkılar (Müzeyyen Yıldızdoğan).
15.45 Türküler
16.00 Şarkılar
16.20 Arkası Yarın
16.40 Beraber, Solo Türküler
17.00 Çağdaş Türk Sanat Müziği
18.00 Yurttan Sesler
19.30 Türküler
19.45 Fasıl
20.15 Barok Müzik
20.30 Olayların İçinden
21.00 Çigan Müziği
21.15 Spor Gazetesi
21.45 Şarkılar
22.00 Hafif Batı Müziği
22.30 Türküler Geçidi
23.00 Müzikte Çağlar
23.35 Caz Müziği

TRT 3

07.02 Güne Başlarken
07.30 Barok Müzik
08.00 Sabah İçin
09.00 Çağdaş Türk Sanat Müziği
09.30 Bir Solistten Klasik Türk Müziği Eserleri
10.00 Çağdaş Türk Sanat Müziği
10.45 Bizim Eller Ne Güzel Eller
11.15 Öğleye Doğru
12.15 San Solistleri
12.30 Caz Müziği
13.00 Konser Saati
14.30 Çağdaş Türk Sanat Müziği
15.00 Günün Konseri
16.00 Senfonik Müzik
17.00 Müzik Sohbetleri
18.00 Akdeniz Akdeniz
18.30 Solistlerden Klasik Türk Müziği Eserleri
19.00 Sizin Seçtikleriniz
19.45 Çigan Müziği
20.00 Türküler ve Oyun Havaları
20.30 Bir Caz Solisti
21.00 Deneysel Müzik
21.45 Türk Yorumcuları
22.30 Küçük Konser
23.00 Pop Caz
23.30 Çağdaş Türk Sanat Müziği
24.00 Caz Müziği
00.30 Gece ve Müzik

Etyopya hükümeti Sovyet yanlısı 20 sendikacıyı tutukladı

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Etyopya'da, Moskova'nın desteklediği "Meisone" hareketine bağlı 20'ye yakın sendika yöneticisinin tutuklandığı bildirildi. 29 Mayıs tarihli "Times" gazetesinin haberinde, tutuklanan sendikacıların siyasi sabotajlara giriştikleri ve Askeri Yönetimin Başkanı Haile Mariam'ı devirmeyi amaçladıkları belirtildi.

Gazetenin haberine göre sendikacıların tutuklanması Paris'te sürgünde bulunan "Meisone" hareketinin eski Başkan Yardımcısı Negege Gozeze'nin gizlice Etyopya'ya sokulmasıyla da ilgilidir. Gozeze, Güney Yemenli diplomatlar tarafından ülkeye sokulmuş ve Küba Elçiliğinde saklanmıştır. Askeri yönetim, Gozeze'nin varlığından haberdar olur olmaz, Küba Elçisinin, Yardımcısının ve Güney Yemen Orta Elçisinin ülkeyi terketmesini istemiştir. Küba Elçisiyle Yardımcısı alelacele Etyopya'yı terketmiştir.

Adis Ababa'da bazı kaynaklar, bu hareketin Etyopya'da Sovyet ve Küba nüfuzunu daha da artıracak bir ortam yaratmayı hedeflediğini belirtmektedirler. Bilindiği gibi Haile Mariam, Küba ve Güney Yemenli diplomatların "Meisone" ile yakın ilişkilere girişmesini, Sovyetler Birliği'nin el altından kendisini devirme çabaları olarak yorumlamıştı.

Melike...

(Baştarafı 1. Sayfada)
likte söyleyen Melike Demirağ bir süre nöbet tuttuktan sonra grev yerinden ayrıldı.

GÖRÜŞME BAŞLADI

Öte yandan Turizm ve Tanıtma Bakanı Alev Coşkun'un aracılığıyla dün Ankara'da Basın-İş Sendikası ile Dünya gazetesi işvereni arasında görüşmeler başladı. Grev komitesinden dört işçinin de görüşmelerde bulunmak üzere Ankara'ya gittiği belirtildi.

Bu arada Dünya gazetesi grevci işçileri sendikanın kendilerine maddi yardımda bulunmadığını belirterek bir yardım kampanyası başlattıklarını açıkladılar. İşçiler bütün işçi sınıfını ve halkı kendilerine destek olmaya çağırarak yardımlarını, Akbank Nuruosmaniye şubesinde açtıkları 17778-2 numaralı hesaba yatırabileceklerini bildiriyorlar.

5 milyarlık borcu erteleten Müezzinoğlu Türkiye'nin 70 cente muhtaç olmadığını iddia etti

İSTANBUL(ANKA)

Maliye Bakanı Ziya Müezzinoğlu, hükümetin beş aylık dönem içinde yaklaşık 5 milyar dolarlık ödeme kolaylığı sağladığını belirterek Türkiye'nin artık '70 sente muhtaç' bir ülke olmadığını söyledi.

Müezzinoğlu, Türkiye'nin 1977 Aralık ayında Uluslararası Para Fonu'ndan (IMF) 45 milyon dolar bile alamazken hükümetleri döneminde IMF'den 450 milyon dolarlık imkan sağlandığını ifade ederek, bu anlaşma ile Türkiye'nin önünde yeni ufukların açıldığını söyledi.

IMF'den bu imkanın sağlanmasından sonra Dünya Bankası, OECD Türkiye'ye Yardım Konsorsiyumu ve borçlu olduğumuz 220 bankayı temsilen 8 yabancı banka temsilcisi ile de görüşmeler yapıldığını belirten Müezzinoğlu bu görüşmeler sonunda 4 milyar dolar üzerinde bir borç ertelemesinin gerçekleştirildiğini açıkladı. Müezzinoğlu bu miktara OECD, IMF, Dünya Bankası, Almanya Avusturya Norveç, Libya, Yugoslavya gibi çeşitli kuruluş ve ülkelerden, proje kredisi, program kredisi, ithalat ve petrol kolaylığı ve askeri yardım biçiminde alınan 1 milyar dolar tutarındaki yeni kredilerin de eklenmesiyle ödeme kolaylığının 5 milyar doları bulduğunu söyledi.

Maliye Bakanı vergi tasarısı ve fiyat artışları konusuna da değinerek vergi kanunlarında değişiklik yapılmasını öngören tasarının meclislerden geçmesini engellemeye hiç kimsenin gücünün yetmeyeceğini söyledi. Fiyat artışlarını da yüzde yirmide tutmak istediklerini belirtti.

Yurtsever Öğretmen Grubu, Birlik Dayanışmanın kendi kendine düzenlediği kongreye katılmıyor

HABER MERKEZİ

Yurtsever Öğretmen Grubu, Birlik Dayanışmacıların düzenlediği ve 4 Haziran'da yapılacak olan TÖB-DER İstanbul Şubesi Kongresine katılmayacağını açıkladı.

Hatırlanacağı üzere, 13 Mayıs'ta başlayan İstanbul TÖB-DER Kongresi, iki revizyonist grubun kapışması yüzünden yarıda kalmıştı. İGD'lilerle, Dev-Genç desteğindeki TSİP'lilerin birbirlerine girmesi sonunda Kongre yapılamamıştı.

Genel Merkez, Divan Başkanlığı seçiminde sayılar ortalama alınarak ilan edildiği için seçimlerin sağlıklı yapılamadığını, yeni şube organları seçilinceye kadar, şube yönetiminin yetkilerinin devam ettiğini açıkladı. İGD yanlısı Birlik Dayanışma'nın Divan Başkanı Süleyman Üstün ise, Divana seçildiklerini ve dolayısıyla yönetimin kendilerinde olduğunu iddia ederek 4 Haziranda Kongre yapacaklarını ilan etti.

Üye listelerini ellerinde bulundurmayan dolayısıyla Kongreye kimlerin alınacağı belli olmayan 'Birlik Dayanışma' cıların 4 Haziranda yapacağı Kongreye katılmama kararı alan Yurtsever Öğretmen Grubu, kararının gerekçesini şöyle açıkladı:

"13 Mayısta yapılması gereken TÖB-DER İstanbul Şube Kongresi, revizyonistlerin ve maceracıların öğretmenler arasına düşmanlık tohumları ekip, Kongreyi bir çatışma alanı haline getirmelerinden dolayı yarıda kaldı. Bunu fırsat bilen Birlik Dayanışma kendi başına Kongre hazırlıklarına girişti. 4 Haziranda Spor Sergi Sarayında bir Kongre toplayacağını ilan etti.

Bu kongre, öğretmen bölücülüğünün en canlı örneğidir. Bölücülük, öğretmen kitlesini hiçe sayma, işgalcilik, zorbalık, örgüt içinde ayrı baş çekme Birlik Dayanış ma'nın eskiden beri bilinentavırlarıdır.Onların asıl amaçları yurdumuz üzerinde hergeçen gün etkinliğini artıran Rusya'ya karşı direnmeyen, hatta "Yaşasın Rusya" diye bağırabilecekleri bir TÖB-DER yaratmaktır. Bu kongre öğretmenlerin demokratik, ekonomik özlük haklarını almak için verecekleri mücadeleyi zayıflatmayı, menfaatleri ortak olan öğretmen kitlesini bölmeyi amaçlıyor. Bu kongre öğretmenlerin birliğine, bağımsızlık ve demokrasi mücadelesine karşı bir kongredir. Tüm öğretmenleri, öğretmenler arasındaki düşmanlığı körükleyen bu bölücü Kongreye katılmamaya çağırıyoruz. Biz öğretmenlerin şu gruptan, bu gruptan diye bölünmediği, can korkusu duymadan gelebileceği, fikirlerini gönül rahatlığıyla açıklayabileceği her türlü hile ve tertipten uzak tek bir kongre toplanmasını savunuyoruz. Tüm öğretmenlerin katılacağı,kitlenin iradesine saygılı tek bir kongre öneriyoruz.

TÖB-DER Genel Merkezi ise öğretmenleri birleştirerek, tek bir kongrede toplamak için hiç bir olumlu tavır almamaktadır. Öğretmen kitlesinin iradesini hiçe sayan yöntemler önermekte, öğretmenlerin örgütü dışındaki kişilerden medet ummaktadır. Şube yönetimlerini feshederek, öğretmen ihraç ederek TÖB-DER'in birliği sağlanamaz. Aslında yakında yapılacak olan TÖB-DER Genel Merkez Kongresindeki koltuk kapma kavgası, revizyonist Gazioğlu yönetimiyle İGD yanlısı Birlik Dayanışma arasındaki çelişkileri artırmakta ve onları iki başlı bir Kongre toplama yoluna götürmektedir. Öğretmenler böyle bölücü, iki başlı Kongrelere karşıdırlar. Öğretmenlerin menfaatlerine en uygun olanı, tek bir kongrede birleşmek, bölücülerden ve zorbalardan hesap sormaktır.

NATO...

(Baştarafı 1. Sayfada)
pompalama tesisleri yapımına geçildi. Mevcutlar elden geçirildi. Bazı yeni pompa istasyonları kuruldu. Böylelikle esas olarak güneyden kuzeye doğru olan pompalama olanağı, kuzeyden güneye pompalama yapılabilecek hale getirildi.

Yetkililer, ters yönde pompalamada bazı kapasite düşüklükleri bulunduğunu, ancak bunun çok önemli olmadığını belirtiyorlar.

BORU HATTI AĞIR

Mevcut boru hattı bir batı diğeri de doğu olmak üzere iki büyük arterden oluşuyor. Batı hattı Antalya'dan başlıyor, Burdur, Afyon üzerinden Eskişehir'e ulaşıyor. Eskişehir'de ikiye ayrılan hattın bir kolu Kocaeli üzerinden İstanbul Haramidere tesislerine ulaşırken, ikincisi Bursa'ya uzanıyor. Bursa'da da bir çatal yapan hattın bir kolu Balıkesir'e diğeri de Bandırma'ya gidiyor.

Doğu hattının başlangıç noktası ise İskenderun. Malatya'dan geçerek Elazığ'a gelen hattın güneye uzanan kolu Diyarbakır'dan Batman'a ulaşırken kuzeye uzanan kolu Erzurum'dan Horasan'a varıyor.

Yetkililer, hat uçlarının demiryolu bağlantılı olduğuna dikkati çekerek, buradan demiryoluyla tankerleriyle ucuza nakledilmesinin mümkün olduğunu belirttiler.

Bu hatların bakımı eskiden olduğu gibi şimdi de Petrol Ofisi ANT Dairesi tarafından yüklenilecek. Boru hattı askeri amaçlarla kullanıldığı zaman da hatların bakım ve onarımı ANT Dairesi tarafından üstlenilmişti.

Fiskobirlik Sovyetlere fındık ihraç edecek Sovyetler şimdi de kooperatiflerle ticari anlaşmalar yapıyor

ANKARA(AA)

Merkezi Giresun'da bulunan Fisko Birlik Fındık Satış Kooperatifi 1978 ürünü fındığın, ilk ihraç bağlantısını Sovyetler Birliği ile yaptı.

Sovyetler Türkiye ile olan ticari ilişkilerinde ilk defa olarak bir yerel kooperatifle anlaşma imzalamış oldu. Dün yapılan anlaşmaya göre yeni yılın fındık ürününden Sovyetlere 44 bin ton fındık ihraç edilecek.

Bu yılki fındık rekoltesi 280 bin ton olarak tahmin ediliyor. Geçen yıl 300 bin ton fındık üretilmiş, üretilen fındığın 185 bin tonu Fisko Birlik tarafından üreticiden satın alınmıştı. Fisko Birlik satın aldığı fındığın yüzde 95'ini ihraç ediyor. Bu yıl ilk defa yapılan anlaşmaya göre ihraç edilen fındığın yüzde 25'lik bir kısmı Sovyetlere satılmış oluyor.

Ana Çocuk Sağlığı ve Aile Planlaması Semineri devam ediyor

Uluslararası Aile Planlaması Federasyonu ile Türkiye Aile Planlaması Derneği tarafından ortaklaşa düzenlenen "Ana Çocuk Sağlığı ve Aile Planlaması" konulu seminere dün de devam edildi.

Dünkü oturumda "Ahlak ve Aile Planlaması" konusu tartışıldı. Federasyon'un Avrupa bölümünün üyelerinin katıldığı bu bölgesel toplantıda şu ülkeler yer alıyorlar:

Avusturya, Belçika, Bulgaristan, Danimarka, Finlandiya, Fransa, Demokratik Alman Cumhuriyeti, Federal Almanya, Macaristan, İrlanda Cumhuriyeti İtalya, Lüksemburg, Hollanda, Norveç, Polonya, Portekiz, İsveç, Türkiye, Britanya, Yugoslavya.

Bilindiği gibi Seminerin ilk günü açılış konuşmasını Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanı Mete Tan yapmıştı. Ülkemizde Nüfus Planlaması ile Aile Planlaması kavramlarının birbirine karıştırıldığını belirterek şunları söylemişti.

"Nufus Planlaması deyimi, toplum kalkınması planları içinde hizmetlerin yönlendirilmesi, üretimin ve tüketimin kisilere göre planlanması ve bu hesaplara dayalı nüfus gereksinimi doğrultusunda çalışmalar yapılması anlamını taşır. Nüfus Planlamaları çalışmaları yönetimin istediği doğrultuda bir düzenlemenin otorite ile uygulanmasını gerektirir. Nüfus insan gücü esaslarına göre az ise doğum teşvik edilecek, fazla doğuma ödül verilecektir. Nüfus fazla ve üretim kaynakları az ise doğumu azaltma önlemleri alınacak, doğurgan kişilerin denetimine öncelik verilecektir. Aile Planlaması ise bu anlayıştan çok farklı bir çalışma türüdür. Aile Planlaması toplumu yönelik bir otorite değil, toplumun birleylerinden gelen olanak sağlama amacı taşır. Ailenin ekonomik planı, sosyal yaşantısı annenin sağlığı aile Planlamasının belli başlı amaçlarıdır."

Konuya nüfus planlaması anlayışı ile değil aile planlaması anlayışı ile eğilmekte olduklarını belirten Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanı Mete Tan, "Tüm vatandaşlarımıza devlet eli ve eşit ölçülerle ulaştırmayı düşündüğümüz sağlık hizmetleri içinde aile planlamasının da üç birimde yürütülmesini düşünüyoruz. Halkımızın sağlığı ve mutluluğu için yapılan tüm çalışmaları, tüm katkıları şükranla karşılıyoruz" demiştir.

Bugün "Bölgesel Tıbbi Komite'nin ve Bölgesel Haberleşme ve Eğitim Komitesi'nin toplanacağı Seminer 3 Haziranda sona erecektir.

"Teknolojinin...

(Baştarafı 1. Sayfada)
mada "Gelişmekte olan ülkeler için kendi kendine yardım ve kendi kendine güvenmenin yerine hiç bir şey konamaz" dedi.

Khane daha sonra "Ekonomik ve toplumsal kalkınma deneyi, ekonomik kalkınmanın en etkin araçlarının aynı kalkınma düzeyindeki ülkeler arasında teknik ve ekonomik işbirliğidir" diyerek yoksul ülkelerin birbirleriyle dayanışmasının önemine dikkat çekti.

Her iki konuşmacı da gelişmekte olan ülkelerin ekonomik yaşantılarında en göze batan çelişkilerinden birinin yüksek vasıflı işgücü eksikliği ve beyin göçünün hızlanması olduğunu söyledi.

Konuşmacılar Türkiye'de başlatılan bir proje ile her ülkenin göç etmiş beyinlerini tekrar uzman olarak geri göndermenin olumlu sonuçlar verdiğinin kanıtlandığını vurguladılar.

Seminer Başkanlığına TÜBİTAK'tan Prof. Kazım Eğin Başkan Yardımcılıklarına Arjantin, Mısır ve Tayland temsilcileri, Raportörlüğe de Hindistan temsilcisi seçildi.

Seminer 6 Haziran'a kadar çalışmalarını sürdürecek.

Türkiye...

(Baştarafı 1. Sayfada)
Türkiye ile Kamboçya arasındaki ilişkiler Kamboçya'da Prens Sihanuk'a karşı Lon Nol tarafından yapılan darbeden sonra askıya alınmıştı.

TÜRKİYE İLE VİETNAM ARASINDAKİ DİPLOMATİK İLİŞKİ KURULDU

Türkiye ile Vietnam Sosyalist Cumhuriyeti arasında diplomatik ilişkiler kurulması kararlaştırıldı. Pekin'de yapılan görüşmelerden sonra bugün iki ülke başkentinde yapılan ortak açıklamada şöyle deniyor.

"İki ülke arasında eşitlik ve ortak yarar uyarınca karşılıklı anlayış işbirliği ve dostane ilişkiler geliştirmek konusundaki dostane arzularına ve Birleşmiş Milletler yasası ilke ve amaçlarına uygun olarak Türkiye Cumhuriyeti hükümeti ile Vietnam Sosyalist Cumhuriyeti hükümeti 7 Haziran 1978 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere büyükelçilik düzeyinde diplomatik ilişki kurmayı kararlaştırmışlardır."

İmar İskan...

(Baştarafı 1. Sayfada)
İmar ve İskan Bakanlığında şimdiye kadar iş akitleri feshedilen işçilerin sayısı işyerlerine göre şöyle: Mesken Genel Müdürlüğü 76, Afet İşleri Genel Müdürlüğü 262, Alanlar Genel Müdürlüğü 34, Belediye Teknik Hizmetler Genel Müdürlüğü 61, Yapım ve Malzemesi Genel Müdürlüğü 12.

İşçiler dün İmar ve İskan Bakanlığı önünde düzenledikleri basın toplantısında hükümettekilerin iktidara geldiklerinde işçi memur ayrımına son vereceklerini ve memurlara sendikal hak getireceklerini söylediklerini bugünkü uygulamalarının ise bunun tersi olduğunu belirttiler. İşçiler işten çıkarılma işlemlerinin derhal durdurulmasını iş akitleri feshedilenlerin geri alınmasını, bu taleplerinin karşılanmasını isteyerek Bakanlığa Pazartesine kadar süre tanıdılar. Ve bundan sonra meydana gelecek olumsuz gelişmeden Bakanlığın sorumlu olacağını söylediler.

TAZMİNAT ÖDENMİYOR

İmar ve İskan Bakanlığında çalışan işçiler bir yandan iş akitleri feshedilirken bir yandan da memur olmaya zorlandıklarını fakat bunun bir aldatmaca olduğunu belirttiler.

3617 KİŞİLİK MEMUR KADROSU İSTENİYOR

Öte yandan İmar ve İskan Bakanlığının bir yandan kadro fazlalığından şikayet ederek işçilerin işine son verirken, bir yandan da Maliye Bakanlığından 3617 kişilik memur kadrosu istediği ve bu isteğin karşılandığı bildiriliyor. Böylece Bakanlık işçilerin işine son verirken yerlerine memur alıyor.

MEM-DER ANKARA ŞUBE BAŞKANI ERCAN ENÇ: "İMAR VE İSKAN BAKANLIĞINDAKİ UYGULAMA GREV, TOPLUSÖZLEŞME VE SENDİKA HAKKINA YÖNELEN BİR HAREKETTİR"

MEM-DER Ankara Şube Başkanı Ercan Enç, İmar ve İskan Bakanlığında işçilerin memur yapılmasını ve işten çıkartılmasını kınadı. Hükümetin işçi-memur ayrımına son vereceğini, işçiyi ve memuru tek statüde toplayacağını açıkladığı bugünlerde böyle bir uygulamanın yanlış olduğunu belirten Enç, basına yaptığı açıklamada şöyle devam etti:

"İmar İskan Bakanlığındaki bu uygulama, aynı zamanda memur kitlesinin yıllardan beri mücadelesini verdiği ve bugün artık bir dönüm noktasına gelen grev, toplusözleşme ve sendika hakkına yöneltilmiş bir harekettir".

İşçilerin bu uygulamaya karşı mücadelelerini yürekten desteklediklerini söyleyen Enç "İşçi sınıfımızın kararlılığı ve mücadele azmi grev, toplusözleşme ve sendika hakkı mücadelemize ışık tutmaktadır' dedi.

Bisen(Büro İşçileri Sendikası) İmar ve İskan Bakanlığının işçileri memurlaştırmasını ve işten çıkartılmasını protesto etti. Sendikanın dağıttığı bildiride, Tez Büro-İş Sendikası ve üyelerinin mücadelesinin sonuna kadar desteklendiği açıklanıyor. Bildiride özetle şöyle deniyor:

"Grevli Toplusözleşmeli sendika hakkının yol ayrımına geldiği günümüzde sendikalı işçileri memur yapmaya yönelen hareketler, tüm çalışanların sendikal mücadelesinin de önüne dikilen bir engeldir. Biz bu konuda üzerimize düşen görevi yapacağız. İşçilerin mücadelesini bütün gücümüzle destekliyoruz."

Anayasa...

(Baştarafı 1. Sayfada)
atıf yapan Askeri Ceza Kanununa eklenen 2. maddenin birinci ve ikinci paragrafları ile Askeri Mahkemeler Kuruluşu ve Usulu Yargılama Kanununun 11. maddesinin D bendi olarak belirlenmiştir.

İptal edilen hükümler 12 Mart döneminde söz konusu kanuna eklenmişlerdi. Halen çok sayıda basın davası da bu maddelere dayanılarak Askeri Mahkemelerde yürütülmekteydi. Bunlardan 3. Kolordu Askeri Mahkemesi Halkın Sesi, Halkın Yolu dergilerinin yazı işleri müdürlerini tutuklamış ve bir tanesini hapis ve sürgün cezasına çarptırmıştı. Jandarma Genel komutanlığı Mahkemesi'nde yargılanan bir gazetecinin Anayasa'ya aykırılık iddiasını ise Mahkeme ciddi bulurak Anayasa Mahkemesi'ne başvurmuştu.

Emniyet Genel Müdürü, Eğitim Enstitüsündeki olayların bazı kesimlerin tahriki sonucu çıktığını söyledi

BURSA(THA)

Emniyet Genel Müdürü Gürbüz Atabek, dün Bursa Valiliğinde gazetecilerin sorularını yanıtlayarak, anarşi olaylarının belli kesimlerini tahrikleri sonucu çıktığını söyledi.

"Bundan böyle gruplar değil, devlet etkinliği hakim olacaktır" diyen Atabek, Eğitim Enstitüsü önünde meydana gelen saldırı üzerine Bursa'ya geldiğini açıkladı. Atabek, Eğitim Enstitülerindeki olayların tekrarlanmaması için gerekli önlemlerin alınacağını da ileri sürdü.

Eğitim Enstitüsü'nde çıkan olaylarda yakalananlar olduğunu belirten Atabek şöyle dedi:

"Eğitim Enstitüsü'nde öğretmenlere yapılan saldırıdan amaç, eğitimin engellenmesi ve eğitim yapılamıyor imajını yaratmaya yöneliktir. Bu imajı silmek için çalışıyoruz. Devlet etkinliği mutlaka galebe çalacaktır. Hiç kimseye ödün vermeden ve yan tutmadan devlet etkinliğini kurma çabalarımız önemli mesafeler katetmiştir".

"Her olayda tahrik vardır" diyen Atabek, olayların suçlularının yakalandığını da iddia etti. Atabek, görevinden alındığı yolundaki haberlerin doğru olmadığını, yalnızca görevine vali kadrosunda devam edeceğini söyledi.

Türk-İş...

(Baştarafı 1. Sayfada)
Kurulu, anarşik olaylar, kamu ve özel sektör kuruluşlarındaki işçi çıkarmaları ve vergi reformu gibi konuları görüştüğü toplantısında; işsizliğin yaygınlaşmasının önlenmesini ve yatırımlara öncelik tanınmasını ele aldı.

Toplantıda, Çalışma Bakanlığının 6 nolu irade beyanı ile ilgili genelgesi ve önümüzdeki günlerde, kamu kesiminde yapılacak toplu sözleşme görüşmelerinde özlenecek strateji de görüşüldü. Türk-İş Yönetim Kurulu toplantısıyla ilgili kapsamlı açıklamanın, önümüzdeki günlerde Ankara'da yapılacağı bildirildi.

Sovyetler...

(Baştarafı 1. Sayfada)
bastırmak üzere Irak Silahlı Kuvvetlerin Kürtlerin yoğun olduğu bölgeye sevk

Ölümünün sekizinci yılında işçi sınıfının büyük yazarı

ORHAN KEMAL'e selam

(1914-2 Haziran 1970)

Yaşar Kemal

"Orhan Kemal; sevincin, acının, direnmenin yazarıdır"

Orhan Kemal'in farkında olsaydık edebiyatımızın en büyük kaynaklarından biri olurdu o. Orhan Kemal sevincin, acının, direnmenin yazarıdır. Halkı yaşayan, halkı yazan her kişi bu yazgıdan kurtulamaz. Yaşam çok çeşitli ve sonsuz çelişkilidir. Ve yazar bu çelişkiler denizinin avcısıdır. İnsan soyunda, bütün kötülüklerin, bütün olumsuzlukların, yoksullukların içinde inanılmayacak kadar canlı bir direnme gücü vardır.

Bu kadar bozulmuş, kirlenmiş, bütün değerlerini yitirmiş bir toplumda olumlu bir insan olur mu, diye çok sorulmuştur. İyi insan olur mu? Orhan Kemal'e sorarsanız olur. Çelişkilerden birisi de insan soyunda olumlu insanların hiç eksik olmamasıdır. Dünya öküzün boynuzunda değil, özverili insanların sırtında duruyor. Yaşam olumludur, toplum ne kadar olumsuz olursa olsun, yaşamın gücü olumsuz toplumu dünyamız kurulduğundan bu yana olumlu kılmıştır.

Orhan Kemal hep olumlunun, aydınlığın edebiyatını yaptı. Halk içinden çıkanların Gorkisinden Dostoyevskisine, Çehovundan Tolstoyuna kadar yaptıkları budur. Yazarı da yaşamın gücü ayakta tutar ve yüceltir. Orhan Kemal'in yaşamı da yaşamlarını yazdığı insanların yaşamları gibiydi.. Yoksulluk içindeydi o da.. Yoksulluk onun dünyanın tadını çıkarmasının önüne geçemedi. Sevinç dolu, gülen, hele hele çok çocuksu bir insandı. İçinin aydınlığı yapıtlarına olduğu gibi vurdu. Bir Bereketli Toprakları düşünelim hele. Bu yapıtı başka her hangi bir yazar yazsaydı yapıt karanlık, insanı çileden çıkaran, dünyadan soğutan bir yapıt olurdu. Oysaki Orhan Kemal'de hiç böyle olmadı. Yoksulluğun, sömürünün içindeki insan bu yapıtta yıkılmış, kirli değil. Aydınlık, direnen, kötülüklerin, olumsuzlukların üstesinden gelmek için canını dişine takmış uğraşan insandır. Yaşamın aydınlığı Orhan Kemal'in yapıtlarına her zaman vurdu.

Orhan Kemal, aydınlığından, halkın dilini büyük bir zenginlikle kullanmasından, yapıtını yaşamın insanı ördüğü gibi sağlam ören bir yazar olduğundan dolayı yüzyılımızın en büyük yazarlarından birisidir. Dünya bunun farkında değilse kabahat Orhan Kemal'in değildir. Orhan Kemal'in dünyada, üstelik de ülkemizde değerinin anlaşılmamasına sebep bence, bugünlerde bir edebiyat kısırlığındandır. Yoksa Orhan Kemal gibi büyük bir ustanın gereğince dünyamızda tanınmamış olması gibi bir olumsuzluk olmazdı. Gene de inanıyorum ki, Orhan Kemal bir gün dünyamızda tanınacak, gereken yerini dünya halklarının kültüründe, yüreğinde alacaktır. Hiç olmazsa yurdumuzda gerçek değerini çok geçmeden bulacaktır. Orhan Kemal yaşarken halkıyla birlikte, onun büyük, olumlu bir ustası olarak yaşadı. Halklar kurtuldukça onlarla birlikte Orhan Kemal de kişiliğinin, sanatının bütün görkemiyle ortaya çıkacak, daha iyi anlaşılacaktır.

Dünyamız Murtazalarla şu anda dopdolu. Hele ülkemiz şu anda bir Murtazalar ülkesidir. Bu gülünç, kıraldan çok kıralcı insana Orhan Kemal sevgiyle, dostlukla insanca eğilir. Murtazalar olmasaydı bunca olumsuz, çıkarcı kişiler dünyamızda böylesine at oynatabilirler miydi? Bunca kan, bunca yoksulluk, bunca ahmaklık, bunca kendini bilmezlik, yerini bulamamışlık, bunca masalık kimin yüzünden, insanın dili varmıyor ya, birçoğu bu Allahın belası Murtazaların yüzündendir. Böylesine çağın en olumsuz tipini erişilmez bir ustalıkla yazan kişi yüzyılımızın en büyük yazarlarından birisidir. Orhan Kemal damgasını çağımıza Murtaza gibi tiplerle vurmuştur. Onlara acıyarak, düşman olmayarak, onları anlayarak, düştükleri, düşürüldükleri bu kötü yerden onların kurtulmalarının kolay olmadığını bilerek, vurgulayarak, sevencenlikle onlara yaklaşarak yazmıştır.

Orhan Kemal'in insana varışı da sağlamdır. İnsan, insani değerler yumağıdır ve edebiyat değeri de insanca değerlerle eşdeğerdedir. Bugünlerde bizim edebiyatımızın unuttuğu budur. Orhan Kemal'in bu sağlam tutumudur. Bugünlerde çoğunlukla bizim edebiyatımız bir laf salatası olma yolundadır. Orhan Kemal'i edebiyatımızın anlayarak okuması yolunu şaşırmışları doğru, sağlam yola çekebilir. Orhan Kemal'in bir kaynak kabul edilmesi edebiyatımızı sağlam bir çizgiye getirebilir.

Böylesine büyük halkçı bir yazarın politik yolunu da, düşüncelerini de anmadan geçemeyiz. O her şeye karşın bir düşünce kahramanıydı. Onun için korunacak bir tek şey vardı. düşüncenin namusu. Bu, Orhan Kemal'in yaşamından da üstündü. Orhan Kemal'in yaşamı ve ölümü bunun en büyük tanığıdır.

Rıfat Ilgaz

"Ya sizin çektikleriniz?"

Türk Solu'nun sanat sayfası yöneticileri arasındaydım. 1968-1969'larda... İşte bu dönemlerde bizim Orhan Kemal'e gittim, "Seninle röportaj yapacağım!" dedim, 'Türk Solu adına..."

'Estağfurullah Rıfatçığım " dedi, "Bize düşmez mi bu görev?"

"Canım, sonra da sen yaparsın, şimdi sıra bende..."

Orhan Kemal o günlerde oturak yerinden bir ameliyat geçirmiş, adamakıllı da zayıflamıştı.

Sirkeci'de Gar Lokantasında buluşacaktık. Havanın durumuna göre, gerekirse daha uygun yerler arayacaktık, konuşmak için...

Gar Lokantasında buluştuk ertesi gün, öğleye doğru... Çok neşeli görünüyordu Orhan.

"Ne içelim?" diye sordum.

İçini çekti.

"Perhizdeyim..." dedi, "doktor yasakladı içkiyi ama... bir bira..."

Ben de bira söyledim, onu üzmemek, kıskandırmamak için.

Oturur oturmaz.

"Bi dakka..." dedim, "Kalk da, karşıdan gelirken bi resmini çekeyim önce..."

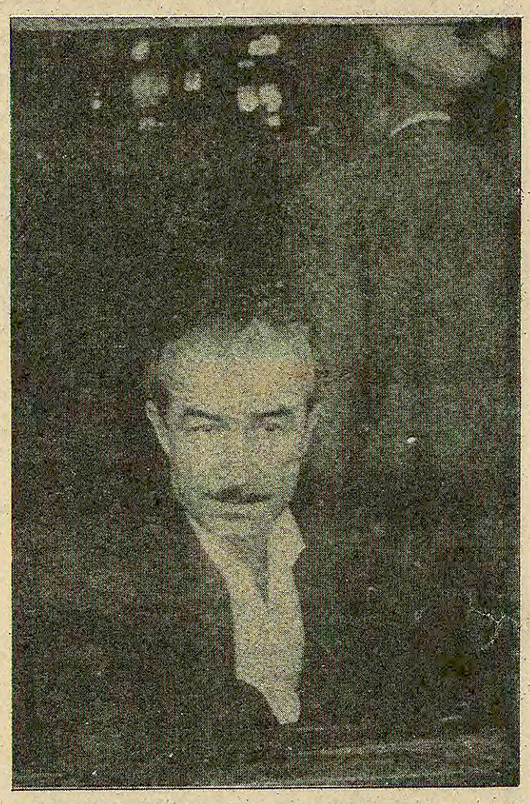

Orhan Kemal, Türk Solu'na yapılan röportaj için Rıfat Ilgaz'a bu fotoğrafı vermişti.

Elimde, son yolculuğumda Sofya'da aldığım Vera marka bir makine vardı. Film yeni takılmıştı. Hanım, üç beş poz resim çekmiş, en azdan otuz pozluk film vardı içinde. Bir de oturduktan sonra, çektikten sonra geçtim karşısına. Gözleri trenlerdeydi. Sorularımı bir yandan yanıtlıyor, bir yandan da sosyalist memleketlere yolculuk özlemini dile getiriyordu.

Bir gün kalkıp gideceğim Bulgaristanlara, Macaristanlara..." diyordu, 'Soracağım onlara, mutlusunuz, değil mi, diye... Biz değiliz, diyeceğim, eziliyoruz, sömürülüyoruz, ama umutluyuz diyeceğim. Neden mi derlerse halkımıza güveniyoruz, bir gün onun uyanacağına inanıyoruz!... Ezenlerin karşısında dikileceğine!"

Öfkeyle birasına yapışınca, hemen kalkıyorum ayağa:

"Bir de şu birayı içerken, çekeyim" diyorum.

Öfkesi dağılıveriyor, birden. Açıkçası bana yöneliyor kızgınlığı. Rahatça içirmiyorum bir yudum birayı ona.

Ameliyat yeri rahat oturmasına elverişli olmadığı için bu resim çekmeler yüzünden toparlanıp poz veriyor. Kaykılmışken düzeliyor. Makineyi elime almışken.

"Bir de şu gazeteyi okurken..." diyorum.

Kalkıp yeniden oturuyor. Acıdan kırışıyor yüzü. Konuşmamızı üç beş pozdansonra yeniden sürdürüyoruz.

Uzun bir konuşmayı iki üç şişe birayla sonuçlandırırken gar behçesinde güneşin durumuna göre birkaç kez masa değiştirip üç beş poz resmini daha çekiyorum. Her seferinde aynı oturup kalkma zorlukları... Aynı yüz kırıştırıcı acılar... Konuşmanın son tümcesiyle birlikte bu acılar da sona eriyor.

"Tam otuz poz resim!" diyorum, takılmak için, "Her fırsatta bu resimleri çifter çifter koyacağım dergiye... Seni tanımayanlara bu resimlerle tanıtacağım!"

O her zamanki gerçekçiliğiyle kuşkusunu belirtiyor.

"Yetişir mi bu sayıya dersin?"

"Hemen vereceğim bizim Nişantaş'taki fotoğrafçıya, yarın alırım."

Cebinden bir sürü zarf çıkarıp içinden bir kart çıkarıyor. Bakıyorum, kendi fotoğrafı.: Bir meyhane kapısında:

"Al bunu!" diyor, "Dursun sende... Seninkiler yetişmezse, korsun!"

İster istemez alıyorum.

Orhan Kemal'den ayrılır ayrılmaz doğru Ermeni fotoğrafçımıza koşuyorum. Makarayı uzatırken:

"Al bunu!" diyorum, "Aman, çok dikkatli banyo yap! Büyük romancılarımızdan birinin resimleri... Yarın sabah isterim senden!"

"Olur!" diyor, "Hiç merak etme!"

Erkenden kalkıp yazımı hazırladıktan sonra koşuyorum fotoğrafçıya.

"Ver resimleri!" diyorum.

Ermeni yurttaş incecik bir zarfın içinde üç beş resim uzatırken.

"Ka bu kocakarılardır senin büyük romancı dediğin?"

"Ne kocakarısı?"

"Altı poz kadın vardır filmde..."

"Yok canım.. Onlar bizim hanımın çektikleri. Otuz poz da benim çektiklerim olacak!"

Gülüyor fotoğrafçı.

"Ka... açılmamıştır diyaframı ki çekesin!"

Yazı İşleri Müdürü Bora'ya uzatıyorum Orhan Kemal'in verdiği resmi, yazılarla birlikte.

"Boracığım!" diyorum, "Bunu da sayfanın ortasına koyuverirsin."

röportaja makineyle gittiğimi bildiği için.

"Ya sizin çektikleriniz?" diye soruyor.

Gülüyorum.

Ama şimdi yanıtlayabilirim, Bora Gözen'in sorusunu:

"Bizim çektiklerimiz, öyle mi? Nedir ki sizin çektiklerinizin yanında? Nazımların, Sabahattin Alilerin, Orhan Kemallerin Bora Gözenlerin.... Gençlerin... Çok, çook daha gençlerin çektiklerinin yanında, bizim çiktiklerimiz, nedir ki!"

Necati Güngör

Orhan Kemaller ölmez!

Faşizmin katlettiği arkadaşlarımız için söylediğimiz bir slogan var: ".....lar ölmez!" Tabutunun omuzlarda taşındığı bir sırada o kişinin ölmediğini, ölmeyeceğini söylemek, gerçekte bir kavganın bir savaşın sürdüğünü vurgulamaktadır... Ölmeyen kişioğlu değil, mülkiyet ilişkilerine son vermek amacıyla yürütülen savaşımdır...

Ölümünün sekizinci yılında Orhan Kemal'i anarken, ölen devrimcilerin arkasından söylenen bu sloganı anımsadım nedense. Belki de hikayeye eylem kimliği kazandıran, yazınımızda devrimci bir militan kimliğiyle varolan Orhan Kemal için söylenebilecek en doğru slogan budur: Orhan Kemal'ler ölmez! Çünkü o, mülkiyet ilişkilerinin bunalttığı yüreğini geride bıraktığı yapıtların satırları arasına yerleştirildi. Çünkü o, toprağın bağrına göçüp gitmeden önce, beynini ve ellerini ölümsüz insan tipleri yaratmak için kullandı. Bundan sekiz yıl önce yanıp tükenen bir mum gibi, kendi doğasını eskitip ayrıldı dünyamızdan. Bir gün Orhan Kemal'in yürüttüğü savaş da bitecek. Üretim araçlarını özel mülk olarak ellerinde tutanların kaleleri bir bir düşecek... Ama Orhan Kemal'in hikayeleri, romanları ve bu yapıtları dolduran yığınla insan hiç ölmeyecek!...

Ölümsüzlük savını her yazar ya da sanatçı için ileri sürmek hiç de kolay değildir. Bu kimseleri önemli ve ölümsüz kılan türlü etkenler vardır. Öznel ve nesnel etkenler... Orhan Kemal'e bu niteliği kazandıran etkenler nelerdir? Yalnızca devrimci bir yazar olduğu için, Orhan Kemal'e bu sıfatı bizler yakıştırıyoruz sanılmamalı. Evrensel yazında Gorki'nin asıl önemi, dünyada ilk kez devrim için savaşan işçileri yazmasıdır. Rus toplumunun aşağı sınıftan insanlarını başarıyla anlatmış olması, daha sonra gelen bir özelliğidir Gorki'nin. Çünkü Gorki'den önce de Rus edebiyatında küçük insanları konu edinen değerli yapıtlar vardı. Bizde Orhan Kemal için hep yinelenen söz ise, "küçük adamı başarıyla anlatmasını bilmiştir" türünden yargılar. Orhan Kemal'den önce, toplumumuzun alt kesim insanlarını, "küçük adamlarını" anlatan yazarlar yok muydu? Bunların yapıtları arasında başarılı olanlar yok mu? Orhan Kemal'i kendinden önceki ustalardan ayıran en kalın çizgi, yeni yeni sanayileşen toplumumuzdaki ilk işçi tipini; toprak ağalığıyla fabrika sahipliği arasında bocalayan karikatür burjuvaziyi yazınımıza getirmiş olmasıdır bizce. Sabahattin Ali sınıf savaşçısı bir tutumla, Sait Faik halk sevgisiyle dolu bir duyarlıkla insanlarımıza yaklaşırken; Orhan Kemal'in bu önemli iki çizgi dışında varlık göstermesi, "fabrika", olayının içerisine uzanmasıyla sağlanmıştır.

Orhan Kemal'in yapıtları topluca ele alındığında, yer yer kendini yineleme biçiminde öğeler göze çarpabilir. Orhan Kemal'in sanatı konusunda bizi yanılgıya sürükleyebilecek öğelerdir bunlar. Sözgelimi, hiç değişmeyen bir insan sevgisi ve duyarlığı vardır. Orhan Kemal'in, Bütün insanlara, - kendine özdeş sınıfın insanlarına- aynı sevgi, aynı duyarlıkla yaklaşır. Yineleme gibi görünen bir öğedir bu. Bir başka nokta, Orhan Kamal'in anlatımındaki erişilmesi gerçekte zor olan basitliktir. Bu "basit" anlatım Orhan Kemal sanatının hiç değişmeyen bir yanıdır. Sonra bizim insanımızın çoğu kez birbirine benzeyen karakter özelliklerini de gözardı etmemek gerek,, bu konuda düşünürken...

Orhan Kemal'in yazınımızdaki önemini sağlayan bir başka noktaysa, geride bıraktığı boşluktur... Onun açtığı yolda yürünebilir; ama onun özgün boşluğu doldurulamaz. İşte bir yazarı, bir sanatçıyı ölümsüz kılan özelliklerden biri de bu. Topraklarımız üstündeki fabrika insanına Orhan Kemal'den daha yakın bir yazar gösterebilir miyiz? Bu gerçeği, daha çok bizim kuşağın yazarları gözönüne almalı. Orhan Kemal, yönünü arayan genç kuşaklar için şaşmaz kılavuzlardan biridir çünkü. Yanıltmayan, önü tıkalı olmayan bir değer.. Öyle görünüyor ki, Türkiyeli işçinin hikayesini, Orhan Kemal'in omuzlarına basmadan yazabilmek olanaksızdır artık. Ve yalnızca bu bile, Orhan Kemal'i sürekli yaşayan, ölüme baş kaldıran bir yazar olarak göstermeye yeter.

Talat Kılıç

"Emekçilerin arasında yaşamalıyım, hayatım da onlarınkine benzemeli" derdi

Orhan Kemal'le 1955 yılı Haziranında tesadüfen tanıştık. Bu tanışma kısa zamanda arkadaşlığa, kardeşliğe dostluğa dönüştü. Ölümüne kadar 15 yıl sürdü. Orhan Kemal sık sık, "Ben hak bellediğim yolda yürürüm, Sanatımı inandığım davanın mücadelesinde bir araç olarak görüyorum. Esas olan davamızdır, sanat ikinci derecede gelir." derdi. Eserlerini işçi sınıfının davasına hizmet etmek için verirdi. Bunun için yılmadan, bıkmadan çalışırdı.

Mücadelesi çok yönlüydü. Bir kere, kalabalık bir aileyi geçindirmek zorundaydı. Bunun için de kitaplarını yayınevlerine, senaryolarını filmcilere kabul ettirmesi gerekiyordu. En basit senaryolar iki bine satılırken, Orhan Kemal beş yüz, en fazla bin lirayı zor alırdı. Önce konu bir kundura siparişi gibi ısmarlanır, Orhan Kemal bunu yazar, beğendirmek için de değişiklikler yapmak zorunda kalırdı. Parasını almak için de bir ay filmcilerin peşinde koştuğu olurdu. Biz kendisine "Ağabey, yazmasan olmaz mı" dediğimizde "Oğlum, mecburum", derdi. "Bak 5 aylık kira birikti, vermek zorundayım." Matbaalar ve yaynevleri de filmciler gibi onu sömürdüler. Bazıları vardı, parasını verene kadar kan kustururlardı. Hele gazetelere verdiği hikayelerine 25-50 lira gibi komik paralar verirlerdi. Bir kere hasta olmuştu. Beni çağırdı, gittim. Onu ilk defa hasta görüyordum. Bana bir kağıt verdi. "Vatan gazetesinde 25 lira bir param var, aman şunu alıver" dedi. Vatan gazetesine gittiğimde, "Bugün ödeme günü değil" diyerek parayı vermek istemediler. "Cuma günü gel" dediler. "Peki bu adam hasta yatıyor, o ne olacak?" dedim. "Bize ne" dediler. O parayı almak için çok uğraştım ve adamları tehdit ederek zor alabildim.

Ekmek kavgası çabuk yıprattı Orhan Kemal'i ve genç yaşta ölümüne neden oldu. Sağcı bir gazete kendisinden roman istemiş. İkbal Kıraathanesine geldi. "Gideyim mi?" diye bize sordu. "Sen ne düşünüyorsun?" dedik. "Ben gitmek istemiyorum," dedi. "Ben satılmak istemiyorum". Böyleydi Orahan Kemal, satılmak istemedi ve satılmadı. İsteseydi devrin D.P'li gazetelerine suya sabuna dokunmayan romanlar verir, çok da rahat yaşardı. Ama bunu yapmadı. Emekçi halkın arasında yaşamaya çalıştı.

Gençlik yıllarında Adana'da dokuma fabrikalarında çalışmıştı. "Baba Evi" "Dünya Evi" "Avare Yıllar" gibi romanları bu yılların deneyiyle yazılmıştı. "Devlet Kuşu" romanını da gene yoksul halkın arasında yaşayarak yazdı. "Ben özellikle emekçilerin arasında yaşamalıyım, kendi hayatım da onlarınkine benzemeli," derdi.

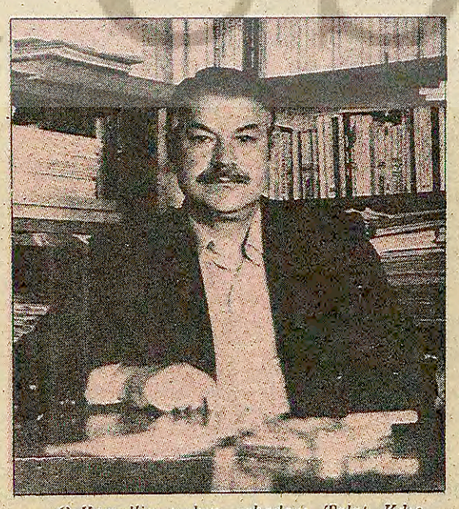

O. Kemal'in yakın arkadaşı Talat Kılıç gazetemizde.

Devrimci mücadelede asıl olanın, işçi sınıfının ve çalışan halkın eylemi olduğunu söyler, maceracılığa karşı çıkardı. Gerçekten, gençlerin kitleden kopuk maceracı eylemleri, onların heyecanından değil, bunlardan çıkar uman bazı karanlık güçlerin kışkırtmalarının sonucudur.

Eskiden beri emperyalistler bizim gibi ülkeleri boş bırakmamaya, karışıklıklar çıkarmaya çalışmışlardır. Bunlara boyun eğmemek, Türkiye'nin bağımsızlığına zararı olacak her çeşit anlaşmadan kaçınmak gerekir. Bölücülüğe karşı durmak zorundayız. Sözkonusu olan, bizim ülkemizin bağımsızlığıdır. Türkiye'yi bağımsız görmek isteriz. Kim olursa olsun bize karışmaya hakkı yoktur. Eskiden Amerikan mandası isteyenler nasıl hain olduysa, bugün de Türkiye'yi başka bir ülkenin güdümüne sokmak isteyenler haindir.

Bırakın, bu ülkenin bağımsızlığını bu ülkenin kendi halkı korur.

Mustafa Kutlu

"Bir gece aldım elime boyayı, çıktım merdivene, kendi elimle yazdım: Yazar Orhan Kemal Sokağı"

Cibali... Üsküplü Caddesi... "Yazar Orhan Kemal Sokağı"... Tabelanın altına bir de yağlı boya ile yazılmış.

Asmalı Mescit Kahvesinden, Orhan Kemal'in arkadaşı Mustafa Kutlu'yu sorduk. "Haa. Sosyalist Mustafa'yı arıyorsun sen..." dediler, "Çınar Lokantasında bulursun..."

Kahveden çıktık. Arka sokaktaki Çınar Lokantasında Mustafa Kutlu'yu bulduk. Mustafa Kutlu doğma büyüme Cibalili Aslı Lazmış...

—Orhan Kemal'i Varlık'taki şiirlerinden tanırdım. 1949 yılıydı. Bir öğle sonrası eşya yüklü bir kamyonet geldi. Sarı evin önünde durdu. Eşyaları indirdiler. Bir saat kadar sonra OrhanKemal, büyük oğlu Nazımla geldi. Lokantaya girdi. Yemek yediler. Fener'den taşınmışlardı. Daha tanışmamıştık. O zamanlar bizim lokanta iki katlı, bahçeli, yarı meyhane... Taşındıktan bir ay kadar sonra içki içmek için geldi lokantaya. Mehmet Raşitle tanışıp samimi olmamız o gün başladı. Ölene kadar da sürdü...

Cibali işçi semti. Orhan Kemal, fabrikalardaki işçilerle yakın ilişkiler kurar, onlarla birlikte yaşamaya özen gösterirdi... Herkesi çok sıkı incelerdi. İlgisini çeken biri oldu mu, hemen kim olduğunu sorar, özelliklelerini öğrenirdi. Böylelerinin peşine takılıp gittiği çok oldu... Gerçekçiydi, hayalci hiç değildi.

—Cibali de hoş bir çevremiz vardı... Akşamları toplanır, sohbet ederdik... Çınar Lokantasına sanatçılar. düşünürler, aydınlar gelirlerdi... 1965 seçimlerinden sonra bir uydurma ihbar, üç beş uydurma tanık, işte sana bir "örgüt"! Attılar içeri Orhan Kemal'i ve beni...

Ölümünden sonra oturduğu sokağa adını vermek için çok uğraştık. Sonunda karar çıktı. Bu kez de tabelayı asmıyorlar... Soruyoruz... Bugün, yarın deyip oyalıyorlar. Bir gece aldım elime boyayı, çıktım merdivene, kendi elimle yazdım. "Yazar Orhan Kemal Sokağı..."

Gençlik örgütlerinin sorularımıza verdiği cevapları yayınlamaya bugün ara veriyoruz

Yarın:

İstanbul Devrimci Gençlik Birliği Başkanı Bülent Baş'ın açıklamaları